

NME aan Zee

Natuur- en Milieueducatie aan onze kust

Kwaliteit. Het zit in ons.

**Week
van de
Zec**

32871

NME aan Zee

Natuur- en Milieueducatie aan onze kust

Inhoud

Voorwoord	5
Voor scholen	5
NME aan zee – 2003: van De Panne naar Knokke-Heist	
■ Wandelingen	9
■ Fietstochten	27
■ Workshops	39
■ Veldwerk	71
■ Cursussen en Vormingen	89
■ Bezoekerscentra en Musea	97
■ Projecten	108
 Uitsmijter	 121
 Publicaties	 125
Bestelformulier publicaties	126
Bestelformulier gratis materialen	127
✓ Inschrijvingsformulieren - Week van de zee	128-129
Inschrijvingsformulier vorming leerkrachten	130
 Nuttige adressen	 131
Adressenwijzer	131
Belangrijke adressen kustgemeenten	133
Andere adressen	134
 Colofon	 135

Voorwoord

De zee, het strand en de duinen aan onze kust zijn niet alleen ideale plaatsen om vakantie te nemen, je kunt er ook heel veel ontdekken en beleven.

De **Week van de Zee** is een begrip aan de kust. De voorbije jaren vond dit initiatief plaats voor het basisonderwijs en duizenden kinderen namen reeds deel.

Maar ook buiten de periode van de Week van de Zee willen scholen, verenigingen en geïnteresseerden de natuur en het milieu aan en rond de zee verkennen en ontdekken.

Deze brochure wil aan die behoefte tegemoet komen. Onderverdeeld in verschillende rubrieken krijg je een brede waaier van boeiende mogelijkheden en initiatieven. Aan jou de keuze!

Dit was enkel mogelijk dank zij de enthousiaste inzet en medewerking van de gemeentebesturen en andere overheden; tal van natuur- en milieuorganisaties en vooral: de honderden vrijwilligers die gaan voor meer natuur en een beter milieu aan onze kust. Dank aan allen!

Voor scholen

Het provinciebestuur neemt in 2003 opnieuw het initiatief om samen met de gemeenten en tal van organisaties en medewerkers de Week van de Zee te organiseren.

Deze aandachtsweek voor de natuur en het milieu aan de hele kust vindt plaats **van 25 april tot 11 mei 2003** voor kinderen van het **basisonderwijs en het bijzonder secundair onderwijs** van de **kustgemeenten en de andere West-Vlaamse gemeenten**.

Zee, strand en duinen,... zijn de ideale plaatsen om met kinderen de natuur en het milieu te leren beleven. Deze biotopen herbergen een groot aantal bijzondere planten en dieren. De band tussen mens en natuur is er ook zeer duidelijk. Alles is er dus voorhanden om de eindtermen en ontwikkelingsdoelen wereldoriëntatie (niet enkel natuur) concreet invulling te geven.

Tijdens de Week van de Zee trekken leerkrachten met hun klas naar het strand en de duinen. Daar staat het veldwerk centraal. Veldwerk staat voor leren in de werkelijkheid over die werkelijkheid. Kortom, het beleven en het doen zijn de belangrijkste elementen van de Week van de Zee. **'Ervaringsgericht'** werken heet dit.

De activiteiten die specifiek aangeboden worden in het kader van de Week van de Zee worden aangeduid met het logo Week van de Zee. Alle verdere informatie over deelname aan de Week van de Zee, de ondersteunende materialen en hoe in te schrijven vind je hieronder.

Educatieve materialen

Voor de Week van de Zee zijn tal van educatieve materialen voor het onderwijs beschikbaar. Telkens werd daarbij bijzondere aandacht geschonken aan de nieuwste verwachtingen inzake didactiek, leerplannen, eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

Zij stellen de leerkracht in staat actief en ontwikkelingsgericht met zijn klas aan de slag te gaan aan de kust. De pakketten zijn ontworpen om op een aangename manier aan **veldwerk** te doen bij de unieke biotopen zee, strand en duin.

Een overzicht en bestelformulier vind je achteraan in deze brochure.

Vorming voor leerkrachten

Het doel van de Week van de Zee is dat leerkrachten vooral zelf met hun leerlingen actief zijn. Daarom wordt de mogelijkheid geboden om zich te vormen. Leerkrachten maken kennis met het aanbod van de Week van de Zee: de bedoeling, de werkwijze en de beschikbare materialen.

Naast het werken rond het thema klanken, waarbij het boek en de cd actief worden voorgesteld, is er een uitgelezen aanbod van workshops die afgestemd zijn op de specifieke graden. Zo kan er gekozen worden uit Boreas, Flar en Flora, de Zeekoffer, een natuurwandeling, poëzie aan zee, woeste Willem, windpainting, spelen in de duinen, buiten westen, creatief en practicum enz. De leerkrachten kunnen zelf actief het aanbod uitproberen. Voor iedere gevolgde workshop is er een bijbehorende brochure die gratis wordt meegegeven.

Voor de editie 2003 zijn er vormingsdagen op 12, 19 en 26 februari en 12, 19 en 26 maart.

Inschrijven kan enkel met de inschrijfformulieren bij de uitnodiging. Die werden op school bezorgd via de gemeentelijke milieudienst.

Het aanbod Week van de Zee

In de Week van de Zee gaat het om leerkrachten die zelf met hun klas naar strand en duin trekken om daar **zelf** met hun leerlingen aan veldwerk te doen met het accent op ervaringsgericht leren. De selectie van het aanbod gebeurde op basis van twee criteria:

- de activiteit moest steeds gecombineerd worden met een veldwerkactiviteit

• moet op zichzelf ook doe- en ervaringsgericht zijn.
De meeste aangeboden activiteiten beantwoorden aan de gestelde criteria. Wat niet belet dat er af en toe eentje is tussen geglipt waarover gediscussieerd kan worden.

De verschillende mogelijkheden zijn te vinden in deze brochure (met het aanbod in de tien kustgemeenten). Wat alleen kan tijdens de Week van de Zee is aangeduid met het logo Week van de Zee. Voor alle activiteiten dient te worden ingeschreven.

Deze brochure wordt toegestuurd aan de directies van alle scholen in de provincie West-Vlaanderen. Iedere school krijgt 5 exemplaren opgestuurd, meestal, via de gemeentelijke milieudienst. Let wel: het aanbod is tweedelig:

- gratis activiteiten in combinatie met het gebruik van de educatieve materialen.
- 'te betalen activiteiten': de prijs staat telkens vermeld.

Reservering

Het reserveren van een activiteit en/of het uitlenen van lesmaterialen vindt uitsluitend plaats via het inschrijvingsformulier. Dat formulier vind je achteraan in deze brochure, en kan gekopieerd worden. Met deze brochure kunnen dus ook andere leerkrachten van je school inschrijven.

BELANGRIJK!: De inschrijvingsformulieren moet je faxen of sturen naar het adres van de kustgemeente in kwestie: zie adreslijst bladzijde 133. Tenzij anders vermeld bij de activiteit zelf!

Je ontvangt zo spoedig mogelijk bericht of er ingegaan kan worden op je wensen. *(gewenste data / aanwezigheid koffers / beschikbaarheid gidsen en animatoren)*

Het reserveren vindt plaats in volgorde van binnenkomst van de inschrijvingsformulieren. *Wie vlug beslist maakt dus de meeste kansen.*

Belangrijk: soms staat een code bij een activiteit (bv. BR05 - strandlabo). Gelieve op het inschrijvingsformulier duidelijk deze code te vermelden. Zo word je nog sneller bediend en verloopt de reservatie een stuk vlotter.

Ophalen en terugbrengen van de koffers/ lesmaterialen

Het materiaal dat je wenst te **ontlenen** bevindt zich tijdens de Week van de Zee op de uitleenplaats van de kustgemeente (zie adreslijst bladzijde 133). **Na bevestiging** van je reservatie kun je het materiaal daar ophalen.

Hou er rekening mee dat je soms een waarborg moet betalen! Bij het **terugbrengen** wordt het materiaal door de verantwoordelijken en de school gecontroleerd.

Als je het lesmateriaal wil **inzien** of bespreken kun je telefonisch een afspraak maken. Je kunt het materiaal ter plaatse gebruiken, desgewenst met uitleg van een educatief medewerker of een zeeanimateur.

Alle brochures bij de materialen mogen gekopieerd worden. Je kunt eenvoudig een eigen pakketje samenstellen en dit vermenigvuldigen.

Beschadiging en/of verlies van educatief materiaal wordt aangerekend aan de school.

Volg je een VORMING dan krijg je de kans om uitgebreid kennis te maken met de materialen en de educatieve werkvormen. De opdrachtvelden uit de lesbundels eens goed doornemen voor de activiteit aan zee, verdient aanbeveling.

Met specifieke vragen kun je steeds terecht bij de gemeentelijke contactadressen of de provinciale verantwoordelijken (zie lijstje met de adressen op pagina 133).

En nog ter ondersteuning

Vlaggen - De 'Week van de Zee-vlag' is een witte vlag met logo in het blauw. Ze kan wapperen aan iedere deelnemende school, organisatie, gemeentebestuur, instelling... Het is een vlag zonder jaartal, ze is dus meerdere jaren bruikbaar.

Affiches – affichettes - Er zijn affiches en affichettes. De affichettes zijn gratis te verkrijgen bij inschrijving en dit zolang de voorraad strekt. Affiches werden via de gemeentelijke milieudiensten naar de school verstuurd. Er zijn er ook nog beschikbaar op de provinciedienst NME

Badges - Voor de deelnemende kinderen aan Week van de Zee zijn er gratis badges (in sticker) te verkrijgen met de vermelding van het logo en ruimte om de namen van de kinderen te noteren. Dit is handig en voornaam als je tijdens een activiteit de voor- en achternamen van de deelnemers kent.

GRATIS voor elk deelnemend kind ... (bestelformulier achteraan)

Strandzoekkaart

Met deze zoekkaart kunnen kinderen van de **tweede en de derde graad** veel dingen die ze vinden op het strand op naam brengen.

Zeeyoti

Een heus memo-spel rond de zee. Gratis voor iedere deelnemende leerling van het **kleuteronderwijs en de eerste graad** basisonderwijs!

Wandelingen DE PANNE

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Houtsaegher	algemeen	hele jaar	2.30u	Marktlaan of Sint-Janskapel	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
De Westhoek	algemeen	hele jaar	2.30u 7 km	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
De Oosthoek	algemeen	hele jaar	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Cabour	algemeen	hele jaar	2.30u	Ingang Cabourduinen	Dienst voor Toerisme en 058 42 97 25 I.W.V.A. 058 52 15 55	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Vloed	algemeen	hele jaar	2.30u	Leopold I- monument	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Knoppen	algemeen	winter	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Kruiden	algemeen	hele jaar	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Avond met barbeque	algemeen	zomer	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Paddestoelen	algemeen	herfst	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Pietje Mol	algemeen	hele jaar	2.30u	De MOL / grens met Frankrijk	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Erfgoed	algemeen	hele jaar	2.30u	Gemeentehuis De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling Info en Wandelkalender
Grenspad	algemeen speciaal basisonderwijs	hele jaar 08/03, 31/10, 27/12 14.00u 17/05, 18/07, 22/08 10.00u met gids	2.00u 1,5 - 6,5 km	De Mol - De Panne	Dienst voor Toerisme 058 42 97 25	Begeleide wandeling op aangekondigde data. Op aanvraag en met uit- lenen van rugzakje (waarborg) 'De Nachtegaal' Olmendreef 2 8860 De Panne 058 42 21 51

Adressenlijst De Panne: blz. 131 en voor de begeleide wandelingen max. 40 deelnemers

Alle begeleide wandelingen staan vermeld in de gratis wandelkalender te verkrijgen op de dienst toerisme.

Natuurreservaat 'Houtsaeger'

Dit Vlaams natuurreservaat ligt ingesloten tussen de bewoning van De Panne en Sint-Idesbald. Het voorheen grotendeels open en vochtige duingebied is momenteel sterk verdroogd en dichtgegroeid met natuurlijk struweel. Het beheer richt zich op het vrijwaren en stimuleren van de natuurlijke ontwikkelingen in het duingebied. Een kudde ezels, gekozen vanwege hun historische rol als grazers in de duinen en hun zelfredzaamheid, helpt de beheerders hierbij. Dit reservaat is vrij toegankelijk. In de Houtsaegerduinen wordt de wandelaar verzocht de wandelpaden te volgen.

lingen in het duingebied. Een kudde ezels, gekozen vanwege hun historische rol als grazers in de duinen en hun zelfredzaamheid, helpt de beheerders hierbij. Dit reservaat is vrij toegankelijk. In de Houtsaegerduinen wordt de wandelaar verzocht de wandelpaden te volgen.

Natuurreservaat 'De Westhoek'

Het grootste gaaf gebleven duinencomplex van de Belgische Kust. De kennismaking met de 'Westhoek' gebeurt van op een duinheuvel met een wijds panorama over heel het duingebied dat je nog zult doorwandelen. Dichtbij in de diepte bevindt zich een duinpanne, wat je meteen een verklaring geeft hoe de naam De Panne ontstaan is. Verder loopt de wandeling via de Romeinse Vlakke om ten slotte te eindigen in de nabijheid van de zee die schijnbaar doodloopt op het havencomplex van Duinkerke. Dit reservaat is enkel toegankelijk met begeleiding.

Natuurreservaat 'Oosthoek'

Dit duinengebied is één van de zes paraboolduinen, die tot de fossiele duinafzettingen op het Belgisch grondgebied behoren. Merkwaardig is hier de plotselinge overgang van duinen naar polders. Het is een duinengebied met steeds wisselende zichten. Het hoogste punt bevindt zich 22m boven de duinspiegel. Dit reservaat is vrij toegankelijk. In het begrazingsblok wordt verzocht de wandelpaden te volgen.

Domein 'Cabour'

In deze duinen word je rondgeleid in de wereld van de waterwinning. Deze 5000 jaar oude duinen vormen een uniek stuk natuur en zijn een paradijs voor natuur- en vogelliefhebbers. Een bezoek aan het museum is zeker de moeite waard. Hier wordt het waterwinningsproces uitgelegd aan de hand van oude instrumenten, materialen en documenten. Dit reservaat is enkel toegankelijk met begeleiding.

Vloedwandeling

Hou je van de zee en wat zij op het strand te vondeling legt? Heb je al kennis gemaakt met de Kokkel, de afgeknotte Gaper, het Nonnetje, de eieren van de Wulk of het Koffieboontje? Dit alles word je geleerd door onze natuurgids tijdens de strandwandeling.

Knoppenwandeling

Ook in de winter kun je naast een landschapswandeling een originele knoppenwandeling met natuurgids aanvragen. Op deze wandeling ontdek je de boomsoort aan hun knoppen. Ook de geschiedenis van het Calmeynbos wordt uitvoerig besproken.

Avondwandeling met Barbecue

Dit is een wandeling in het Westhoekreservaat die gekoppeld wordt aan een maaltijd dichtbij het strand.

Paddestoelenwandeling

Ons Calmeynbos is gekend door de Fransen voor zijn paddestoelenbiotoop. Op bepaalde momenten in het jaar, vooral in het najaar, zijn meer dan 50 diverse soorten op één wandeling niet abnormaal. Hoeveel zou jij er ontdekken zonder begeleiding door een specialist?

Pietje Mol wandeling

Wil je de wilde dieren zien in het Westhoekreservaat?

Deze wandeling vertrekt aan de MOI (of De Perroquet) en gaat dwars door de afgesloten gebieden tot aan het strand. Dat kun je alleen maar ondernemen met een natuurgids.)

Dus een safaribeleving in De Panne. Ook film liefhebbers

kunnen zich hier uitleven in dit gebied tussen de 2 grenspalen van de vroegere Nederlanden met Frankrijk.

De recente geschiedenis van de 'blauwers' en de 'douaniers' valt hier nog te ruiken. Achteraf kan geproefd worden van de streek-specialiteit 'Picon au vin blanc'.

surf ook eens naar
www.weekvandezee.be

Erfgoedwandeling

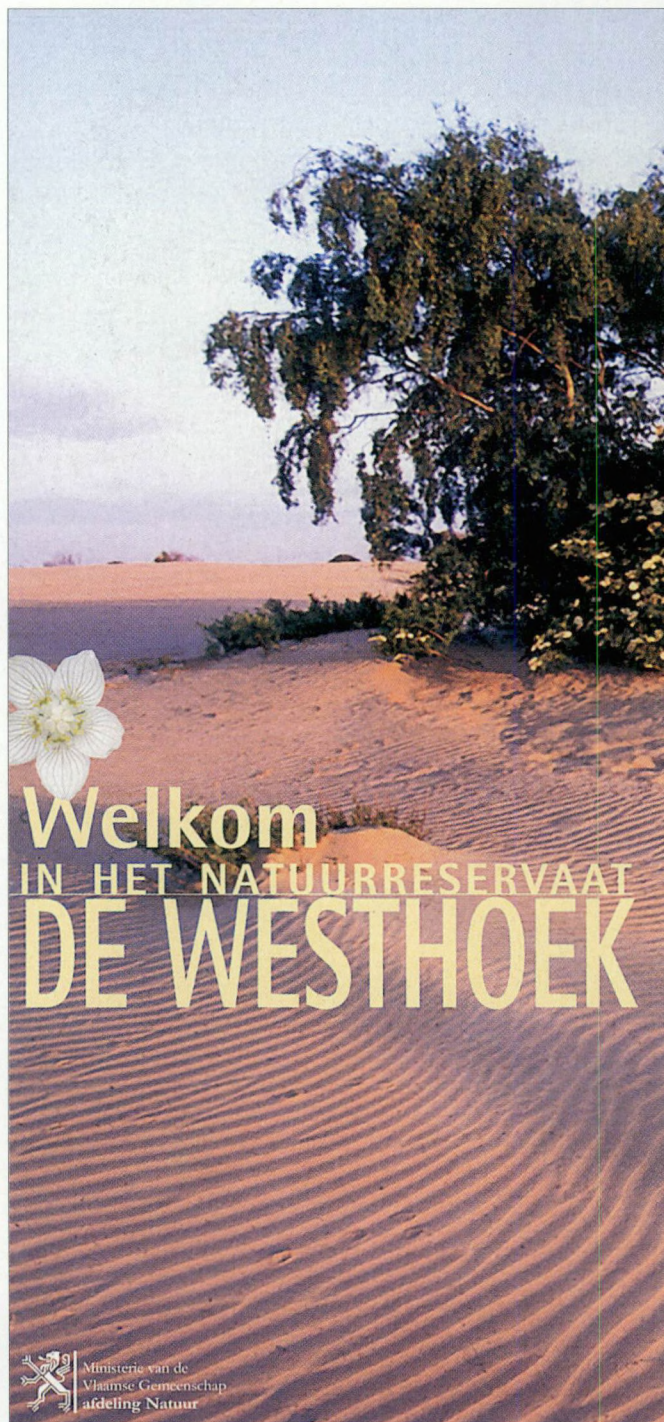
Een wandeling in de voetsporen van het verleden langs het Bella Stock wandelpad. Hoe vreemd het ook mag klinken De Panne is een badstad met een architecturaal verleden. Deze wandeling geeft een duidelijk beeld van het ontstaan van de badplaats en van de bouwstijlen door de jaren heen. Zowel jong als oud leert zijn weg doorheen de verschillende architecturale stijlen van de laatste twee eeuwen.

Grenspadwandeling

Vroeger vertrokken er vanuit het grensgehucht De Mol verschillende (smokkel)paden door de toen nog particuliere duinen naar zee. In 1957 werd het staats (nu:Vlaams) natuurreserveaat De Westhoek opgericht en rond 1965 werd het Grenspad aangelegd als publieke wandelweg. Zo kwam er een directe verbinding tussen De Mol en het strand. Door middel van een rugzakje met educatieve materialen ga je op verkenning langs het grenspad zoals bv. snuffelen in het bos van Pietje MOL, het mysterie van de vier witte struiken ontrafelen, een duik nemen in de wereld van de poel, een duin meten enz.

Kruiden

Onder leiding van een ervaren herborist worden de geneeskrachtige elementen uit onze duinenkruiden uiteengezet alsook de culinaire toepassingen. Vele van deze kruiden zijn toepasbaar in onze dagelijkse keuken. Neem pen en papier mee zodat je de overvloedige recepten van aperitiefdrankjes en -hapjes kan noteren.

Wandelingen KOKSIJDE

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Kruwers	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	8,6 km	Estaminet 'De Peerdevisscher' Oostduinkerke - Dorp	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald
Schipgat	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	4,5 km	Parking Zouavenmonument Koksijde - Bad	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald
Spelleplekke	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	9,6 km	Parking Zouavenmonument Koksijde - Bad	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald
IJslandvaarders	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	7,4 km	Parking Panoramalaan Koksijde - Dorp	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald
Artiesten	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	11 km	Parking Jaak van Buggenhoutlaan Koksijde - Bad	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald
Witte burg	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	11 km	Astridplein Oostduinkerke - Bad	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald
Polder	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	10 km	Ganzestraat, tussen Koksijde - Dorp en Oostduinkerke - Dorp	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald
Ter Yde	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	7,1 km	Oostduinkerke - Bad Richting Nieuwpoort	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald
Doornpanne	2 en 3 GRLO en algemeen	hele jaar	8 km	Bezoekerscentrum De Doornpanne Tussen Koksijde - Bad en Oostduinkerke - Bad	Dienst voor Toerisme 058 53 21 15 Bezoekerscentrum 058 52 15 55	Toeristische kantoren Koksijde - Oostduinkerke Sint-Idesbald

Adressenlijst Koksijde: deel 9 blz.

Folders te koop bij de dienst voor Toerisme op het rekeningnummer 000-0089650-22 met vermelding wandelpad - - voor de prijs van € 1,24. Bezoekerscentrum De Doornpanne heeft een eigen aanbod begeleide wandelingen.

Kruwers wandelpad

Verken de mooiste hoekjes en plekjes in de duinlandschappen van de Westkust. Maak kennis met het Nationaal Visserijmuseum van Oostduinkerke en leer het dorp kennen met zijn prachtig Oud-gemeentehuis. Dit wandelpad brengt je doorheen onge-repte duinengebieden, zoals de oostvoorduin - die behoren tot de oudste duinen van onze kust -, Ter Yde - beschermd natuurgebied dat verwijst naar een verdwenen vissersnederzetting -, de Plaatsduinen en het Hannecartbos.

Schipgat wandelpad

Dé strand- en duinwandeling bij uitstek!

Hier maak je kennis met het plantenrijk van de schipgatduinen en ontdek je aanspoelsels langs de vloedlijn op het strand. Hopelijk spoelt er nu geen potvis aan.

Met wat geluk kun je bij laag water hier de garnalvissers te paard aan het werk zien.

Spelleplekke wandelpad

Trek er met je klas op uit in de duinen van Oostduinkerke langs de rand van de Plaatsduinen en Spelleplekke (= in de Spelleplekduinen werden door lokale vissers duizenden spelden aangetroffen, vandaar de naam). We treffen mooie riante woningen aan. Op de rand van duin en strand maken we kennis met de 'zeilwagensport'. Dit pad brengt ons tot bijna aan de grens van Nieuwpoort-bad. Ook wandelen we in de prachtige en ongerepte Zeebermduin. (zeeberm = een zandheuvel dichtbij het strand gelegen). Wandelkaart omvat routebeschrijving en vermeldt wetenswaardigheden

IJslandvaarders wandelpad

Wandelen is gezond!

Start op de parking van de Panoramalaan aan de voet van de Hoge Blekker, hoogste duin van de Vlaamse Kust (33 meter). De naam 'IJslandvaarder' werd aan dit pad gegeven als herinnering aan de Koksijdenaars, die vanaf 1849 voor hun broodwinning op de vaart naar IJsland aangewezen waren. We leren Koksijde-dorp beter kennen, een stuk van de Noordduinen dat ons brengt tot niet ver van de Zuid-Abdijmolen en de omgeving van het Militair vakantie-domein 'Liefuord' gelegen ongeveer op de scheiding van duin en polder.

Artiesten wandelpad

Beginnt in de Jaak Van Buggenhoutlaan op de parking van de O.L.V.-ter-Duinenkerk, de kathedraal van het licht genoemd, in Koksijde-bad. Tijdens deze wandeling komen we meer te weten over de kunstenaars die leven en geleefd hebben in Sint-Idesbald en de mooie villawijken. Ook stappen we een kort eindje door de Noordduinen, niet ver gelegen van de Zuid-Abdijmolen. We ontdekken het 'Abdijmuseum Ten Duinen 1138', het Bedevaartkapelletje 'Baaldjes Kruis', het Zilvermuseum en verschillende andere musea.

Witte burg wandelpad

Start op het Astridplein in Oostduinkerke-bad. We wandelen een stukje op de Zeedijk richting Koksijde. We stappen in het gehucht 'Sint-André'. Op het strand zijn er nog potvissen aangespoeld. Sint-André is ook vaak opgezocht door mensen die het drukke centrum willen vermijden. Misschien komen we hier ook enkele garnalvissers te paard tegen? We bemerken ook het bezoekerscentrum 'De Doornpanne' (een natuureducatief centrum) en maken kennis met de mooie villawijk, de Witte Burg en de Sint-Niklaaskerk

Polder wandelpad

Beginnt in de Ganzestraat, niet ver van het Florishof, in een zijstraatje in de drukke Koksijdssteenweg (verbindingsweg tussen Oostduinkerke-dorp en Koksijde-dorp). Hier genieten we van de rustige Polders en stappen een eindje langs het kanaal Veurne-Nieuwpoort. In de verte merken we de toren van de Sint-Willibrorduskerk. Ook maken we kennis met talrijke oude hoeven. We wandelen in de dorpskern van Oostduinkerke en gaan voorbij het Nationaal Visserijmuseum van Oostduinkerke

Ter Yde wandelpad

Leidt je omheen het 300 ha-groot duinmassief van Ter Yde, in de overgangszone tussen duin en polder. Van bij het vakantiecentrum Westhoek loopt een onverhard pad tussen de steilrand van de duinen en de noordelijke zoom van het Hannecartbos.

Dit Elzenbroekbos van 33 ha werd aangeplant in de jaren 30 en maakt deel uit van het gerangschikt landschap van Ter Yde.

Door het bos stroomt de enige duinbeek van de Vlaamse kust.

Via de verkaveling van Mariapark, Spelleplekke en Blekker wordt het strand bereikt, dat een eind wordt gevolgd richting Nieuwpoort. De terugweg voert door de stuifduinen, graslanden en Duindoornstruwelen van de Zeebermduin naar de Karthuisduinen, een groot loopduin met een vochtige panne.

Doornpanne wandelpad

Verken de omgeving van het 200 ha-grote natuurgebied De Doornpanne. Dit beschermd landschap groepeerd een aantal uiteenlopende duintypes zoals stuifduinen, duinkerkgaslanden, dicht begroeide pannen en gefixeerde binnenduinen. Het gebied ontleent zijn naam aan een centraal gelegen brede en struweelrijke depressie (panne). Vanuit het bezoekerscentrum van de IWVA dat de duinwaterwinning en het natuurbeheer in deze duinen belicht, leidt de wandeling naar de Hoge Blekker. Deze hoogste duintop van de Vlaamse kust (33 m) biedt een panoramisch uitzicht over de duinen en de achterliggende polders.

Via de Schipgatduinen, verwijzend naar een voegere zee-inham, waarlangs schepen het binneland konden invaren, bereikt de wandelaar het strand. Bij helder weer is vanop de hoge zeereepduinen een groot deel van de kustlijn zichtbaar.

Via de residentiële verkavelingen van Sint-André en Witte Burg komt men opnieuw bij het vertrekpunt.

Wandelingen NIEUWPOORT

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Duinen	algemeen speciaal basisonderwijs	hele jaar met gids	2.00u	Nieuwpoort Bad Simili III	Kinderboerderij 'De Lenspolder' 058 23 69 86	Begeleide wandeling met gids op aanvraag
Strand	algemeen speciaal	hele jaar met gids	2.00u	Nieuwpoort Bad Strand 058 23 69 86	Kinderboerderij 'De Lenspolder'	Begeleide wandeling met gids op aanvraag
IJzermonding	algemeen	hele jaar met gids op aanvraag	2.00u	Halve Maanstraat	Natuurwachter Claude Develter 059 51 87 43 0479 89 01 14	Onder leiding van gespecialiseerde gids

Voor alle informatie Kinderboerderij 'De Lenspolder' - 058 23 69 86 – nuttige adressen Nieuwpoort blz. 131.

Duinwandeling in de Simili III te Nieuwpoort Bad

De gids zal je rondleiden in een mooi stukje duin, Simili III genaamd, te Nieuwpoort-bad. Gelegen tussen de Elisalaan, Kinderlaan en Louisweg. De Simili duinen behoren tot het jong parabool duinlandschap.

Je mag er de paadjes volgen tussen het duinstruweel en daarbij kennis maken met de verschillende bewoners van de duinen, denk maar aan de vele zangvogels en ook de konijnen. Het duinvoeltje, zeewolfsmelk, winterpostelein en theunisbloem zijn maar enkele typische planten die het duinlandschap sieren.

Strandwandeling te Nieuwpoort-Bad

Met een zeegids fauna en flora gaan verkennen aan de zeereep, op het strand, op de golfbrekers en aan het staketsel. De golfbrekers zorgen voor een soort namaakrotskusten waar alikruiken rustig grazen tussen het darmwier, strandkrabben zich verstoppen onder de stenen, mosselen groeien aan de steigers van het staketsel. Dit en nog veel meer is er te ontdekken aan ons strand.

Een bezoek aan het natuurreserveaat De IJzermonding te Nieuwpoort

Een wandeling in een uniek natuurgebied, onder leiding van een gespecialiseerde gids. Nergens anders langs de Vlaamse Kust is er een riviermonding waarbij een gebied aansluit met strand, zeereepduinen en achterliggende duingraslanden en mosduinen tot en met de polder. Tel daarbij nog de overgang van slikke en schorre naar de kopjesduinen, en de overgang is compleet.

www.weekvandezee.be

Wandelen DE KUST aanbod Westtoer

Voor alle routes is een folder beschikbaar

Te bestellen bij WESTTOER

Koning Albert I-laan 120

Sint-Michiels Brugge

Tel: 050 30 55 00 - Fax: 050 30 55 90

info@westtoer.be

Doornpanne wandelpad - 8 km

Zoals de naam aangeeft, verkent deze wandeling de omgeving van het 200 ha grote natuurgebied De Doornpanne. Dit beschermd landschap groepeerde een aantal uiteenlopende duintypes zoals stuifduinen, duinkalkgraslanden, dicht begroeide pannen en gefixeerde binnenduinen. Het gebied ontleent zijn naam aan een centraal gelegen brede en struweelrijke depressie (panne). Vanuit het bezoekerscentrum van de IWVA dat de waterwinning en het natuurbeheer in deze duinen belicht, leidt de wandeling naar de Hoge Blekker. Deze hoogste duintop van de Vlaamse Kust (33m) biedt een panoramisch uitzicht over de duinen en de achterliggende polders. Via de Schipgatduinen, verwijzend naar een vroegere zee-inham, waarlangs schepen het binnenland konden invaren, bereikt de wandelaar het strand. Bij helder weer is vanop de hoge zeereepduinen een groot deel van de kustlijn zichtbaar. Door de residentiële verkavelingen van Sint-André en Witte Burg komt men opnieuw bij het vertrekpunt.

Vertrekpunt: bezoekerscentrum Domein De Doornpanne in Koksijde-Oostduinkerke

Duinbossen wandelpad - 10,3 km

Deze wandeling verkent de omgeving van de Duinbossen in De Haan, een 152 ha groot natuur- en wandelgebied dat zich uitstrekt tussen Wenduine en Bredene.

Uitgangspunt van de wandeling vormt het charmante tramstationnetje van De Haan. Via de "Concessie", de populaire benaming voor de villawijk, worden de bossen bereikt. Vervolgens wordt via het strand richting Wenduine gestapt naar de Spioenkop. De terugweg loopt doorheen de duinen en het Domeinbos. Rustige wegen langs typische villa's brengen de wandelaar terug bij zijn vertrekpunt.

Vertrekpunt: tramstationnetje aan de Leopoldlaan in De Haan

Hazegras wandelpad - 5,5 km

Op de Hazegras wandeling worden de binnenduinen van het Zoute en de achterliggende polders van Knokke-Heist verkend. Uitgangspunt van de wandeling is het gehucht de 'Oosthoek'. Via onverharde wegen worden eerst de Nieuwe en Oude Hazegraspolder aangedaan. Via de Kalfsmolen langs de Graaf Jansdijk wordt vervolgens naar het Blinckaertduin (18m) met het aansluitende Koningsbos gestapt. Rustige wegen leiden de wandelaar naar zijn uitgangspunt terug.

Vertrekpunt: Oosthoekplein in Knokke-Heist

Koolhof wandelpad - 7,8 km

Het wandelcircuit verkent de omgeving van Nieuwpoort langs een uitgebreid netwerk van historische waterwegen. Vanuit het stadscentrum leidt de wandeling naar de polders.

De Koolhofvaart en het spaarbekken staan in voor de ontwatering van dit laaggelegen Nieuwpoortse hinterland. Langs een stuk oude spoorwegbedding en via het jaagpad van het kanaal Nieuwpoort-Veurne wordt het sluizencomplex de Ganzepoot bereikt. Zes kanalen, waarvan drie bevaarbaar, komen er samen in een uniek systeem van schutsluizen en stuwen, onderhevig aan het getij.

Hier kan ook het Koning Albert I-monument bezocht worden. Vanop de zuilengang geniet men van een panoramisch uitzicht over de kust, de stad Nieuwpoort en de polders. De Langebrug leidt naar de overkant van de havengeul. Via de vissershaven en de vismijn komt men bij het Oud Veurnesas, waar de oude Veurnevaart in de IJzer uitmondt. Deze in onbruik geraakte waterweg voert langs de stadsparken terug naar de startplaats.

Vertrekpunt: het Marktpllein van Nieuwpoort

Ter Yde wandelpad - 7,1 km

Dit wandelpad leidt omheen het 300 ha groot duinmassief van Ter Yde, in de overgangszone tussen duin en polder. Eerst wordt de zeedijk gevolgd, tot aan de Zeebermduinen. Via het strand wordt richting Groenendijk gestapt. Loodrecht op de kustlijn en langs de Karthuisduinen komt men bij de overgang van duin naar polder. Een onverhard pad voert langs de steilrand van de duinen en door het natuurreservaat Hannecartbos, een nat Elzenbroekbos dat in de jaren 1930 werd aangeplant. Door dit bos stroomt de enige duinbeek van de Vlaamse kust. Via de verkavelingen Mariapark en Duinpark wordt de opnieuw de startplaats bereikt.

Vertrekpunt: Fabiolaplein in Oostduinkerke

Westhoek wandelpad - 7 km

Deze wandelroute verkent de omgeving van het 340 ha grote natuurreservaat De Westhoek, het grootste aaneengesloten duinmassief van de Vlaamse kust. Vanuit het natuureducatief centrum De Nachtegaal leidt de wandeling naar het Calmeynbos (55 ha). Dit duinbos werd in 1902-1903 aangeplant en veranderde grondig het landschap van de zich ontwikkelende badplaats De Panne. Via de residentiële Westhoek-verkaveling bereikt de wandelaar het strand. De kustlijn wordt gevolgd richting Frankrijk tot aan de ingang van het natuurreservaat De Westhoek. Van noord naar zuid worden in dit beschermd landschap verschillende duintypes doorkruist: de struweelrijke paraboolduinen en de kale zandvlakte van het centraal stuifduin. Door het waterwingebied van de IWVA, waar sinds 1967 drinkwater uit de ondergrond wordt gepompt, komt men opnieuw bij het vertrekpunt.

Vertrekpunt: natuureducatief centrum De Nachtegaal, Calmeynbos in De Panne

Wandelingen MIDDELKERKE

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Bamburghpad	algemeen	hele jaar	2.00u 8 km	Westende	Dienst voor Toerisme 059 30 03 68 050 30 20 85	Folder (€ 1,24)
Polderpad	algemeen	hele jaar	2.30u 10 km	Westende	Dienst voor Toerisme 059 30 03 68 050 30 20 85	Folder (€ 1,24)
Hoevepad	algemeen	hele jaar	2.30u 9 km	Het oud-gemeentehuis Westende	Dienst voor Toerisme 059 30 03 68 050 30 20 85	Folder (€ 1,24)
Yslandpad	algemeen	hele jaar	1.30u 7,7 km	Huis Ysland Westende	Dienst voor Toerisme 059 30 03 68 050 30 20 85	Folder (€ 1,24)
Flerispad	algemeen	hele jaar	2.00u 8 km	Hofmeester Pierre Julien Ijzerlaan te Middelkerke	Dienst voor Toerisme 059 30 03 68 050 30 20 85	Folder (€ 1,24)
Scorapad	algemeen	hele jaar	1.30u 6 km	Schore	Dienst voor Toerisme 059 30 03 68 050 30 20 85	Folder (€ 1,24)

Bamburgpad

Dit wandelpad is gewijd aan de historische hoeve "De Grote Bamburg". Deze hoeve heeft in het ontstaan en de geschiedenis van de gemeente Westende een voorname rol gespeeld. Samen met "De kleine Bamburg" en de "Vlaming Hofstede" was de hoeve eigendom van de Sint-Pietersabdij van Oudenburg. In 1173 werd door deze abdij begonnen met het indijken van de schorren (overspoelde gronden). Zo ontstonden deze nederzettingen en de Bamburgpolder. De Bamburghoeve is reeds bekend in 1208.

Dit wandelpad van 8 km is gewijd aan de historische hoeve die in het ontstaan en de geschiedenis van de gemeente Westende een voorname rol speelde.

Polderpad

Dit wandelpad is voor het grootste deel gesitueerd op het grondgebied van het vroegere Lombardsijde. Het is vooral gewijd aan het werk en leven van de polderbevolking die voor het grootste gedeelte bestond uit tuinders. Lombardsijde was eertijds een bloeiende havenstad. Omstreeks 500 na Christus zouden de Angelsaksers zich alhier gevestigd hebben en weldra een grote nederzetting vormen langs de bijzonderste uitloper van de IJzer. Het wandelpad is vooral gewijd aan het werk en leven van de polderbevolking die voor het grootste gedeelte bestond uit tuinders.

Hoevepad

Dit wandelpad werd uitgestippeld langs heel wat merkwaardige hoeven waarvan vele benamingen opgefrist werden. We vertrekken aan het oud-gemeentehuis van Westende aan de Westendelaan in Westende-dorp.

Het wandelpad leidt je via rustige wegen langs heel wat merkwaardige hoeven.

Yslandpad

Het hoevepad vertrekt aan het huis Ysland, op de hoek van de Hoveniersstraat en de Lombardsijdelaan (de weg tussen Westende Dorp en Lombardsijde Dorp). Dit witte huis met puntgevel, dat oorspronkelijk gebouwd werd in 1905, kun je bewonderen als aandenken aan de IJslandvaart in deze streek.

Het wandelpad laat je kennismaken met de ijslandvaarders die hier vroeger woonden en met de natuur in de omgeving van Westende en Lombardsijde.

Flerispad

Dit wandelpad leidt naar de deelgemeente Wilskerke, waar we kunnen genieten van de stilte van dit landelijk dorp. Het pad begint aan de Home Pierre Julien in de IJzerlaan.

Het Flerispad verwijst naar de Flerishoeve in Wilskerke. Over die hoeve doet een leuke legende de ronde. Fleris, de knecht, was een watergeest en deed niets liever dan de andere knechten en meiden pesten. De boer en de boerin gingen ten einde raad naar de dorpspastoor. De pastoor gaf hun de raad Fleris pap met look te geven. Diezelfde avond kreeg hij dus pap met look, maar hij proefde het en riep: "Aha, pap met look, Fleris verhuist en het geluk ook." Hij verdween en diezelfde nacht brandde de hoeve af.

Scorapad

Dit wandelpad, uitgestippeld in het kader van de ruilverkaveling Spermalie, verkent het polderland ten noordoosten van het dorp Schore (deelgemeente van Middelkerke).

In de routebeschrijving wordt dieper ingegaan op het ontstaan en de opbouw van het polderlandschap, de aanwezige natuur- en landschapswaarden, alsook op de talrijke waardevolle gebouwen en bezienswaardigheden langs de route.

Wandelingen OOSTENDE

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Strand Oosteroever	algemeen	zomer- maanden	2.00u 3 km	Bezoekerscentrum 't Zeehuis	Horizon Educatief vzw 059 32 21 83	Kalender
Natuur Maria-Hendrika- park	algemeen	zomer- maanden	2.00u 3 km	Fietsdepot 2de en 23ste Linie- regementsplein	Horizon Educatief vzw 059 32 21 83	Kalender

SAIL

SAIL is een transnationaal samenwerkingsverband van overheden en instanties betrokken bij de kust. Samen ijveren de partners voor het herstel van lokale economieën, het behoud en de uitbreiding van het kust - en mariene milieu, en de creatie van het eerste Europees Regionaal Park rond de Zuidelijke Noordzee.

Natuur - en milieueducatie vormt één van de vele SAIL actiepunten waarbij de provincie West-Vlaanderen het voortouw neemt en de uitbouw van een transnationaal NME netwerk ambieert.

Meer informatie : Françoise Lantsoght, SAIL coördinator, Provinciehuis West-Vlaanderen, Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
Tel.: 050 40 34 10
Fax: 050 40 31 06
francoise.lantsoght@west-vlaanderen.be

Strandwandelingen Oosteroever

Wandelend langs de waterlijn en de golfbrekers laat onze natuurgids je een fascinerende wereld van natuurlijke schoonheid en een onvermoed rijke hoeveelheid aan leven ontdekken. Met het rondspeuren in de aangespoelde schatten van de vloedlijn kunnen we ontzettend veel te weten komen over het leven in zee en aan het strand.

Het kraakt onder je voeten. Kijk uit! Daar ligt een toffe!

Natuurwandelingen in het Maria-Hendrikapark

Dit park, voor de Oostendenaars 'Het Bosje' werd aangelegd onder impuls van koning Leopold II, die het 'Bois de Boulogne' wou noemen.

Bomen spreken er tot de verbeelding, wekken emoties op en zijn voor veel mensen een bron van inspiratie.

Je maakt met hun eigenschappen kennis en misschien vind je er wel een uniek exemplaar die bij je past?

Een natuurgids helpt je alvast op weg.

Week van de Zee van 25 april tot 11 mei 2003

Wandelingen Provinciedomein Raversijde - OOSTENDE

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Padden na Pasen	0-99	21 april 10.30-12.00	1.30u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	Folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Johnny Nica)
Kruidenwandeling	0-99	18 mei 10.30-12.00	1.30u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	Folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Zita Batslé)
Juf mier op stap	0-99	15 juni 10.30-12.00	1.30u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	Folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Bea Danneels)
Wateronderzoek	0-99	20 juli 10.30-12.00	1.30u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	Folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Marleen Willaert)
Dagvlinders	0-99	17 augustus 10.30-12.00	1.30u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	Folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Johan Broidioi)
Kleurenpalet van de herfst	0-99	21 september 10.30-12.00	1.30u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	Folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Simonne Ghyselinck)
Ervaringsgericht onderzoek natuur	0-99	19 oktober 10.30-12.00	1.30u	Provinciedomein Raversijde Bezoekerscentrum	Provinciedienst NME 050 40 32 51	Folder en info beschikbaar Provinciedienst NME Gratis met begeleiding van natuurgids (Pol Delesie)

Wandelingen BREDENE

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Bredense duinen Schitterende Parel	algemeen	activiteiten- kalender	2.00u 3 km	De Paelsteenpanne	Natuurpunt Middenkust 059 32 29 29	activiteitenkalender

Bredense duinen Schitterende Parel

De schoonheid van de duinen kun je volop bewonderen in de parel van Bredene, de Paelsteenpanne.

Deze panne ligt aan de voet van de imposante Spanjaardduin. Het kalkrijk gebied omvat hoofdzakelijk duindoornstruweel afgewisseld met graslandjes en mosduin.

Een tweede parel van de Bredense natuur vinden we iets meer landinwaarts: d'Heye. De bodem van deze duinen is kalkarm en is daardoor het geschikte biotoop van een reeks zeldzame planten en dieren.

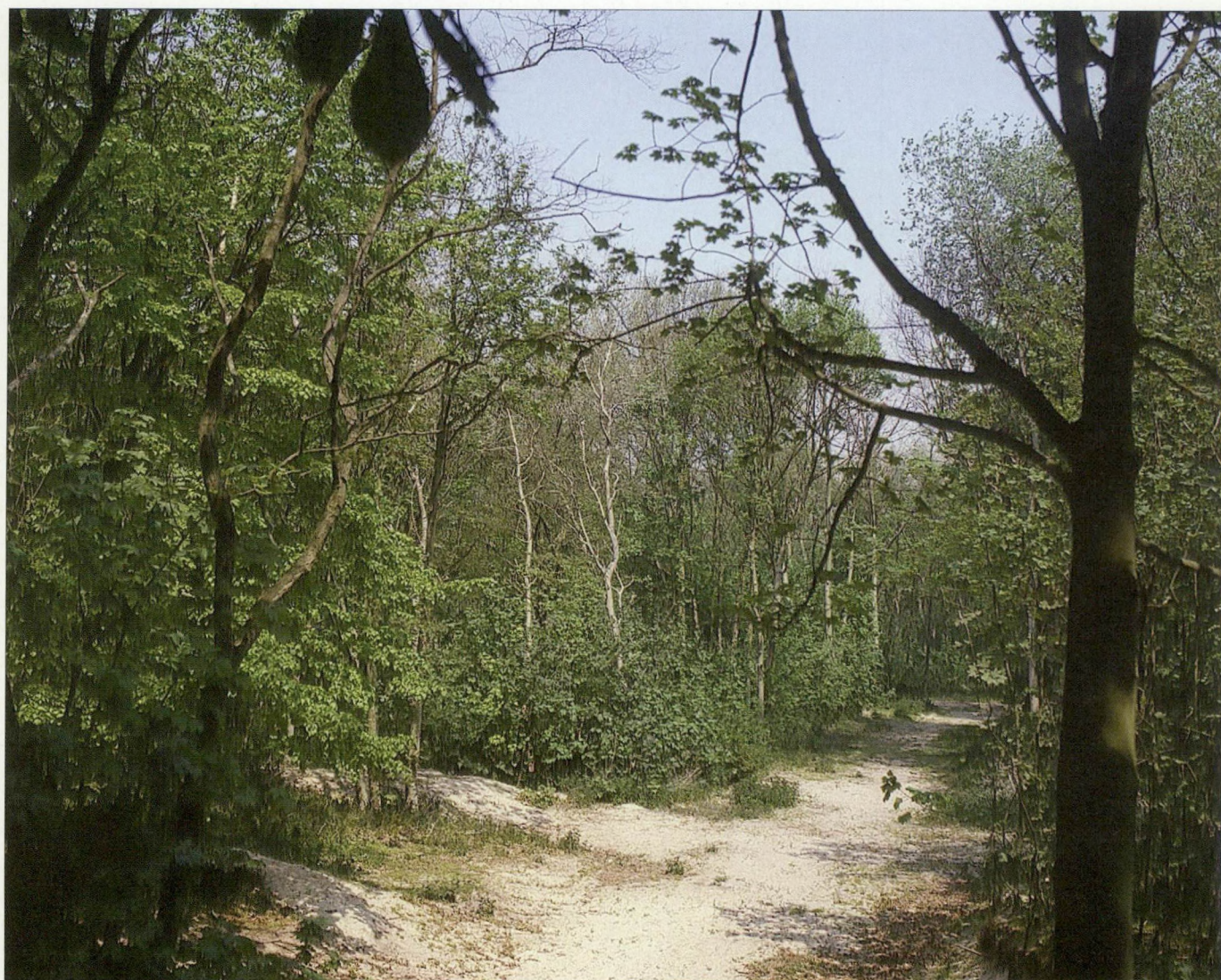

Wandelingen DE HAAN

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Focus op groen	algemeen	hele jaar		Staatsduinen De Haan-Wenduine	Natuurpunt De Haan 059 23 59 09 Dienst leefmilieu 059 24 21 28	activiteitenkalender routes

Focus op groen

Een steeds afwisselend natuurpalet binnen wandelafstand.
Fijn zandstrand loopt over in gave duinen en prachtige wandelbossen ... die bijna met de benen in het water staan.
De Haan en Wenduine bieden alle mogelijkheden van natuur-educatie: bewegwijzerde boswandelingen, poldertochten en ontspannende strand- en duinenwandelingen. Héérlijk naturen kan je in de beboste staatsduinen (157 ha), het natuurreservaat de Zandpanne en de onmetelijke polders.

Wandelingen BLANKENBERGE

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Ganzen Uitkerkse Polder	0-99	02/02	2.00u	Bezoekerscentrum Groenwaecke	Volwassenen Dirk Content 050 41 62 39 Jeugd Kristien Popelier 050 42 30 49 vzw Natuurpunt - Blankenberge	Zie info www.natuurpunt.be/blankenberge www.uitkerkse-polder.be met natuurgids
Broedvogels Uitkerkse Polder	0-99	30/03 27/04	2.00u	Bezoekerscentrum Groenwaecke	Volwassenen Dirk Content 050 41 62 39 Jeugd Kristien Popelier 050 42 30 49 vzw Natuurpunt - Blankenberge	Zie info www.natuurpunt.be/blankenberge www.uitkerkse-polder.be met natuurgids
Orchideeën De Fonteintjes	0-99	18/05 15/06	2.00u	Speelplein Nordic	Volwassenen Dirk Content 050 41 62 39 Jeugd Kristien Popelier 050 42 30 49 vzw Natuurpunt - Blankenberge	Zie info www.natuurpunt.be/blankenberge met natuurgids
Strand De Fonteintjes	0-99	18/05	2.00u	Speelplein Nordic	Volwassenen Dirk Content 050 41 62 39 Jeugd Kristien Popelier 050 42 30 49 vzw Natuurpunt - Blankenberge	Zie info www.natuurpunt.be/blankenberge met natuurgids

Voor nuttige adressen zie blz. 131.

Natuurreservaat Uitkerkse Polder

Het reservaat "Uitkerkse Polder" werd opgericht in 1991. In een gebied van ± 1400 ha werd op 10 jaar tijd ± 250 ha natuurgebied aangekocht. Alle terreinen werden aangekocht in functie van de uitbouw van een weidereservaat met vnl. aandacht voor weidevogels en vochtige, vaak zilte graslandvegetaties.

Het belang van de Uitkerkse Polder is groot voor soorten zoals tureluur en kluut omdat deze soorten in Vlaanderen vnl. broeden in biotopen die op korte termijn zullen verdwijnen (Zeebrugse achterhaven, Beneden-Schelde). Voor de grutto zijn de Uitkerkse Polders uitgegroeid tot het sterkste bastion in de kustpolders. Het is een belangrijk gebied voor overwinterende watervogels zoals kleine rietgans, kolgans, smient, wintertaling, slobeend, goudplevier en wulp.

Regelmatig worden in dit natuurreservaat geleide wandelingen georganiseerd door de vzw Natuurpunt.

Natuurreservaat De Fonteintjes

Het natuurreservaat "De Fonteintjes" is gelegen in de duinenstrook tussen Blankenberge en Zeebrugge, deels op het grondgebied van Blankenberge en deels op het grondgebied van Brugge.

In dit gebied liggen lokaal stuivende zeereepduinen, met zoet, open water en kalkrijke moeraszones.

Zeldzame plantensoorten in "De Fonteintjes" zijn onder andere zeekool, zeepostelein, lidsteng, vleeskleurige orchis, rietorchis, bijenorchis, padderus en addertong.

Voor de rietvogels zijn "De Fonteintjes" van groot belang. Hier vinden kleine karekiet, rietzanger, rietgors en blauwborst nog voldoende nestgelegenheden.

Regelmatig worden in "De Fonteintjes" geleide wandelingen georganiseerd door de vzw Natuurpunt.

Tips bij wandelen

- ✓ Rust iedere twee uur. Het moet niet lang zijn. 10 minuten kan al genoeg zijn.
- ✓ Drink veel. Vooral als het warm is, is drinken erg belangrijk. Als je dorst krijgt is het eigenlijk al te laat. Drink trouwens geen koolzuur- of alcohol houdende dranken.
- ✓ Kies voor een goed paar schoenen en denk aan de juiste sokken (badstofsokken) met de naden en badstof naar buiten.
- ✓ Bedenk dat je niet met een snelheidssport bezig bent. Als je je tijd neemt kun je langs het gehele parkoers volop van de sfeer genieten. Snelwandelaars passeren overal te vroeg en missen daardoor veel.
- ✓ Neem steeds regenkledij mee. De zon schijnt jammer genoeg niet altijd.

Wandelingen BRUGGE

WANDELING	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Beisbroek	0-99	hele jaar	2.00u	Natuurcentrum Beisbroek zaterdag gesloten	Stedelijke groendienst 050 31 33 97	Folder beschikbaar € 1 Begeleide wandeling € 0,74 per persoon en groepstarief (€ 24,79 per 25 personen). Brugse scholen gratis
Tudor + Kruidentuin	0-99	hele jaar	2.00u	Natuurcentrum Beisbroek zaterdag gesloten	Stedelijke groendienst 050 31 33 97	Folder beschikbaar € 1 Begeleide wandeling € 0,74 per persoon en groepstarief (€ 24,79 per 25 personen). Brugse scholen gratis Rondleiding kruidentuin mogelijk

Beisbroek

Beisbroek ligt in het park- en bosrijke gebied aan de zuidkant van Brugge. Dit 98 ha grote kasteeldomein bestaat uit een mozaïek van loof- en naaldbos en van weiden en akkers doorsneden door statige beukendreven.

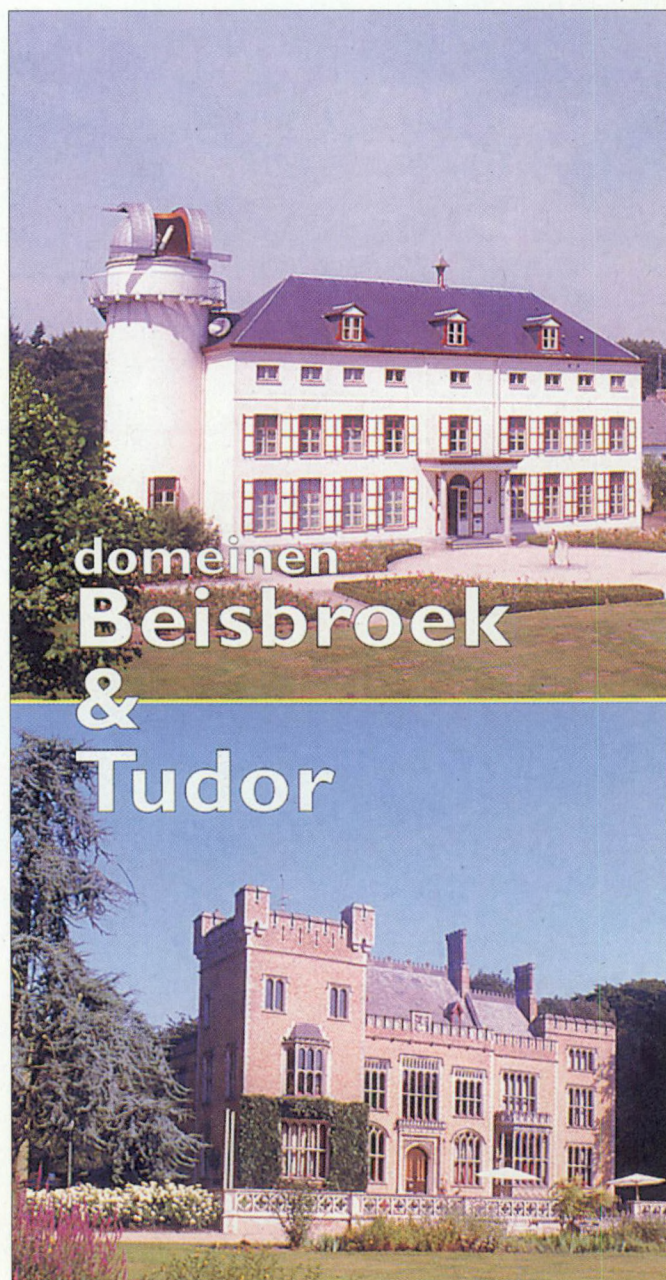
Een stukje hei herinnert aan het woeste verleden van deze zandige stree. Centraal in het domein staat het kasteel Beisbroek, een 19e-eeuws landhuis, waarin het Natuurcentrum en de Volkssterrenwacht gehuisvest zijn. Beisbroek mikt op een goed samengaan tussen zachte recreatie, natuureducatie en natuurbehoud. Een overstap naar het aanpalende stadsdomein Tudor is zo gemaakt. Beide domeinen laten je urenlang genieten van wat de natuur te bieden heeft.

Tudor

Tudor maakte samen met het aangrenzende domein Beisbroek deel uit van het "Veld van Sint Andries", een wijds en onvruchtbaar heidegebied. Deze gronden waren eeuwenlang eigendom van de abdij van Sint Andries. Tijdens de Franse Revolutie werden de abdijgronden als "Nationaal goed" verkocht en legden de nieuwe eigenaars er verschillende kasteeldomeinen aan.

Vandaag staat heel wat van dit groen voor jou open, waaronder het 40 ha grote domein Tudor.

Je geniet er van geurige boslucht, een fraai parklandschap met statige beukendreven en een sier- en kruidentuin.

Wandelingen KNOKKE-HEIST

WANDELEN	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	BEGELEIDING	RESERVATIE	PRIJZEN
Ontdekking in groep	0-99 jaar	hele jaar start 09.00-11.00 13.00-15.00	2.00u	Het Zwin hoofdingang	Het Zwin - Onthaal 050 60 70 86 openingsuren onderaan reserveer 3 weken vooraf	Met gids € 22 per groep min. 20/max. 30 deelnemers	Verplicht 050 60 70 86	6-11 jaar = € 2,40 12-60 jaar = € 3,60 60+ = € 3,00
Rondsnuffelen met de Biobelletax	8-14 jaar en ouder	hele jaar start 09.00-11.00 13.00-15.00	2.00u	Het Zwin hoofdingang	Het Zwin - Onthaal 050 60 70 86 openingsuren onderaan reserveer 3 weken vooraf	Met gids € 22 per groep min. 20/max. 30 deelnemers	Verplicht 050 60 70 86	6-11 jaar = € 2,40 12-60 jaar = € 3,60 60+ = € 3,00
Ochtend	0-99 jaar	zondag- en donderdag- morgen 10.00u hele jaar	2.30u	Het Zwin hoofdingang	Het Zwin - Onthaal 050 60 70 86 openingsuren onderaan reserveer 3 weken vooraf	Met gids	- geen - je kan individueel deelnemen	6-11 jaar = € 4,00 12-60 jaar = € 6,50 inkom inbegrepen
Nachtegalen	0-99 jaar	1 mei 2003 05.00u	2.00u	Het Zwin hoofdingang	Het Zwin - Onthaal 050 60 70 86 openingsuren onderaan + bezoek vogelpark	Met gids	- geen - je kan individueel deelnemen	6-11 jaar = € 4,00 12-60 jaar = € 6,50 inkom inbegrepen
Stilte	0-99 jaar	8 november 2003 17.00u	2.30u	Het Zwin hoofdingang	Het Zwin - Onthaal 050 60 70 86 openingsuren onderaan zelfgemaakte lan- taartje toegelaten	Met gids	- geen - je kan individueel deelnemen	6-11 jaar = € 4,00 12-60 jaar = € 6,50 inkom inbegrepen
Natuurwandelin- gen Natuurpunt Thema 10 x een aanbod	0-99 jaar	hele jaar op aan- vraag	1-4u	volgens afpraak per wandeling	Natuurpunt afdeling Knokke-Heist 050 51 91 01	Met gids max. 25 dlrs ideaal 15-20	Verplicht 050 51 19 01	€ 38,00 per gids/per groep
Natuurpunt grote publiek	0-99 jaar	hele jaar op aan- vraag	1-4u	volgens afpraak in één van de natuurgebieden	Natuurpunt afdeling Knokke-Heist 050 51 91 01	Met gids max. 25 dlrs ideaal 15-20	Verplicht 050 51 19 01	€ 2,50 per persoon
Strand	0-99 jaar	hele jaar volgens afpraak	1.30u	Heldenplein Heist	Gidsenkring Sincfal 050 60 74 40	Met gids geen minimum € 40 per groep	Verplicht 050 60 74 40	geen prijzen per persoon
Garnalen	0-99 jaar	hele jaar volgens afpraak	1.30u	Heldenplein Heist	Gidsenkring Sincfal 050 60 74 40	Met gids geen minimum € 40 per groep	Verplicht 050 60 74 40	geen prijzen per persoon
Bos	0-99 jaar	hele jaar volgens afpraak	1.30u	Oosthoekplein Knokke	Gidsenkring Sincfal 050 60 74 40	Met gids geen minimum € 40 per groep	Verplicht 050 60 74 40	geen prijzen per persoon

Adreslijst blz. 131 - aangepaste kledij is zeker gewenst afhankelijk van wandeling en periode (verrekijker ook).

Ontdekking in groep

In de Middeleeuwen was het de poort van Europa. Nu is het een uniek natuurreserveaat, het belangrijkste slikken- en schorrengebied van België.

Voor heel wat vogelsoorten is het Zwin een broedplaats bij uitstek. Aan trek- en wintervogels biedt het Zwin een welkome kans om uit te rus-

ten en te overwinteren.

Door de invloed van het zoute zeewater is ook de flora hier heel bijzonder. Denken we maar aan de zeldzame lamsoor of “zwinneblomme” die elke zomer het natuurgebied met een paars kleedje tooit.

In het vogelpark kan je een groot aantal inheemse vogels van dichtbij leren kennen, waaronder de opvallende ooievaars. Jaarlijks broeden er een 20-tal koppeltjes in de boomtoppen en op het dak van de koninklijke villa, het voormalige zomerhuis van koning Leopold en koningin Astrid.

Rondsnuffelen met de Biobelletax

De ‘biobelletax’ is een gocart waarvan de achterbank is vervangen door een grote koffer met verschillende laden en kastjes; daarin zitten schedels, veren, eieren van vogels en allerlei andere vondsten uit het park en het natuurgebied (oude en nieuwe veren, sepiaschelp, braakballen, krabbenpootjes, schelpen, vruchten van diverse planten,...)

Ochtend

Afhankelijk van de weersomstandigheden en het getij, wandel je onder de begeleiding van een gids dwars door het reservaat tot aan de zwingeu en het strand. De gids toont je alle typische verschijnselen van de tijd van het jaar.

Nachtegalen

Deze traditionele vroege ochtendwandeling start om 5 uur 's morgens aan de hoofdingang van het vogelpark en duurt ongeveer twee uur. Je wordt er door de Zwinnebosjes geleid, langs de talrijke zangplaatsen van de nachtegale. 's Nachts zijn dat de enige zangers, maar bij het krieke van de dag doen tal van andere bekende zangvogels het vogelconcert aanzwellen. Aansluitend kan je in het cafetaria in het Zwin terecht en heb je toegang tot het vogelpark.

Wandelen is gezond en leerrijk!

Stilte

In deze periode trekken er bij zonsondergang immers duizenden ganzen, eenden, wulpen en vele andere vogelsoorten vanuit de polders naar het Zwin, waar ze op de grote veilige plassen de nacht doorbrengen. Het luchtverkeer tussen het Zwin en de omliggende polders leidt soms tot een indrukwekkende ‘avondspits’. En als het donker is, kan je het gesnater van die ganzen nog altijd heel goed horen. En de talrijke silhouetten van allerlei andere vogels op de meertjes onderscheiden.

Om de sfeer van ‘het Zwin by night’ te proeven, moet je de Stilte wandeling beslist meemaken! We vertrekken om 17 uur aan de hoofdingang van het Zwin voor een twee uur durende wandeling. Zwingidsen leiden je in de rustige avondstilte door de duinen naar het strand en via de Zwinmonding terug naar het vogelpark.

Om de Halloween-sfeer wat te versterken, mag je (zelfgemaakte) lantaarntjes meebrengen. En achteraf kan je je in de snack met Glühwein of warme chocolademelk opwarmen...

Natuurwandelingen 'Natuurpunt Thema' 10 X een aanbod

Per gebied wordt opgegeven wat kenmerkend is en wat men er mag verwachten.

Per gebied worden indien mogelijk de interessante periodes aangegeven met de meest opvallende natuurfenomenen voor deze periode. Dit wil evenwel geenszins zeggen, dat andere waarnemingen niet mogelijk zijn en er aan andere zaken geen aandacht geschonken wordt. Veelal overlappen de periodes elkaar sterk en zijn waarnemingen die de ene periode kenmerken nog ver tot in de daarop aansluitende periode waar te nemen.

De duur die voor de tocht wordt opgegeven is een ruwe schatting en varieert nogal naargelang de waarnemingen, de periode en de interesse van de groep.

Natuurpunt Grote Publiek

Natuurpunt vzw afdeling Knokke-Heist organiseert in alle bovenvermelde natuurgebieden (zie Natuurwandelingen met Natuurpunt op aanvraag) ook geleide wandelingen die voor het grote publiek toegankelijk zijn. Dit gebeurt het hele jaar rond door. Er wordt maandelijks minstens één geleide wandeling georganiseerd en tijdens de maanden juli en augustus wordt dit zelfs verhoogd tot één per week.

Deze geleide wandelingen worden aangekondigd via de pers, de gemeentelijke ‘Nieuwsflitsen’ in het weekblad ‘Tam-Tam’, de Zomeragenda van de gemeente Knokke-Heist en natuurlijk ook de tijdschriften van Natuurpunt vzw zelf. Informatie over de geleide natuurwandelingen van de vereniging wordt ook overgemaakt aan de gemeentelijke Dienst Toerisme vzw.

Strand

Op het strand vind je meer dan je vaak zou vermoeden. Aanspoelsels van op een schip, een schelp van een inktvis, duizenden schelpjes in ongelooflijk veel kleuren en vormen. Een ervaren gids van gidsenkring Sincfal neemt je mee op een boeiende strandwandeling. Ook de duinen, de haven en de windmolenproblematiek komen uitgebreid aan bod in het verhaal.

Garnalen

Wil je je verdiepen in de visserij en kennis maken met monumenten en bezienswaardigheden die aan het visserijkarakter van onze badplaats herinneren? Een gediplomeerde gids zal je anderhalf uur lang rondleiden dwars door Heist om te eindigen met een bezoek aan het Visserijmuseum Sincfala. Je kan een vierkleurenbrochure met uitleg en routebeschrijving verkrijgen tegen supplement. Vraag dit bij je reservatie.

Bos

Iedereen kent ongetwijfeld onze Siska's rond het Oosthoekplein. Maar wist je ook dat daarachter een heus bos verscholen ligt? Het Koningsbos vormt de basis van deze natuurwandeling in het duinengebied. Je maakt er kennis met een grote variatie van bomen. Je wandelt verder langs de rand van de golf en ontdekt zo ook het landschap rond het bos.

NME aan Zee Natuur- en milieueducatie aan onze kust - editie 2004

De volgende editie van NME aan Zee kan alleen maar beter worden.

Jouw aanvullingen, verbeteringen, suggesties, voorstellen, initiatieven, enz. zijn van harte welkom op de Provinciedienst NME

Koning Leopold III-laan 41

8200 Sint-Andries

E-mail: nme@west-vlaanderen.be.

Fietstochten DE PANNE

Fietstochten zonder begeleiding

Trip rond De Panne (15 km)
Trip naar Veurne via Adinkerke (25 km)
Trip naar Veurne en omgeving (30 km)
Trip naar Beauvoorde (30 km)
Trip naar Izenberge (41 km)
Trip naar Houtem (40 km)
Trip naar Alveringem – Fortem (40 km)
Trip naar Gyverinckhove (45 km)
Trip naar Oostduinkerke (40 km)
Trip naar Fintele (50 km)
Trip naar Hondshoote in Frans-Vlaanderen (40 km)
Trip naar St. Winnocksbergen (Bergues) in Noord-Frankrijk (60 km)
Trip naar Ecohoeve Bommelaers Wall in Ghyvelde (FR) (30 km)
Cobergherroute (51 km)

Die Moeren route (39 km)
Lange Lis route (39 km)
Veurne-Ambacht route (48)
Blauwers en Commiezen route (43 km)

Doelgroep: alle sportliefelingen

Alle inlichtingen en plannen van fietsroutes zijn te verkrijgen bij de.

Dienst Toerisme
Zeelaan 21
8660 De Panne
tel.: 058 42 97 25
fax : 058 42 16 17
e-mail: toerisme@depanne.be

Fietsen met begeleiding

In de feestbrochure 2003 (vanaf juni) kun je alle info vinden over begeleide fietstochten.

Fietstochten KOKSIJDE

FIETSROUTE	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Veurne-ambacht fietsroute	tweede en derde graad Bao		48 km	Koksijde	Toeristische dienst Koksijde 058 53 21 15	folder te koop / te bestellen DvT (€ 1,86)
Lange Lis fietsroute	tweede en derde graad Bao		39 km	Koksijde	Toeristische dienst Koksijde 058 53 21 15	folder te koop / te bestellen DvT (€ 1,86)

Veurne-ambacht fietsroute

Deze route laat de fietser kennis maken met het karakteristieke landschap van het Blote en de eeuwenoude Kasselrij van Veurne-Ambacht. Uitgestrekte akkers en weiden, doorsneden met waterloopjes, verspreide abdijhoeven en kleine dorpskernen staan borg voor een aantrekkelijke landstreek en een boeiende fietstocht.

Vanuit Koksijde leidt de route o.m. naar Veurne, het polderdorp Steenkerke, de "Broeken" van Oeren, Alveringem en Zoutenaai. Dit laatste plaatsje geniet vooral bekendheid omdat het tot 1970 België's kleinste gemeente was. De terugweg voert door de duinen van De Doornpanne en De Hoge Blekker.

Lange Lis fietsroute

Brengt de fietser in het weidse polderlandschap tussen Nieuwpoort en Veurne. Dit landschap kenmerkt zich door een grote openheid ("het blote"). Grote gedeelten van het gebied werden tijdens de Eerste Wereldoorlog om strategische redenen onder water gezet. Tientallen waterlopen zorgen nog steeds voor de waterafvoer van het gebied. De fietstocht voert onder meer langs de IJzer, het Hemmeleed, de Proostdijkvaart en het Langgeleed ("Lange Lis" in de volksmond). Het traject volgt tevens een gedeelte van de oude spoorlijn Nieuwpoort-Diksmuide die tot fietspad werd omgevormd. Ook de stemmige polderdorpjes Ramskapelle (Nieuwpoort), Wulpen (Koksijde) en Bootshoeke (Veurne) worden aangedaan.

Fietstochten NIEUWPOORT

FIETSRUTE	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Lange Lisroute	algemeen	hele jaar	39 km	geen	Kinderboerderij 'De Lenspolder' 058 23 69 86	info en folder beschikbaar op aanvraag
Verkenningroute	algemeen	hele jaar	33 km	geen	Kinderboerderij 'De Lenspolder' 058 23 69 86 Dienst voor toerisme 058 22 44 44	info en folder beschikbaar op aanvraag en bij dienst voor toerisme
Hooipieteroute	algemeen	hele jaar	34 km	geen	Kinderboerderij 'De Lenspolder' 058 23 69 86 Dienst voor toerisme 058 22 44 44	info en folder beschikbaar op aanvraag en bij dienst voor toerisme

Lange Lisroute

De fietsroute (39 km) verkent het polderlandschap tussen Nieuwpoort en Veurne. Dit landschap kenmerkt zich door een grote openheid (het "Blote"). Grote gedeelten van het gebied werden tijdens de Eerste Wereldoorlog om strategische redenen onder water gezet. Tientallen waterlopen zorgen nog steeds voor de waterafvoer van het gebied. De fietsroute voert o.m. langs de IJzer, het Hemmeleed, de Proostdijkvaart en het Langgeleed ("Lange Lis" in de volksmond). Ze brengt ons ook in de stemmige polderdorpjes Ramskapelle en Booisthoeke.

De Lange Lisroute kadert in het provinciaal fietsrouteplan bestaande uit vijfendertig toeristische routes.

Foto: Danny de Kievith

De Verkenningfietsroute

Deze 33 km lange fietsroute laat je toe Nieuwpoort eens op een andere manier te verkennen. Je kunt starten ter hoogte van de vismijn. Zo kom je onder meer langs het "kattesas", de "oesterput", de Sint-Bernarduskerk, de watertoren, het Littobos, de dorpskom van Ramskapelle, het Spaarbekken, Sint-Joris met zijn unieke rustige dorpskern...

Dit is een uitgave van de Dienst Toerisme Nieuwpoort waar tevens de volledige versie te verkrijgen is.

De Hooipieteroute

Een niet bewegwijzerde fietsroute werd ontworpen om de in Nieuwpoort verblijvende toerist of bezoeker de gelegenheid te bieden het mooie achterland van nabij te leren kennen. Deze fietsroute kan eveneens met de auto afgelegd worden, over het ganse traject. We starten te Nieuwpoort, dit kan zowel te Nieuwpoort-aan-zee als in het centrum van de stad. Via de beroemde sluizen wordt naar het spaarbekken gereden om van daaruit de IJzer te blijven volgen tot Fintele, waar de Lovaart uitmondt. Dit is een uitgave van de Dienst Toerisme Nieuwpoort waar u tevens de volledige versie kunt verkrijgen.

Fietstochten MIDDELKERKE

FIETSRUTE	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Schoorbakkeroute	algemeen	hele jaar	3.00u 48 km	vanuit Middelkerke	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,86 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Landbouwleerpad	algemeen	hele jaar	2.30u 35 km	vanuit Middelkerke of Westende	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,24 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Spermalieroute	algemeen	hele jaar	2.30u 32 km	vanuit Middelkerke Ijzerlaan	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,24 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Tempelhofroute	algemeen	hele jaar	2.30u 48 km	vanuit Middelkerke Jean Van Hinsberghstraat	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,24 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Vaartroute	algemeen	hele jaar	2.00u 17 km	vanuit Middelkerke	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	info en folder beschikbaar op aanvraag - € 1,4 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Godelieveroute	algemeen	hele jaar	3.00u 40 km	vanuit Middelkerke	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	info en folder beschikbaar op aanvraag - € 0,74 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be
Westhoekroute	algemeen	hele jaar	3.00u 48 km	vanuit Middelkerke	Dienst voor toerisme Middelkerke 059 30 03 68 Westende 059 30 20 85	info en folder beschikbaar op aanvraag - € 0,74 toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be

Schoorbakkeroute

De Schoorbakkeroute laat de fietser kennis maken met het kustpolderlandschap tussen Middelkerke en Diksmuide. Dit vlakke land werd vele eeuwen geleden op de zee teruggewonnen.

Landbouwleerpad

De bedoeling van het landbouwleerpad is dat de bezoeker even stilstaat bij onze land- en tuinbouw, die voor ons dagelijks voedsel zorgt. Er zijn 2 startplaatsen, Middelkerke en Westende. Na 4 km is het parcours gelijklopend.

Het landbouwleerpad heeft aandacht voor de hedendaagse land- en tuinbouw in de unieke polderstreek, met zijn uitgestrekte boerderijen en landerijen, en legt het accent op de schoonheid van het landschap in de gemeente Middelkerke. Langs het landbouwleerpad vind je op landerijen en aan de ingang van boerderijen infoborden die uitleg geven over de teelten, de dieren en andere wetenswaardige landbouwzaken. De route leidt langs rustige wegen, voorbij kreken, grachten en vaarten die bij mooi weer uitnodigen tot een rustpauze of een picknick.

Spermalieroute

De route begint aan de home Pierre Julien in de IJzerlaan en loopt door een streek die het Middelland genoemd wordt.

De kust was eertijds onvoldoende beschermd tegen de kracht van de zee. Het water zocht een weg langs ondiepere plaatsen en vormde talloze kreken. Op onze weg zijn hiervan nog talrijke overblijfselen te vinden.

De vele boerderijen die we ontmoeten liggen op kreekruggronden: dit zijn plaatsen waar vroeger een kreek was. Door aanslibbingen werden die gevuld met zand. Daarrond werd de veengrond samengedrukt en alleen de zandrug bleef op dezelfde hoogte.

Tempelhofroute

We beginnen de Tempelhofroute aan de home Pierre Julien. Dit was vóór de eerste wereldoorlog de villa van de familie Van Hinsbergh (zie ook de Jean Van Hinsberghstraat). In 1932 werden de gebouwen vergroot en afgestaan aan de zusters van Deinze om er een rusthuis voor priesters in te richten.

Verderop zien we de radioantennes van de RTT Oostende.

De duinen rechts vertonen een zeldzaam biotoop. In een diepe panne ziet u een typisch duinenven, gekend als het "Salamandervijvertje". Er komen nog steeds vuursalamanders en kikkers voor. Rond de ondiepe plas staan heel wat zeldzaam geworden moerasplantjes en dicht struikgewas. Deze biotoop is een belangrijk broedgebied voor kleine zangvogels (o.m. de kneu) en andere bewoners van de duinen.

Vaartroute

Langs de vaart genieten van rust en stilte. Onthaasten op de fiets

Godelieveroute

Deze fietsroute heeft als bestemming de Abdijsputte te Gistel, genadeoord van de Heilige Godelieve.

De Godelieveabdij of abdijsputte is beroemd in het hele land en Frans-Vlaanderen. Godelieve was afkomstig van Londefort in het graafschap Boonen (Boulogne). De abdijsputte werd gebouwd op de plaats van de burcht van Bertolf, heer van Gistel, die er op 6 juli 1070, op aanstichten van zijn moeder, zijn echtgenote Godelieve liet vermoorden.

Tal van mirakels werden aan haar toegeschreven, zodat zij 14 jaar na haar dood door Radbod 11, Bisschop van Doornik, heilig werd verklaard. Het bestaan van de abdijsputte kan echter pas sinds 1150 met zekerheid bewezen worden. Door de eeuwen heen wist het klooster zich in stand te houden. In 1953 werd het fraai heropgebouwd.

Je kan er "De Kerker", de "Mirakelputte" en het "Kraaijenkapelletje" bezoeken, plaatsen die nauw verbonden zijn met het leven of de legende van Sint-Godelieve. Zij wordt vandaag nog aangeroepen tegen keel- en oogziekten en vooral als beschermster en bewaarder van de huiselijke vrede en de huwelijksrouw.

Het Sint-Godelievemuseum wil op een educatieve manier het leven, de geschiedenis en de devotie van de H. Godelieve en de geschiedenis van de abdijsputte voorstellen.

Westhoekroute

We starten aan het oud-gemeentehuis van Westende, op het kruispunt van de Westendelaan en de Langestraat. We volgen de Langestraat altijd rechtdoor tot aan de Schuddebeurzeweg. We zien al enkele mooie hoeves, o.m. "De Koude Schuur": dit was tijdens de 1ste wereldoorlog een belangrijke observatiepost van de Duitsers. Deze observatiepost bestreek heel de vlakte tot aan de sluizen van Nieuwpoort.

De bestemming van de route heeft Zoutenaai in de Westhoek tot aan de fusie in 1971 het kleinste dorpje van België.

Fietstochten OOSTENDE

FIETSRUTE	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Onder de spiegel van de Spuikom	3de graad BO 1ste graad SO	hele jaar op afspraak	2.00u	BLOSO-centrum 'Spuikom' Oostende	Horizon Educatief 059 32 21 83	max. 25 deelnemers kostprijs 50 euro
Noordzeeroute aan de Middenkust	iedereen met fietservaring	hele jaar	340 km	Oostende	www.westtoer.be	

Onder de spiegel van de Spuikom

week
van de
zee

We trappen met de fiets naar de Spuikom.

De Spuikom van Oostende werd tussen 1898 en 1910 gegraven. Het was de bedoeling het water uit de spuikom af en toe door de havengeul te laten lopen om het slib in de havengeul weg te spoelen. Voor dit doel werd de spuikom echter nooit gebruikt. Lange tijd werden in het water oesters gekweekt. Daaraan kwam een einde o.a. doordat het water te zwaar vervuild was. In 1987 gaf de Vlaamse regering een bestemming aan de oppervlaktewateren in Vlaanderen: zwemwater, viswater, water geschikt voor drinkwaterproductie en schelpdierwater.

De Spuikom is de enige plaats in Vlaanderen met bestemming 'schelpdierwater'. Turen in en om het water.

Dit plasje vol leven is écht een kijkje waard!

Noordzeeroute

Met de fiets een frisse neus halen in het platte polderlandschap.

De Internationale LF1 Noordzeeroute (Den Haag – Boulogne - 340 km) loopt van Den Helder (NL) tot Boulogne-sur-Mer (F) of omgekeerd.

In West-Vlaanderen loopt de route verder van zee, op de plaats van de vloedlijn in de Middeleeuwen.

Op dijken en jaagpaden langs kanalen en rivieren wordt het vlakke polderland doorsneden.

Provincie West-Vlaanderen promoot fietspooling

De Provincie doet verdacht veel voor je. Ook voor de dagelijkse fietser doet het Provinciebestuur een inspanning. West-Vlaanderen heeft een heus netwerk uitgetekend van fietsroutes voor- namelijk gericht op de dagelijkse verplaatsingen van en naar het werk, de school, de winkel,... De Provincie werkt hard aan de realisatie van dit netwerk op het terrein.

Provincie West-Vlaanderen moedigt ook de jeugd aan om te gaan fietsen. Daarom ondersteunt zij op een actieve manier fietspooling in de basisscholen.

Fietspool is de benaming voor een klein groepje kinderen dat onder begeleiding van een of meer volwassen begeleiders samen naar school fietst. Zij dragen een fluorescerende kazuifel en fietshelm. Dit uit veiligheidsoverwegingen en omwille van de zichtbaarheid van de groep. Omdat de kinderen zo goed opvallen, houden de chauffeurs automatisch meer rekening met ze. Hun opvallende verschijning in het straatbeeld zorgt eveneens voor een ruime bekendmaking van fietspooling als milieuvriendelijke manier om naar school te gaan.

Fietspool zorgt voor een vermindering van auto's aan de schoolpoort. Want hoe meer leerlingen met de fiets naar school komen, hoe minder ze door de ouders met de wagen gebracht worden. Dit is niet alleen voordelig voor de mobiliteit, maar ook voor het milieu en de gezondheid van de kinderen. Bovendien worden de leerlingen op een veilige manier geconfronteerd met verschillende verkeerssituaties in de praktijk.

Om fietspool actief te promoten, selecteerde het Provinciebestuur voor het schooljaar 2002-2003 een twintigtal basisscholen verspreid over West-Vlaanderen. Deze pilootscholen worden inhoudelijk begeleid door de vzw Langzaam Verkeer uit Leuven die ter zake de nodige knowhow bezit. Daarenboven stelt de Provincie gratis het nodige materiaal ter beschikking, bestaande uit fluorescerende hesjes en fietshelmen, zowel voor de kinderen zelf als voor de begeleiders. Scholen die op eigen initiatief een fietspool opstarten, kunnen eveneens een aanvraag indienen tot het verkrijgen van het nodige veiligheidsmateriaal.

Het hele provinciale project kadert in de actie Milieuzorg op School (MOS) en moet ouders en kinderen aanmoedigen op een duurzame manier naar school te komen. De Provincie organiseert deze actie naast een preventiecampagne over de dode hoek bij vrachtwagens, een project gericht op de derde graad van de basisschool.

Voor meer informatie over fietspool of over andere provinciale verkeerseducatieve projecten kunt u terecht bij PPD 050 40 35 32 (Evert de Pauw) of 050 40 34 37 (An Paepe).

Fietstochten DE HAAN

FIETSRROUTE	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Oude Dijkenroute	iedereen	hele jaar	43 km	De Haan	Sportdienst De Haan 059 23 52 21 Dienst Leefmilieu 059 24 21 28	activiteiten kalender routebeschrijving
Noordzeeroute	iedereen met fietservaring	hele jaar	340 km	De Haan	www.westtoer.be	folder beschikbaar

Oude Dijkenroute

De Oude Dijkenroute vormt een speurtocht naar het heden en verleden van het platteland ten oosten van Oostende. Vooral vanop de kanaaloevers en de oude zeedijken krijgt de fietser een enig beeld op de weidse poldervlakte met haar statige boerderijen en pittoreske dorpjes. Vertrek uit De Haan. Op een aangenaam, rustig tempo met de fiets de polders achter de kustlijn doorkruisen kan ook onder begeleiding van monitoren van de Sportdienst.

Noordzeeroute

Met de fiets een frisse neus halen in het platte polderlandschap. De Internationale LF1 Noordzeeroute (Den Haag – Boulogne - 340 km) loopt van Den Helder (NL) tot Boulogne-sur-Mer (F) of omgekeerd.

In West-Vlaanderen loopt de route verder van zee, op de plaats van de vloedlijn in de Middeleeuwen.

Op dijken en jaagpaden langs kanalen en rivieren wordt het vlakke polderland doorsneden.

Foto: Danny de Kievith

Fietstochten BLANKENBERGE

FIETSRUTE	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Landbouwleerpad	iedereen	altijd	20 km	geen	Dienst voor Toerisme 050 41 22 27 of 050 41 29 21	brochure DvT
De Genteleroute	iedereen	altijd	30 km	geen	Dienst voor Toerisme 050 41 22 27 of 050 41 29 21	brochure en route- beschrijving DvT

Landbouwleerpad

Boerderijen bepalen in sterke mate het uitzicht in het polderlandschap. De activiteit van de landbouwer is voor velen vreemd geworden of zelfs onbekend. Het landbouwleerpad moet bijdragen tot een betere kennis en waardering van de landbouw in het algemeen en van de Uitkerkse landbouwbedrijven in het bijzonder. Het zal ongetwijfeld ook een verrijking zijn voor iedereen die dit landelijk gebied aandoet, zij het nu bewoners, recreanten, fietsers, toeristen,... Deze ongeveer 20 km lange landelijke route is niet alleen een gids op uw "landbouwontdekkingstocht", het is een uitnodiging om even stil te staan bij de hedendaagse landbouw.

De Genteleroute

De Gentele of Blankenbergse Dijk is de vertrekbasis voor de kennismaking met het polderlandschap ten zuidwesten van Blankenberge. Het hele gebied dat tegen deze oude dijk aanleunt, heeft zijn typisch landelijk karakter behouden en nodigt dan ook uit tot verdere ontdekking. De uitgestippelde fietsroute is 33 km lang en volledig bewegwijzerd.

De Gentele is de naam van de dijk die de kustbewoners in de eerste helft van de 11de eeuw hebben aangelegd om de overstromingen vanuit het Zwin in westelijke richting te beperken. De Genteleroute loopt via de polderdorpen Zuienkerke, Meetkerke, Houtave en Nieuwmunster. Het uitzicht van een dijk heeft de Gentele niet meer, vermits hij in latere eeuwen werd afgegraven, maar de vroegere dijkbasis is praktisch over de gehele lengte nog zichtbaar, nl. de weg met het smal perceel ernaast.

Foto: Danny de Kievith

Fietstochten Knokke-Heist

FIETSRROUTE	DOELGROEP	WANNEER	DUUR AFSTAND	AFSPRAAK- PLAATS	INFO	EXTRA
Kust en polder	iedereen	op afspraak	2.00u	na afspraak	Gidsenkring Sincfal René Vermeersch 050 41 22 27 of 050 41 29 21	afspraak en info bij Sincfal 40 euro per groep
Dagtocht Damme	iedereen	op afspraak	dag	Sincfal	Gidsenkring Sincfal René Vermeersch 050 41 22 27 of 050 41 29 21	brochure en routebeschrijving 80 euro per groep ook halve dag mogelijk
Riante Polderroute	iedereen	altijd	44 km	Knokke-Heist	Dienst voor Toerisme Zeedit 660 050 63 03 80	bewegwijzerd parcours fietskaart te koop 1,86 euro info en fietskaart DVT
Zwinroute	iedereen	altijd	39 km	Cadzand	Dienst voor Toerisme Zeedit 660 050 63 03 80	bewegwijzerd parcours fietskaart te koop 1,86 euro info en fietskaart DVT
Blinckaertroute langs kust en polder	iedereen	altijd	43 km	Knokke-Heist	Dienst voor Toerisme Zeedit 660 050 63 03 80	niet-bewegwijzerd parcours fietskaart te koop 1,86 euro info en fietskaart DVT
De Melkweg	iedereen	altijd	35 km	Knokke-Heist	Dienst voor Toerisme Zeedit 660 050 63 03 80	niet-bewegwijzerd parcours fietskaart te koop 1,86 euro info en fietskaart DVT

Fietsen in groep langs kust en polder

Fietsen en natuur gaan hand in hand. Fietsen is de oplossing voor korte afstanden. Ook in de natuur van Knokke-Heist is de fiets het verplaatsingsmiddel bij uitstek. Deze activiteit combineert beide optimaal. De tocht staat in het teken van het ontstaan van het Zwin en brengt ons langs de verschillende kanalen, grachten en dijken die de hele streek ooit beschermden tegen het water van de zee.

Fietstocht in groep naar Damme Hele dag/ halve dag

Een heerlijke fietstocht waarbij je je laat leiden door een ervaren gids, dwars door het landschap. Je verlaat Knokke-Heist via de achterdeur en rijdt naar Sint-Anna ter Muiden. Via de Damse Vaart kom je langs Hoeke en Oostkerke Damme binnengereden. We pauzeren er om onze picknick op te eten. Na de middag bezoeken we Damme en fietsen we terug naar Knokke-Heist en genieten ondertussen van het adembenemend mooie landschap.

Fietsen DE KUST aanbod Westtoer

Voor alle routes is een folder beschikbaar

Te bestellen bij WESTTOER

Koning Albert I-laan 120

Sint- Michiels Brugge

Tel: 050 30 55 00 - Fax: 050 30 55 90

info@westtoer.be

Breduiniaroute - 45 km

De route verkent de polders tussen Bredene en Brugge, een karakteristiek open landschap dat door zijn relatieve gaafheid tot de meest fraaie gebiedsdelen van West-Vlaanderen behoort.

De rondrit start in Bredene en leidt eerst naar het achterland van De Haan. Via Vlissegem, Houtave en Meetkerke bereikt men de rand van de Brugse agglomeratie.

De terugweg voert langs de Oostendse vaart, het kanaalgehucht Nieuwege en het polderdorp Stalhille.

Vertretpunt: Bredene-Dorp

Cobergherroute - 51 km

Deze route plaatst het kustpolderlandschap van de Westhoek op de Belgisch-Franse grens in de kijker. Imposante hoeven, stemmige dorpjes, oude windmolens en een netwerk van sloten bepalen er het landschapsbeeld.

Vertrekkend vanuit Adinkerke leidt de tocht eerst naar het Franse Hondshoote, in de Middeleeuwen een vooraanstaande Vlaamse stad. Centraal op het traject staan de Moeren, een 3.000 ha landbouwgebied waar de rechthoekige kavels en loodrechte grachten het beeld bepalen. Vroeger vormde het een groot binnenmeer, dat in de 17de eeuw door Wenzel Cobergher werd drooggelegd. De terugtocht voert onder meer door de geborgenheid van het Frans-Vlaamse Houtland en de binnenduinen van Ghyvelde en Cabour.

Vertretpunt: Adinkerke (De Panne)

Genteleroute - 33 km

De Genteleroute verkent het polderlandschap ten zuiden van Blankenberge. Het gebied spreekt vooral aan door zijn landschappelijke gaafheid en zijn rust. Een belangrijk gegeven op deze tocht vormt de natuur. Van bijzondere betekenis zijn o.m. de vogelweidegebieden van de Uitkerkse Polders en de Meetkerkse Moere.

Vertrekkend vanuit Blankenberge volgt de route eerst de eeuwenoude Genteledijk, die in de Middeleeuwen het achterland voor overstromingen behoeftte. Via Uitkerke en Zuienkerke wordt de Meetkerkse Moere, aan de rand van de Brugse agglomeratie, bereikt. De terugweg voert langs de bekoorlijke polderdorpen Houtave en Nieuwmunster en door het natuurgebied van de Uitkerkse Polders.

Vertretpunt: Blankenberge

Lange Lisroute - 39 km

De Lange Lisroute brengt de fietser in het weidse polderlandschap tussen Nieuwpoort en Veurne. Grote gedeelten van het gebied werden tijdens de Eerste Wereldoorlog om strategische redenen onder water gezet. Tientallen waterlopen zorgen nog steeds voor de waterafvoer van de lage gronden. De fietstocht voert onder meer langs de Ilzer, het Hemmeleed, de Proostdijkvaart en het Langgeleed ("Lange Lis" in de volksmond). Het traject volgt tevens een gedeelte van de oude spoorlijn Nieuwpoort-Diksmuide die tot fietspad werd omgevormd. Ook de stemmige polderdorpen Ramskapelle en Bootshoeke worden aangedaan.

Vertretpunt: Nieuwpoort

Oude Dijkenroute - 43 km

De Oude Dijkenroute vormt een speurtocht naar het heden en verleden van het platteland ten oosten van Oostende. Vooral vanop de kanaaloevers en de oude zeedijken krijgt de fietser een enig beeld op de weidse poldervlakte met haar statige boerderijen en pittoreske dorpjes.

Vertrekkend vanuit De Haan gaat het eerst richting Vlissegem, Stalhille en Klemskerke. Vervolgens leidt de route naar de aangrenzende zandstreek. Hier staat een kennismaking met het rijke bouwkundig erfgoed van de gemeenten Ettelgem en Oudenburg voorop. Ook wordt even het natuurgebied "De Hoge Dijken" te Roksem aangedaan. De terugweg brengt de fietser o.m. langs de Plassendalevaart en de Oostendse vaart.

Vertretpunt: De Haan

Riante Polderroute - 44 km

De Riante Polderroute plaatst de Zwinstreek en de zeepolders tussen Knokke-Heist en Damme centraal. Het gebied vormt één van de gaafste polderlandschappen van Vlaanderen. Eeuwenlang leverde de mens er een verbeterde strijd tegen de zee. In de Middeleeuwen zorgde de Zwinkreek voor een natuurlijke verbinding van Brugge met de zee. Oude havenstadjes als Sluis, Hoeke, Oostkerke en Damme geven nog de loop van de voormalige zeearm aan. Oude zeedijken, pittoreske dorpjes, historische hoeven en een weidse horizon vormen nog steeds de hoofdingrediënten van dit polderlandschap. Karakteristiek én alom bekend is het kanaal Brugge-Sluis.

Vertretpunt: Heist

Schoorbakkeroute - 48 km

De Schoorbakkeroute laat de fietser kennis maken met het kustpolderlandschap tussen Middelkerke en Diksmuide. Dit vlakke land werd vele eeuwen geleden op de zee teruggewonnen. Hierbij speelden abdijen en geestelijke orden (Tempeliers) een grote rol. Nu nog houden imposante abdijhoeven de herinnering aan deze landbouwpioniers levendig.

De route vertrekt vanuit Middelkerke en doet eerst de polderdorpjes Leffinge, Slijpe en Schore aan. Hier bevinden zich de prachtige hoeven Spermalie en Schoorbakke; Via de uitgestrekte Waleweiden wordt daarna naar Keiem gereden. De terugweg voert langs de Ilzer. Schoorbakke was tijdens de Eerste Wereldoorlog een belangrijk bruggenhoofd aan deze stroom.

Vertretpunt: Middelkerke

Veurne-Ambachtroute - 48 km

Deze route laat de fietser kennis maken met het open landschap van het Blote en de eeuwenoude Kasselrij van Veurne-Ambacht. Uitgestrekte akkers en weiden, doorsneden met waterloopjes, verspreide abdijhoeven en kleine dorpskernen staan borg voor een boeiende fietstocht.

Vanuit Koksijde leidt de route naar Veurne, het polderdorp Steenkerke, de "Broeken" van Oeren, Alveringem en Zoutenaai, tot 1970 België's kleinste gemeente. De terugweg voert door de beboste duinen van De Doornpanne en De Hoge Blekker.

Vertretpunt: Koksijde-Dorp

Wijnendaleroute - 58 km

De Wijnendaleroute situeert zich tussen Oostende en Torhout. De fietser maakt achtereenvolgens kennis met het vlakke kustpolderlandschap en het zacht glooiende Houtland.

Vertrekkend vanuit de Oostendse deelgemeente Stene voert de tocht eerst door de Historische Polders van Oostende. Vervolgens brengt de als recreatieweg ingerichte oude spoorlijn Oostende-Torhout, de fietsers via Gistel en Eernegem naar het aloude kasteeldomein Wijnendale. De terugweg leidt langs Ichtegem en Koekelare naar Moere-Blote. Ten slotte gaat het langs rustige landwegen naar het kanaal Plassendale-Nieuwpoort en naar de Snaaskerkse Polder. Weiden, waterlopen en hoeven bepalen het landschapsbeeld op de terugweg.

Vertretpunt: Stene (Oostende)

Wandelen, Fietsen in West-Vlaanderen

Meer dan 2800 kilometer bewegwijzerde routes

Met bijna 100 provinciale trajecten heeft West-Vlaanderen een uniek aanbod om te fietsen, te wandelen, paard te rijden of te toeren. De provincie telt dan 2800 kilometer bewegwijzerde routes. In de overzichtsbrochure 'Fietsen, wandelen, paardrijden en toeren in West-Vlaanderen' worden recreatieve trajecten voorgesteld in Leiestreek, de Westhoek, het Brugse Ommeland en langs de Kust. In de vier West-Vlaamse toeristisch-recreatieve regio's zijn fietsen en wandelen echte topproducten.

Nieuwe routes om te ontdekken:

- In de Westhoek werd het Dode Ilzerwandelpad (6,8 km) officieel geopend. Op deze wandeling ontdekt men het landschap van Poperinge en Roesbrugge-Haringe. Uitgangspunt is de Dode Ilzer, een oude meander van de rivier. Het Zannekinpad (6,4 km – open vanaf voorjaar 2003) loodst wandelaars langs 'vette weiden, kommen en kreekkruggen tussen Lampernisse (Diksmuide) en Alveringen.
- Nieuw aan de Kust is de wandelroute het Duinbossenpad (10,3 km) in De Haan. De Duinbossen zijn een 152 ha groot natuur- en wandelgebied dat zich uitstrekt tussen Wenduine en Bredene.

Praktisch

- De brochure 'Wandelen, Fietsen, Paarden en Toeren in West-Vlaanderen' is gratis te verkrijgen bij Westtoer, Koning Albert I-laan 120, 8200 Sint-Michiels
tel.: 050 30 55 00, fax: 050 30 55 90 - e-mail: info@westtoer.be.
Op internet: www.westtoer.be
- Met een bestelbon in de brochure kan u specifieke kaarten bestellen. Wandelroutes: 1,25 euro, fietsroutes: 2 euro, autoroutes: 2,5 euro, ruitertrajecten: 1,25 euro.
- Cadeautip: de handige box met 25 fietsbrochures en 10 wandelkaarten is een ideaal geschenk voor sportievelingen. Te koop bij Westtoer (44 euro).

Foto: Danny de Kievith

**De zee kun je horen
met je handen voor je oren
in een kokkel
in een mosterdpotje
of aan zee.**

DE ZEE EN HAAR GEBRUIKERS

Rust, ruimte en vrijheid. Menig liefhebber zal beamen dat dit te vinden is aan zee. Kustgebonden economische activiteiten zoals visserij, scheepvaart en zandwinning zorgen nochtans voor een hoge bedrijvigheid op zee.

Diezelfde begeerde gebieden in zee zijn ecologisch vaak heel waardevol en herbergen een hoge verscheidenheid aan habitats, levensgemeenschappen en soorten. Om mens en natuur 'duurzaam' te verzoenen is een optimaal beheer van de menselijke activiteiten in de kustzone onontbeerlijk. Samenwerking, overleg en coördinatie zijn daarbij onmisbaar.

Om een constructieve dialoog aan te gaan is achtergrondinformatie over alle belanghebbende partijen noodzakelijk. Met deze bedoeling organiseren Horizon Educatief en het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden de informatieve sessies 'De zee en haar gebruikers'.

Tijdens de eerste 4 avonden komen activiteiten, belangen, visies en verlangens van een aantal kustgebonden sectoren aan bod. Raakvlakken en knelpunten met andere sectoren worden toegelicht. Zo kijken we telkens vanuit een andere invalshoek naar onze kust en zee. Wat precies bedoeld wordt met Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden hoort u tijdens de laatste sessie.

18 februari 2003

'Een nieuwe aanpak voor toerisme en recreatie aan de kust'
Anne Vandermeulen (Westtoer, Brugge)

25 februari 2003

'Zeevering: samenleven met de zee'
Peter De Wolf (AWZ - Waterwegen en Kust, Oostende)

11 maart 2003

'Zandbanken als habitat'
Steven Degraer (Sectie Mariene Biologie, Universiteit Gent)

18 maart 2003

'Zandwinning'
René Desaeve (ZEEGRA, Nieuwpoort)
'Baggeren'
Dirk de Brauwier (AWZ - Maritieme Toegang, Zeebrugge)

25 maart 2003

'Samen werken aan een duurzame ontwikkeling voor de kust'
Kathy Belpaeme (Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden, Oostende)

De sessies gaan door in het openluchtcentrum 'Duin en Zee', Fortstraat 128, 8400 Oostende, telkens van 19.30 uur tot 21.30 uur. Deelname is gratis, maar inschrijven is wel nodig bij Horizon Educatief - Fortstraat 128 - 8400 Oostende
Tel.: 059 32 21 83 - Fax: 059 32 19 50
via email: ann.dewicke@horizoneducatief.be

Workshops DE PANNE

Dieren in een reservaat

Pony's, ezels en runderen in de vrije natuur. Hoe leven ze? Wat eten ze? Hoe zijn ze beschermd tegen regen en kou? Hoe communiceren dieren met elkaar en waarom wisselen ze van vacht? Hoe worden de hoeven gekapt? Hoe worden ze gewogen? Worden ze bijgevoerd? enz.

Aangezien we ons bevinden in een prachtig natuurgebied dat anders niet voor publiek toegankelijk is (het Westhoekreservaat of Houtsaegerduinen naar keuze), gaat de zoektocht naar de pony's, ezels, herten en runderen gepaard met een natuurwandeling onder leiding van een natuurgids.

Hij toont aan welk nuttig werk deze grazers hier wel verrichten in waardevolle duinen met veel kruiden en hoe ze worden verzorgd.

Doelgroep

Volwassenen en kinderen

Aantal deelnemers

Groepen van max. 40 personen

Data

Af te spreken met:

Milieudienst, Zeelaan 21, 8660 De Panne - 058 42 97 69

Duur

De activiteit duurt ongeveer anderhalf tot twee uur.

Opmerking

Zorg voor wandelschoenen en kledij aangepast aan het weer. Indien mogelijk enkele natuurouders om te assisteren, zeker voor grote of moeilijker in toom te houden klassen.

Workshops KOKSIJDE

Met een (zee)paard in zee

Opgelet

- deze activiteit rechtstreeks bij voorzitter 'De Paardevissers' reserveren 058 51 36 66
- niet via de milieudienst Koksijde.
- niet met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier

Inhoud

Een paard dat een ploeg trekt is een boerenpaard. En een paard in de zee ... een 'zee'paard. We wachten de garnaalvisser op aan het strand, onderzoeken de vangst en brengen alles op naam.

Doelgroep

derde graad Basisonderwijs en BUSO

Aantal deelnemers

tot 35 leerlingen (eventueel twee klassen)

Data

data overeen te komen met de voorzitter van 'De Paardevissers' Eddie D'Hulster - 058 51 36 66

Duur

De activiteit duurt ongeveer anderhalf uur.

Plaats

plaats overeen te komen met de voorzitter.

Opmerking

Laarzen en winddichte kledij.
kostprijs: € 50 per paardenvisser.

Vorbereiding en naverwerking

- Getijden, zandbanken en vissoorten.
- Bestel vooraf bij de Provinciedienst Natuur- en Milieueducatie (050 40 32 82) hun 'strandzoekkaart'. Héél nuttig bij het onderzoeken van de vangst!

Een Spanjaard op een 'zand'bank?

Opgelet

- deze activiteit rechtstreeks bij voorzitter 'Spanjaardbank' reserveren 058 23 74 52
- niet via de milieudienst Koksijde.
- niet met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier

Inhoud

Garnalen kruien kan met een paard, maar ook te voet. Hard labeur, maar niet alledaags. Bestel alvast je strandzoekkaart om de vangst te onderzoeken.

Doelgroep

derde graad Basisonderwijs en BUSO

Aantal deelnemers

tot 25 leerlingen

Data

data overeen te komen met de voorzitter van 'De Spanjaardbank' Johnny Popieul - 058 23 74 52

Duur

De activiteit duurt ongeveer anderhalf uur.

Plaats

plaats overeen te komen met 'De Spanjaardbank'

Opmerking

Laarzen en winddichte kledij.
Kostprijs: €12,5 per kruier.

Vorbereiding en naverwerking

Getijden, zandbanken en vissoorten.
Bestel vooraf bij de Provinciedienst Natuur- en Milieueducatie (050 40 32 82) naar hun 'strandzoekkaart'. Héél nuttig bij het onderzoeken van de vangst !

Zand onder de voeten

Opgelet

- deze activiteit rechtstreeks bij dienst Toerisme Koksijde reserveren 058 53 30 55
- niet via de milieudienst Koksijde.
- niet met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier

Inhoud

Een strandwandeling of een duinenwandeling (naar keuze) onder leiding van een deskundige natuurgids op zoek naar schatten van de zee.

Doelgroep

eerste, tweede en derde graad

Aantal deelnemers

tot 25 leerlingen

Data

data overeen te komen met de dienst toerisme Koksijde tel. 058 53 30 55

Duur

De activiteit duurt ongeveer twee uur.

Plaats

plaats overeen te komen met dienst Toerisme

Opmerking

Laarzen en winddichte kledij.
Kostprijs: € 45,00 rechtstreeks te betalen aan de gids na de gidsbeurt.

Workshops NIEUWPOORT

Varen op de monding van de IJzer te Nieuwpoort

Inhoud

Ontdek de vissers- en jachthaven, het natuurreservaat "De ysermonding" en de open zee te Nieuwpoort, en dit van op het water aan boord van "de Yserstar". Een gids aan boord zorgt voor de nodige uitleg.

Doelgroep

Basisonderwijs

Aantal deelnemers

minimum 20 leerlingen; tot 2 à 3 klasgroepen

Duur

45 min

Periode

iedere dag tussen 10u en 16u – na reservatie

Prijs

5 euro per persoon (1 begeleider per 15 lln gratis)

Plaats

Havengeul 17 te 8620 Nieuwpoort

Opmerkingen

Brochure te verkrijgen met uitleg van de havenrondvaart.

Info

Tel Rederij Seastar: 058 23 24 25 - fax: 058 23 24 00

Boerderijwerk - stallen uitmesten

Inhoud

Met mestvork, bezem, schop en kruiwagen aan de slag op de boerderij. Voor vele kinderen een unieke ervaring om kennis te maken met het echte boerderijleven.

Doelgroep

1ste, 2de en 3de graad

Aantal deelnemers

max. 20 lln.

Duur

2uur

Data

gans het jaar

Prijs

€ 0,70 per kind met een min van € 12,5

Plaats

kinderboerderij De Lenspolder

Opmerkingen

kledij die vuil mag worden; laarzen meebrengen

Broodbakken op de kinderboerderij "De lenspolder" te Nieuwpoort

Inhoud

Hier wordt het brood nog bereid, zoals vroeger op de boerderij en gebeurde. Er wordt gebruik gemaakt van een oude weegschaal, een trog en een oven die met hout wordt aangemaakt. Het ganse proces van bloem tot bood wordt op een speelse manier overgebracht naar de kinderen, aangepast aan het niveau van de groep. Tijdens rijzen van het deeg en het bakken van het brood is er de mogelijkheid om de neerhofdieren te bezoeken

Doelgroep

Derde kleuter, 1ste, 2de en 3de graad.

Aantal deelnemers

één klasgroep.

Duur

ongeveer 2,5 uur.

Periode

van maart tot en met september.

Prijs

€ 0,70 per kind met een minimum van € 12,50 per groep
€ 0,50 per broodje/kind.

Plaats

Kinderboerderij De Lenspolder te Nieuwpoort.

Van schaap tot draad

Inhoud

Na een bezoekje aan de schapenweide kunnen we aan de slag met kaarde, spinnewiel, spintol en weefgetouw. Dit lespakket is op maat voor iedere graad van de lagere school. Voor de kleinsten roepen we de hulp in van de kabouters. Zij weten ons alles te vertellen over de verwerking van de wol.

Doelgroep

1ste, 2de en 3de graad

Aantal deelnemers

een klasgroep

Duur

2 uur

Periode

gans het jaar

Prijs

€ 0,70 per kind met een min van € 12,5 per groep

Plaats

kinderboerderij "De Lenspolder", Elf-juliwijk, 8620 Nieuwpoort
058 23 69 86

Opmerkingen

Laarzen meebrengen

Bezoek aan de vismijn, vissershaven en kaai te Nieuwpoort

Inhoud

1. Een begeleide wandeling aan de Vismijn, vissershaven en het sluizencomplex "De ganzenpoot" onder leiding van een stadsgids. Nieuwpoort heeft de enige natuurlijke haven aan onze noordzeekust. Het is tevens de kleinste vissershaven en is bekend voor de aanvoer van dagverse vis en garnaal.
2. Demonstratie van de visverkoop met een elektronische klok in de visveiling waarbij de kinderen zich eventjes kunnen inleven in het personage van visboer. Nadien wordt voor hen de factuur opgemaakt van de vis die ze (zogezegd) hebben opgekocht. De kinderen maken kennis met typische woorden uit het vissersmilieu.

Info voor de geleide wandelingen

1. wandeling onder begeleiding van stadsgids: info bij de gidsenkring West-Vlaanderen tel: 058 28 91 66
2. Demonstratie visverkoop tel: 058 22 49 70

Provincie aan Zee

Een avondje kust voor al wie zich interesseert en een hart heeft voor de kust.

Op vrijdag 25 april 2003 om 19 uur in het centrum 'Duin en Zee', Fortstraat 128 in Oostende. U verneemt er alles over de kust van vandaag, ondermeer over het doelstelling 2-programma 'Kustvisserijgebied', de 'Week van de Zee 2003' en vele andere initiatieven.

Meer informatie bij Nathalie Keersebilck

Programmasecretariaat

Doelstelling 2 Kustgebied

Tel. 050 40 33 92

nathalie.keersebilck@west-vlaanderen.be

Kustgemeenten werken samen voor natuur- en milieueducatie

De 10 kustgemeenten en de Provincie werken reeds jaren goed samen inzake NME en vooral voor de Week van de Zee. Deze samenwerking werd op 19 februari 2003 bestendigd in het ondertekenen van een samenwerkingsverband. Op die manier worden de inspanningen gemaximaliseerd door overleg en het bundelen van mankracht en middelen.

Workshops MIDDELKERKE

Composteren

Demonstratieplaats composteren Middelkerke

Inhoud

Bodemverbetering, compostering en organische afvalverwerking is onze specialiteit. Wij richten ons naar een ruim publiek. De compostdemonstratieplaats is onze thuisbasis. Ontdek bij ons de kringloop van organisch materiaal.

Doel

Aansluitend bij de leerdoelen worden composteren en andere technieken op een anschouwelijke manier voorgesteld, met actieve deelname van kinderen, jongeren en/of volwassenen.

Doelgroep

Iedereen ouder dan 6 jaar

Duur

Ongeveer 2 u

Aantal deelnemers

Onbeperkt

Plaats

Kleine Kasteelstraat, Middelkerke

Data

Op te vragen bij de milieudienst, of demostand open op zaterdagvoormiddag 8 tot 12 u en in de namiddag van 13 tot 16 u op de 1ste en de 3de zaterdag van de maand

Dienst Leefmilieu Middelkerke

Inhoud

Groenzoekers, landlopers en fietslopers zijn eensgezind als ze het natuurareaal van de gemeente Middelkerke-Westende deskundig onder de loep nemen: "We gaan ervoor!"

Doel

Educatieve begeleiding en ondersteuning vanuit het steunpunt NME Middenkust en Horizon Educatief vzw

Doelgroep

Iedereen

Duur

Ongeveer 2 u

Aantal deelnemers

Onbeperkt

Plaats

Spermaliestraat 1, 8430 Middelkerke, 059 31 91 16
Milieu@middelkerke.be

Data

Op te vragen bij de milieudienst bij Eddy Louwie

Middelwind cvba

Inhoud

Enkel enthousiaste kustbewoners hebben samen met de WVEM de cvba Middelwind opgericht. Deze groep van mensen wil de bevolking sensibiliseren voor windenergie.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen

In de klas

Veldwerk en simulatiespel

Doelgroep

Ouder dan 5 jaar

Duur

Ongeveer 2 u

Aantal deelnemers

Onbeperkt

Plaats

Middelkerke – Westende, 050 67 11 03
Middelwind@wvem.be Contactpersoon Joost Cuvelier

Data

Op te vragen bij de Joost Cuvelier

Natuurreservaat De Schuddebeurze

Inhoud

Heel oude, kalkarme (uitgeloogde) duinen met bijbehorende kalkschuwende vegetatie en fauna. We treffen er een waardevol gebied met enkele poelen in een open wijds landschap. In de kleine kern van het gebied is er een vrij grote waterplas aanwezig waar libellen en amfibieën zich bijzonder thuis voelen.

Doel

Door onze actieve betrokkenheid in de streek bieden wij actuele onderwerpen aan en zijn we op de hoogte van ontwikkelingen inzake natuur en ruimtelijke ordening. Getuigenissen uit diverse oorlogen. Nabijheid windturbine die bezocht kan worden.

In de klas

Natuurstudie – beheerswerken – begeleide wandelingen

Doelgroep

Iedereen

Duur

Ongeveer 2 u

Aantal deelnemers

Onbeperkt

Plaats

Westende Schuddebeurzeweg

Data

Op te vragen bij Johan Broidioi, Vinkenstraat 22, 8432 Leffinge, 059 30 57 96, johanbroidioi@yahoo.com

Natuurreservaat Puidebroeken

Inhoud

De Puidebroeken is een belangrijke weidevogelgebied met prachtige moerasvegetatie. In de ongeschonden landelijke omgeving tref je tal van vertegenwoordigers van zoutlievende flora. In natuure periodes komen grote stukken van het gebied onder water te staan.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

In de klas

Veldwerk – begeleid wandelingen

Doelgroep

Iedereen

Duur

Ongeveer 2 u

Aantal deelnemers

Onbeperkt

Plaats

Spermaliestraat Middelkerke

Data

Op te vragen bij Patrick Deknudt, Zwarteweg 34, 8433 Mannekesvere, 058 23 63 54 15

Spermaliehoeve Middelkerke

Inhoud

De Spermaliehoeve is een gemengd landbouwbedrijf. De werking van de hoeve wil kinderen en jongeren dicht bij de natuur en het landbouwleven brengen. De activiteiten tijdens het verblijf op de boerderij staan voornamelijk in functie van zelfvoorziening: dieren voederen en verzorgen, brood bakken, planten wieden, koken en het polder- en kustlandschap exploreren.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

In de klas

Veldwerk – begeleid bezoek – kookactiviteiten

Doelgroep

5 – 14 jaar

Aantal deelnemers

2 of 3 klassen of groepen

Plaats

Bruggesteenweg 41, 8433 Sint-Pieterskapelle

Data

Op te vragen bij Ann-Sophie Mehuys 059 55 50 19

Dronkenput

Inhoud

Op het einde van de 19e eeuw werd een grote betonnen waterbak gebouwd om de wateren van de Sluisput te zuiveren en om te zetten in drinkbaar water. De ongelijke gewichtsverdeling, de onstabiele grond en de druk van het grondwater zorgden ervoor dat de put scheefzakte.

Binnen in de dronkenput ervaar je evenwichtsverlies omdat je je wil richten naar de vele schuine pijlers tussen een vlakke waterspiegel. Lukt jaarlijks duizenden bezoekers.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten

In de klas

Begeleid bezoek

Doelgroep

+ 4 jaar

Aantal deelnemers

Klas of groep

Plaats

Kapelstraat 55, Middelkerke

Data

Op te vragen bij dienst toerisme 059 30 03 68 of 059 30 20 85
toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be

Voor dag en dauw VROEGE VOGELS

Inhoud

Een vroege ontdekkingstocht langs zee, strand of duinen. Dauwtrappen in de stilte van de morgen, naar vroege vogels luisteren, de planten en bomen zien wakker worden. Een unieke, deugdlozende, uitdagende ervaring. Zovele natuurimpulsen wachten om ontdekt te worden.

Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Observatievermogen aanscherpen en competentier worden in het ontdekken van de natuur.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Warandeduinen – tramhalte Krokodil Middelkerke

Workshops OOSTENDE

De kleuren van de Zee Spelend ontdekken

week
van de
zee

Inhoud

Een strandkabine stormt het duin op. In haar laden verbergt ze kleurrijke en speelse opdrachten die ons laten kennismaken met de maritieme wereld. De zee in al haar tinten blauw, in donkergrijze woedes of stilgroene rust. Om de kleurenpracht van het omringende duin en de natuur niet te vergeten! En ...de mens en zijn kleurrijke schepen, vindingrijke strandpalen en seinkleuren!

Doel

Zee-impressies uiten in persoonlijke, authentieke creaties en plezier scheppen in het zoeken en vinden van kleur, lijn, vlak, ritme en vorm.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

Duin en Zee Oostende

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Giebelton - Happen naar vis

Inhoud

Van appelsienvis over skeelende schelvis tot wolf uit de zee. Visen uitpluizen, betasten herkennen. Waar leven ze, hoe groot zijn ze, welke vinnen, schubben, graten vind je terug? In de viskeuken bereiden kinderen een unieke verzameling kindvriendelijke visrecepten en maken ze kennis met de boeiende wereld van vis om de rapgeneratie van vis te leren houden.

Doel

Bij vissen de kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt aan hun omgevingsinvloeden. Genieten van een zelfgemaakt visgerecht.

Doelgroep

Basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

Duin en Zee – Kinderkeuken 'de Zandtaart'

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

VLAM

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Kom op verhaal Spannend kapersverhaal om stil bij te worden

week
van de
zee

Inhoud

Verhalen vormen vaak een sleutel naar jezelf en de wereld rondom ons. Bestenbustel sleept je mee de kaperswereld in. Een strijd om macht in een decor van woeste zee en krakende schepen. Hier en daar brengt het Oostends verhaal een vleugje historie, een visje spanning, een haai avontuur en natuurlijk: een zee aan vertelkunst. De zeewereld beleven in het woord, smaakt beslist naar meer! Een verhaal dat bulkt van originaliteit, muziek en drama.

Doel

Genieten van een fijn en speels verhaal dat bewogen wordt gebracht. Geconcentreerd luisteren en dramatisch en beeldend verwerken.

Doelgroep

Alle leeftijdsgroepen, kan ook als avondanimatie.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur
± 1 uur

Aantal deelnemers
Maximum 60 deelnemers

Plaats
Duin en Zee
Zeeklassencentra aan de kust

Data
Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

Kostprijs
100 euro

Info
Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Tocht van het licht - Lichtjes ferm

Inhoud

Een boeiende tocht in kleine groepjes richting Lange Nelle, de vuurtoren van Oostende. Het grote licht van de vuurtoren zwaait de mensen aan de kust elke avond goeienacht! Maar, als je heel goed kijkt, kun je heel wat meer lichtjes ontdekken aan zee ... Spanning, op zoek naar lichtpuntjes, in de zomer in zacht avondrood, 's winters in het pikdonker ... vol van sfeer, onder de sterren! Op het einde van de tocht maken we kennis met de 'oude zee-man' die nog een fijn verhaal in petto heeft.

Doel

De kinderen tonen spontaneïteit, expressiviteit en echtheid op een sociale en verrassende wijze. De duisternis ervaren, het donker leren vertrouwen. Het (her)ontdekken van een prachtige sterrenhemel. Leren boodschappen decoderen.

Doelgroep

Tweede → derde graad basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur
± 2 uur

Aantal deelnemers
Maximum 60 kinderen / jongeren

Plaats
Vanuit Duin en Zee

Data
Doorlopend tijdens het jaar 's avonds na afspraak

Kostprijs
100 euro

Info
Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Zeekicks - Havenexploratie

Inhoud

Kuieren in verhalen langs haven en zee. Een boeiende ervarings-tocht die ons een stukje dichtert brengt bij de wereld van mensen en de zee. Tal van bezigheden die zich met de zee als steunpunt ontwikkelen, willen we op deze wandeling van dichtbij bekijken. Oostende is een havenstad op mensenmaat die je van dichtbij en intens kunt beleven. Waar vind je ankerplaatsen van vrachtgiganten, royale pakketboten, jachten en vissersboten op enkele passen van elkaar? Snuif de zeelucht en zet al je zintuigen aan het werk!

Doel

Creatief en explorand inzichten verwerven in de structuur van een zeehaven. Waardering opwekken voor de wereld van de zee. Spanning ervaren in een havensimulatiespel.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur
± 2 uur

Aantal deelnemers
Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Vanuit AG Port Oostende – Slijkensesteenweg 2

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs
50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Ruimtevreter - Ruimte voor natuur?

Inhoud

'Ruimtevreter' probeert een hulp te zijn bij het kritisch bekijken van de eigen leefomgeving. Het hele aanbod kadert op deze wijze binnen de lessen W.O. Toch bevat het voldoende elementen en oefeningen om er ook andere vakken bij te betrekken. Na een korte sketch wordt de groep door de minister ingedeeld in kleinere groepen: landbouwers, industriëlen, recreanten, makelaars en milieu-activisten. Elke groep probeert volgens bepaalde opdrachten stukken terrein te 'veroveren'. Via dit duinenspel proberen we de leerlingen te sensibiliseren voor het behoud van de natuur en de open ruimte aan onze kust. Het spel schept bijzonder veel sfeer en leert kinderen kritisch observeren. Meteen ervaren ze hoe de verschillende elementen uit het spel reeds hun invloed hebben op het ons omringende landschap.

Doel

In het kustlandschap landelijke, stedelijke, toeristische en industriële omgeving herkennen en van elkaar onderscheiden.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Min. 25 kinderen - max. 60 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Speelduinen Duin en Zee

Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

Kostprijs

50 euro

Nota

50 euro voor extra animator

Uitwerking

JNM - Natuurpunt

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Inschrijvingsformulieren blz. 128 en 129

Oeveren - De visserij ontdekken

Inhoud

Ben je een vroege vogel, dan pik je het lossen en laden van de vis mee en de veiling. Het zeeavontuur nodigt uit. Van op de oever observeren we het rare zeeleven. Het lossen en laden als een spel van eb en vloed, het sorteren en verwerken van de vis. Zo krijgen we een klare kijk op de werkuren en de taken van de visser, de prettige kantjes aan het beroep en de minder toffe. De beste stuurlui staan voor één keer aan wal.

Doel

Kennismaken met het bruisende leven van de actuele visserij. Exploratiezijn en samenwerking bevorderen. Meedeinen op het ritme van de visserij.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

Eurohall Vismijn Oostende

Data

Doorlopen tijdens het jaar (maandag, woensdag en vrijdag) van 7.00 uur tot 9.00 uur op afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Buiten Westen Kaart- en kompasinitiatie

Inhoud

Willen jullie je bekwamen in het kaartlezen of/en het goed omspringen met een kompas? Wij leren jullie de kneepjes van het vak en laten jullie de minder bekende plekjes in en rond de Oosteroever zien. Indien je interesse uitgaat naar de natuur en je je graag uitleeft op een milieuvriendelijke en voor de geïnteresseerden op een sportieve manier, dan is dit wellicht iets voor jou.

Doel

Bij een oriëntatie in de werkelijkheid met behulp van een kompas de windstreken bepalen. In een landschap gericht waarnemen en gebruik maken van een topografische kaart.

Doelgroep

Vanaf de tweede graad van het basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator.

Plaats

Vanuit Duin en Zee

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Speelduinen Beleef het duin

Inhoud

In de duinen leven heel veel dieren. Je hebt er vast wel eens een konijn gezien of een fazant. De dieren en planten hebben het fijn in de duinen. En daar is iemand stinkend jaloers op. Het is de duingeest. Hij heeft een vloek uitgesproken over de duinen. Alle planten en dieren gaan nu op elkaar lijken. Het duingebied wordt steeds saaier. Het kan alleen stoppen als de dieren de juiste toverspreuk vinden.

Doel

Het biotoop van de duinen spelenderwijs ontdekken. Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

Doelgroep

Oudste kleuters → derde graad basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Speelduinen: ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Bosneuzen - Het duinbos ontdekken

Inhoud

'Gelieve alles aan te raken, gelieve te kijken, te horen, te ruiken, te proeven.' Flar en Flora tonen minuscule dingen in het grootse duinbos van De Haan of het stadsbos van Oostende. Het bos is de plaats bij uitstek om de verbeelding de vrije loop te laten.

Doel

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

De Haan - Wenduine: Domeinbossen ter hoogte van tramhalte Sunparcks
Oostende: Maria-Hendrikapark ter hoogte van het Jeugdorp Zinnialaan

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

week
van de
zee

Natuur op je bord Op expeditie in de duinen

Inhoud

Tijdens een primitieve expeditie speuren we naar de geheime wereld van de planten. We zoeken hun geheimen en hun honderd jaar oude verhalen. Onder de vlier ontdekken we de geheimzinnige kracht van deze struik. Eetbare planten en bessen van het seizoen worden verwerkt in heerlijke seizoenpannenkoeken, een pure winterposteleinsoep of naar-nog-smakende-duindoornbessenbeignets. Elk seizoen smaakt bij ons anders. Doen en beleven.

Doel

In een verzameling van planten gelijkenissen en verschillen ontdekken. Ordenen.

Doelgroep

Oudste kleuters → derde graad basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Duin en Zee - kinderkeuken 'de Zandtaart'

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

**Geel
Zijn jas
In de duinen
Vertelt een boeiend verhaal
Helemaal**

Vogeltrekspel - Leren observeren

Inhoud

Elk jaar verhuizen miljoenen vogels naar het zuiden. Na een observatie van dit betoverende gebeuren in het biotoop beleven we de hele tocht via een creatief spel. Een groep vogels trekken naar het warme zuiden. Onderweg worden ze belaagd door allerlei gevaren. Jij bent één van die zwaluwen. Probeer nu maar zo vlug mogelijk in Zuid-Afrika aan te komen.

Doel

Inzicht verwerven in de vogeltrek. Gericht vogels observeren en de waarnemingen op een systematische wijze noteren.

Doelgroep

Tweede → derde graad basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Duin en Zee

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Het duinbos proeven - Bosexploratie

Inhoud

Bomen, struiken, kruidachtige planten en dan nog al die dieren! Wat is een duinbos rijk aan leven! Maar hoe leer je al die boeiende levens kennen? Dat kan alleen met een gids van vlees en bloed. Op stap dus met een natuurgids in de beboste domeinduinen van De Haan, of ervaringsgericht werken met de duinboskoffer. Koning Zomereik weet er alles van.

Doel

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Domeinbossen De Haan – Wenduine ter hoogte van tramhalte Sunparks.

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Inhoud

Een vroege ontdekkingsstocht langs zee, strand of duinen. Dauwtrappen in de stilte van de morgen, naar vroege vogels luisteren, de planten en bomen zien wakker worden. Een unieke, deugd-doende, uitdagende ervaring. Zovele natuurimpulsen wachten om ontdekt te worden...

Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Observatievermogen aanscherpen en competentier worden in het ontdekken van de natuur.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Warandeduinen – tramhalte Krokodil Middelkerke
Paelsteenpanne – tramhalte Renbaan Bredene
Zandpanne De Haan – tramhalte Zwarte Kiezel

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Een venster op de Kreken Landschapsverkenning

Inhoud

Bestaan er nog door de tijd vergeten plaatsen, waar mensen en dingen de rust van de natuur waarin ze leven uitstralen? Een venster op het landschap wil een uitnodiging zijn om het stille krekengebied van Oostende te ontdekken. Via veldwerk komen kinderen en jongeren tot 'landschapslezen'.

Doel

In het krekengebied gericht waarnemen en op een eenvoudige wijze onderzoeken waarom het er zo uitziet. Het specifieke biotoop gericht exploreren.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Van uit Kinderboerderij 'De Lange Schuur'
Stuiverstraat 599 Oostende

Data

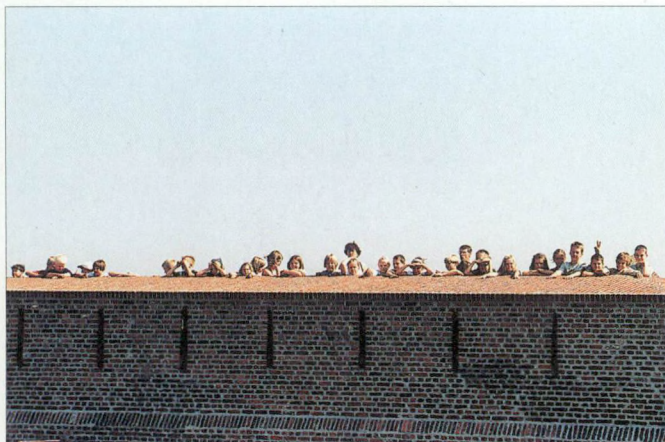
Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Tuur de garnaal - Korren en kruien

Inhoud

Korren en kruien in het ondiepe water is net als schatten zoeken op een zolder: je weet nooit vooraf wat je zult vinden. Gelaarsd en gespoord, lieslaarzen of broekpakken, als echte garnaalkruiers stappen we de zee. De garnaalkruier helpt iedereen alvast bij het onderzoek. De gevangen buit wordt daarna op naam gebracht en de lekkere garnaaltjes worden in de viskeuken gekookt.

Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Determinatie. Inzicht in stromingen en getijden

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator & kruier

Plaats

Op het strand ter hoogte van Duin en Zee.
Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

Data

Elke weekdag rekening houdend met het tij. Beste tijdstip 2 uur vóór laag water.

Kostprijs

75 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

De berm in - Grasduinen

Inhoud

Waar een weg is, is een berm. In elke berm is wat te ontdekken. 'De berm in' is op zoek gaan naar bloemen, kruiden, grassoorten, kleine wriemelende beesten enz. Een mini-wereld die wij nooit vermoedden zet zijn deuren open.

Doel

In de bermomgeving enkele veel voorkomende dieren en planten herkennen en benoemen. Gericht waarnemen en hun waarnemingen op een systematische wijze noteren.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → tweede graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

De bermen vanuit Duin en Zee

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

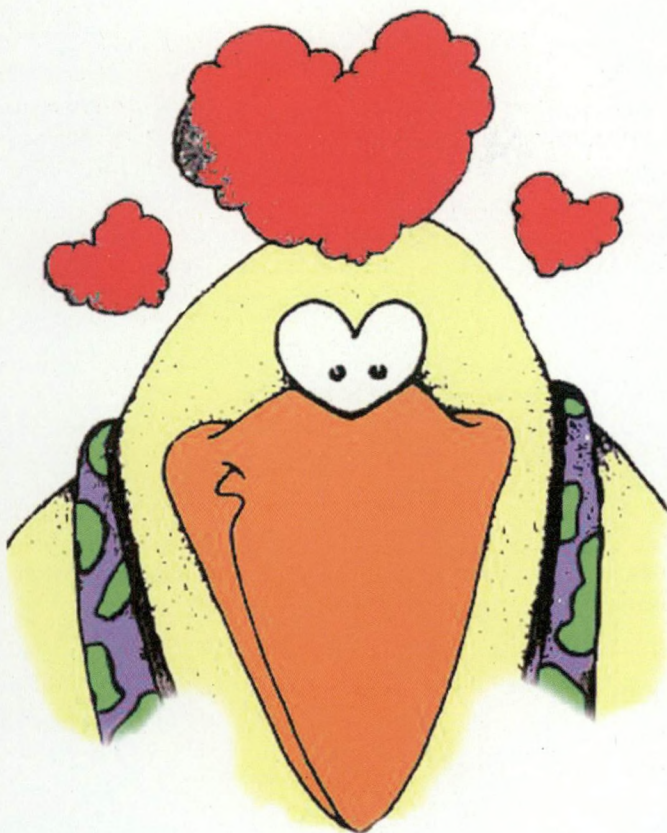
50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Week
van de
Zee

Wiet - Vlieg je mee?

Inhoud

Wiet is een vreemde vogel. Zingen kan hij als de beste dat vindt Fiet, want ze is dol op Wiet. Maar dat zegt ze liever niet. Je kan het wel aan haar zien ... Kijken naar vogels is een gekke wijze om de natuur te leren kennen. In het Zwin of op de Oosteroever kan je samen met een groep vogels voedsel verzamelen, een nest bouwen, hoog op vliegen, je in veren tooien en zweven in de lucht. Ontdek onze vliegende wereld. Hé, hé, hé, een cool idee!

Doel

Vogels waarnemen, vergelijken en hun gedrag aandachtig observeren. Zich op een expressieve manier inleven in het vogel-zijn.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 jongeren / animator

Plaats

Duin en Zee Oostende
Natuurcentrum 't Zwin Knokke-Heist

Kostprijs

Duin en Zee: 50 euro

Natuurcentrum 't Zwin: 40 euro + inkom

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Hoor je wat ik zie? - De lange schuur

Inhoud

Dit is iets voor jou, en jou en jou. Een verhaal over allerlei soorten dieren. Ieder dier is anders en dat is nu juist zo leuk. Net zo leuk als een bezoekje aan de Lange Schuur. Een boerderij vol doorkijkjes naar dieren. Misschien ben jij wel haantje de voorste, een knuffelkonijn of een stomme ezel? Het maakt niets uit, iedereen is uniek! Een verrassende combinatie voor de doeners van de oudste kleuters en de eerste graad basisonderwijs!

Doel

Kennis maken met de dieren op de boerderij.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

Plaats

De Lange Schuur, Stuiverstraat 599 – Oostende

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Natuur in beweging - Harmonie in het park

Inhoud

Op steps zoeven we door het park. Groen ritselt in knoppen en kruinen, struiken verhalen, bloemen bloeien, water weerspiegelt. Een groendak verrast. We speuren naar het samenspel van de verschillende biotopen en ontdekken de functies van het park. Binnen talrijke veldwerkactiviteiten nemen de kinderen het Paelsteenveld onder de loep. De jonge landschapsarchitecten ontwerpen zelf hun eigen stek. Speels, vol beweging en creativiteit. Kom je met ons parken?

Doel

Het park leren kennen in al zijn facetten.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Tweede → derde graad basisonderwijs

Plaats

Paelsteenveld - Bredene

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Aminor Afdeling Bos en Groen

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Water om te leven - Beleven

Inhoud

De zee heeft aan de wieg gestaan van meer verhalen, gedichten, muziekstukken, kunstwerken en vormen van geloof of bijgeloof, dan enig ander element. Van oudsher heeft de wens de zeeën te bevaren, te vissen, en te onderzoeken geleid tot gevaarlijke avonturen. Steeds meer dringt het besef door dat water een kostbaar goed is. Water als teken van leven. Een watertapijt, waterdruppels, wateroases overal. Doen, ontdekken, herkennen, spelen, bedenken. De kinderen beleven een waterfestijn, waarbij ze spelend uitgedaagd worden water in alle variëteiten te beleven en te ervaren. Wat wil water voor de mensen zijn? Het spel, het beleven en het verhaal kunnen een doel op zich zijn, maar het kan ook de aanleiding zijn om projectmatig een week te werken rond het thema 'zee' en of 'water'.

Doel

Bewustzijn ontwikkelen van de wederzijdse afhankelijkheid van mensen. Het geheim en de kracht van de 'zee' binnen andere culturen ontdekken.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

Inleefatelier op Duin en Zee.

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. - DGIS

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

www.weekvandezee.nl

www.weekvandezee.be

De aardbal - Eb en vloed

Inhoud

De aardbal is een 'geestig' ding om met een grote groep te spelen. Dit niet-competitief spel prikkelt niet enkel de fantasie, maar biedt tevens op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. De kinderen starten met hun eigen, kleine aardbal, die ze koesteren, ervaren en gebruiken...maar komen door enkele spelvormen tot het besef dat de wereld van iedereen is. Samen vormen ze dé wereld. De bal kaatst van noord naar zuid, maar belandt uiteindelijk op iedereen's schouders, zonder scheef te hangen, evenredig gedragen, waarbij onderlinge afhankelijkheid en verantwoordelijkheid vereisten blijken. Ongedwongen kaatsen we de doelstellingen van het project 'tij' op je af. Kaats je de bal terug? Je bent welkom!

Doel

Door uitdagingen, doe-vormen en gedachtenwisseling evolueert de groep tot besef en probleemoplossend denken. Ontwikkelen van lateraliseren, ruimtezinnen en algemene bewegingsvaardigheid.

In de klas

Je vuisten 'ballen', de bal in je eigen kamp gooien. Voorbereidingsmogelijkheden in de klas, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Doelgroep

Basisonderwijs

Duur

± 1 of 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Min 20/ max 40 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Inleefatelier op Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Vechten voor vis - Visserij in de wereld

Inhoud

Vier windstreken – werelddelen – uithoeken van de aarde: Peru, Vietnam, Senegal, India en Vlaanderen. Ze hebben de zee gemeen, die geeft en neemt. In Negombo, een klein vissersdorp, voelen de bewoners zich bedreigd in hun bestaan en hun werk, door de vissersschepen van de grote mogendheden. Ze besluiten een viscoöperatie op te zetten om de concurrentie beter aan te kunnen. Vlaamse vissers streven op basis van ecologische en economische motieven om weer op een kleinschalige manier te gaan vissen. Ook in India worden de kustwateren leeggevist. Via het spel 'vechten voor vis' ontstaan er inzichten in complexe vragen.

Doel

Illustreren hoe door technologische en veranderende behoeften de arbeidsmarkt en -situaties veranderen. Illustreren dat welvaart zowel over de verschillende landen in de wereld als in Vlaanderen ongelijk verdeeld is.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

Inleefatelier op Duin en Zee

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – DGIS

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Zeemansboter - Overzees kokerellen

Inhoud

Houd je van vis? Dat komt dan goed uit. Houd je een beetje van vis? Dat komt nog beter uit. Want op ons wereldbord verschijnen de heerlijkste dingen. Het grote koken kan beginnen... en het wordt spannend! We toveren lekkernijen uit alle delen van de wereld, proeven van vurige specerijen en maken kennis met overzeese eetgewoontes. Wedden dat niemand van je gerechtjes kan afblijven? Mo indidi yea (smakelijk eten)!

Doel

Genieten van het lekkers uit de zee.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Doelgroep
Basisonderwijs

Duur
± 2 uur

Data
Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers
Maximum 25 kinderen / animator

Plaats
Kinderkeuken Duin en Zee.

Kostprijs
50 euro

Info
Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Waterdicht - Duurzaam de kloof dicht

Inhoud

Verschillen houden de wereld boeiend, maar als die verschillen uit de hand lopen en onrechtvaardig zijn, dan groeit een kloof. Twee ongelijke torens, een hoge en een lage toren, prijken in het midden. Maar wat blijkt: slechts enkele kinderen krijgen de imposante rijke toren. De grootste groep moet het stellen met enkele bouwstenen. Die kloof moet dicht. De wereld dichters van je klas worden uitgedaagd om de torens op een 'eerlijke' hoogte te krijgen. Wereld dichters: je kent er ongetwijfeld een aantal van. Samen werken ze aan de onrechtvaardige kloof tussen rijk en arm, tussen Noord en Zuid. Een toffe werkvorm die aan het woordje 'leren' een heel nieuwe betekenis geven. Het zuiden vertelt mee!

Doel

De onrechtvaardige kloof tussen noord en zuid ervaren. De milieuproblemen in de wereld kunnen situeren.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep
Derde graad basisonderwijs

Duur
± 2 uur

Data
Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers
Maximum 25 kinderen / animator

Plaats
Duin en Zee

Kostprijs
50 euro

Uitwerking
Horizon Educatief v.z.w. – DGIS

Info
Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

week
van de
zee

Woeste Willem Een zee avontuur

Inhoud

Tussen duin en zee woont Woeste Willem. Willem is zeerover. Of eigenlijk: Willem was zeerover, want hij is met pensioen. Woeste Willem is een echte barbaar. Hij zwaait met z'n armen en lacht: hoepel op, landrotten. Maar Willem is ook dol op vliegeren, schatkisten, zeemeerminnen en dolle pret op het strand.

Doel

Avontuur en spel staan centraal.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

Vanuit Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

week
van de
zee

In de zee woont de maan Poëzie en beeldende kunst

Inhoud

In een bijzondere speelse omgeving worden kinderen warm gemaakt voor beeldende kunst en poëzie rond het thema zee. Op blote voetjes stappen de kinderen naar een watertapijt op een reuzenzeilboot. Rondom bemerkt men verschillende gedichten die in opdracht geschreven zijn door Ed Frank en Riet Wille. Op de achtergrond hoor je de ruisende wind en de klotsende zee. De zee, het strand, de lucht en de maan als elkaars echo vormen het uitgangspunt voor het project. De zee wordt uitgenodigd om in taal en kunst bij ons te wonen. Een speelse creatieve binnenactiviteit die de zee tot leven roept. Kom jij samen met de maan in de zee wonen?

Doel

Het zintuigelijk beleven van beeldende kunst gaat hand in hand met het ontdekken van het ritme en de inhoud van poëzie. Creatief linken van licht, woord, kunst, materiaal aan het biotoop.

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

Windpainting Schilderen met de wind?

Inhoud

Vanuit het waarnemen van de samenstelling van de natuur, haar leven en sterven, geometrische aspecten, lijnen ontstaan een zee aan ideeën, eureka's, plannen en dromen. Met natuurlijke pigmenten laten we de wind golven op het strand. Licht en schaduw laten we spelen, aanspoelsels worden anders door onze handen. Onze creaties zetten we vast met behulp van een fotodoos.

Doel

De wind en bodem ervaren als vormgevende factor. De zee benaderen vanuit een kunstig oog.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Tweede en derde graad Basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen per animator

Plaats

Strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Doelgroep

Oudste kleuters → tweede graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen per animator

Plaats

Duin en Zee

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Rasa v.z.w.

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Vliegerfeest - De wind ervaren

Inhoud

Binnen de Oosterse cultuur bestaat een grote traditie in vliegeren. Op diverse eilanden in Indonesië komt een rijke, maar ook verschillende cultuur van siervliegeren voor, vaak met een religieuze traditie. Ook wordt vliegeren als vechtsport beoefend, het zogeheten vechtvliegeren. Er bestaat zelfs een vorm waarin je zorgen van je af kunt zetten. Vlieg je er eens in?

Doel

Plezier en voldoening vinden in het beeldend vormgeven. Beeldinformatie uit de vliegers zoeken en begrijpen.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Eerste → derde graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren per animator

Plaats

Crea-atelier op Duin en Zee

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. - DGIS

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Smullen van marinekunst

De zee door een beeldend oog

Inhoud

Oostende was voor James Ensor bizar intrigerend, voor Spilliaert inspirerend. Voor kinderen een verbazingwekkende ontmoeting met de wereld van de moderne kunst. Wie weet ben jij wel een marineschilder? Soms is de zee, wild, omstuimig ... soms is de zee als een stil meer met een drijvend sloepje.

Doel

Beeldende vorming

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Bijkomende opties

Na een uurtje ontdekken volgt een fijne verwerking in het kinderatelier. De geknutselde werkjes kunnen achteraf mee naar huis worden genomen.

Doelgroep

Eerste → derde graad secundair onderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Duin en Zee of Mu-Zee-Um

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

James & Co
Landschap in de verf

Inhoud

Een schilderschoed, een verfkwest en een palet...met deze attributen zwerven we door Ensors inspiratiebron. Genieten, observeren met de ogen van een kunstenaar. Maar het blijft niet bij kijken, de schildersezels staan al klaar.

Doel

Waardering opwekken voor de wereld van de zee. Belangstelling tonen voor het verleden, heden en de toekomst van de visserij. Landschapsverkenning en beeldende vorming.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Oudste kleuters → derde graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Vanuit het Crea-atelier - Duin en Zee

Vanuit het Mu-Zee-Um

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Al van den drogen haring wil ik zingen

Op het ritme van de baren

Inhoud

Muzikale beleavingsavond met luisterliederen, speellieder, volksdans en tal van expressievormen. Het lied van de zee wandelt elke dag het land binnen. Ze verradt de stemming van water en wolken in haar muziek, de expressie van alles wat in en rondom haar leeft en beweegt. Samen aan de zee, tussen de wind en het water zingen de golven met ons mee op het ritme van de baren. Duik je mee in de oceaan van geluid? Word nat tot achter je oren en wij schenken je muzikale verbeelding!

Doel

Bewustwording van het ritmegevoel. Aanwenden van de creativiteit om zo tot verrassende, nieuwe muzikale ontdekkingen te komen.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Tweede → derde graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 60 kinderen

Plaats

Duin en Zee of in afspraak met de educatieve dienst op een andere locatie.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Het tij zal keren Samen wereldmuziek maken

Inhoud

Muziek doordringt alle werelddelen, alle culturen. Muziek doet leven. Het tij zal keren schudt de wereld door elkaar, op het ritme van de fantasie. Tonen van harmonie die oproepen tot samen beleven, tot verdraagzaamheid, respect en duurzame samenleving. Samen wereldmuziek maken.

Doel

Het 'tij' van onverdraagzaamheid en individualisme keren.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure. CD 'Het 'tij zal keren'

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 60 kinderen / jongeren

Plaats

Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst.

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – DGIS

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Dichter bij zee - Duinpoëziepad

week
van de
zee

Inhoud

De zee en het strand deden menig dichter in de pen kruipen. Een tocht door de duinen tot het strand zet onze ogen en oren open voor deze inspiratiebron. We tasten poëzietekstjes af, springen creatief om met taal en wagen ons aan het schrijven van een eigen stukje poëzie over water, wind en wolken...

Doel

Door het opzoeken van de natuur met alle zintuigen het inlevingsvermogen in poëzie vergroten. Naast dit leesplezier ook eigen schrijfkriebels en het verwoorden van gevoelsmatige indrukken stimuleren.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Tweede → derde graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren per animator

Plaats

Duinengebied ter hoogte van het Openluchtcentrum Duin en Zee of in afspraak met de educatieve dienst op een andere locatie.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Zeegolven - De kracht van water ervaren

Inhoud

Waag je met de golfsurfplank, de brandingskayak, een zelfgemaakt vlot op het water van de zee of de spuikom. Stroming en wind proberen je van koers af te brengen, maar je geeft je niet gewonnen. Voor we ons wagen aan dit waterspektakel maken we kennis met water en wind. Veldwerkopdrachten worden afgewisseld met waterbelevens. Tof, voor avontuurlijke natuuronderzoekers!

Doel

Inzicht verwerven in verschillende natuurkrachten zoals golven, wind en stroming. Ervaren hoe water en wind als energiebron aangewend kan worden.

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur

Dagprogramma

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

5 euro voor het watermateriaal en de begeleidende sportanimator per leerling wordt ter plaatse betaald

Aantal deelnemers

Klasgroep / animator

Plaats

VVW Inside Schietbaanstraat 100

VVW Outside ter hoogte van de Wellingtonrenbaan

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Inside-Outside vzw

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Workshops BREDENE

Natuur in beweging - Harmonie in het park

Inhoud

Op steps zoeven we door het park. Groen ritselt in knoppen en kruinen, struiken verhalen, bloemen bloeien, water weerspiegelt. Een groendak verrast. We speuren naar het samenspel van de verschillende biotopen en ontdekken de functies van het park. Binnen talrijke veldwerkactiviteiten nemen de kinderen het Paelsteenveld onder de loep. De jonge landschapsarchitecten ontwerpen zelf hun eigen stek. Speels, vol beweging en creativiteit. Kom je met ons parken?

Doel

Het park leren kennen in al zijn facetten.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Tweede → derde graad basisonderwijs

Plaats

Paelsteenveld - Bredene

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Aminal Afdeling Bos en Groen

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

week
van de
zee

Voor dag en dauw
Vroege vogels

Inhoud

Een vroege ontdekkingstocht langs zee, strand of duinen. Dauwtrappen in de stilte van de morgen, naar vroege vogels luisteren, de planten en bomen zien wakker worden. Een unieke, deugd-doende, uitdagende ervaring. Zovele natuurimpulsen wachten om ontdekt te worden...

Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Observatievermogen aanscherpen en competentier worden in het ontdekken van de natuur.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Paelsteenpanne – tramhalte Renbaan Bredene

Het menu van de Paelsteenpanne De natuur reserveren

Inhoud

Kom je mee een kijkje nemen in het duinenreservaat 'Paelsteenpanne'? Daar waar de natuurbeheerder de duindoornstruiken heeft teruggedrongen, ontstaat een prachtige plantengroei. Het kalkrijk duindoornstruweel ligt aan de voet van de imposante Spanjaardduin. De natuur ervaren als een bron van vreugde, schoonheid en verbondenheid is troef.

Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt aan hun voeding, aan bescherming tegen vijanden en aan hun omgevingsinvloeden.

Doelgroep

Oudste kleuters → derde graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Paelsteenpanne – Tramhalte Hippodroom Bredene

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Workshops DE HAAN

Zandpanne - Natuuronderzoek

Inhoud

Tussen De Haan en Wenduine ligt negen hectare prachtige plantengroei voor het grijpen. Kom je mee veldwerken? Reliëfrijke en genivelleerde duinen wisselen elkaar af met amfibierijke poelen. Kikkers, salamanders, padden, waterroofkevers en libellen zijn er de spannende bewoners. Scheppen in het water daagt uit. Deze bijzondere natuur ervaren als een bron van vreugde, schoonheid en verbondenheid staat centraal.

Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt aan hun voeding, aan bescherming tegen vijanden en aan hun omgevingsinvloeden.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → derde graad secundair onderwijs

Plaats

Hoek Wenduinesteenweg – Zwarte Kiezel

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Natuurpunt De Haan

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

week
van de
zee

Voor dag en dauw
Vroege vogels

Inhoud

Een vroege ontdekkingstocht langs zee, strand of duinen. Dauwtrappen in de stilte van de morgen, naar vroege vogels luisteren, de planten en bomen zien wakker worden. Een unieke, deugd-doende, uitdagende ervaring. Zovele natuurimpulsen wachten om ontdekt te worden...

Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Observatievermogen aanscherpen en competentier worden in het ontdekken van de natuur.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Zandpanne De Haan – tramhalte Zwarte Kiezel

Het duinbos proeven - Bosexploratie

Inhoud

Bomen, struiken, kruidachtige planten en dan nog al die dieren! Wat is een duinbos rijk aan leven! Maar hoe leer je al die boeiende levens kennen? Dat kan alleen met een gids van vlees en bloed. Op stap dus met een natuurgids in de beboste domeinduinen van de Haan, of ervaringsgericht werken met de duinboskoffer. Koning Zomereik weet er alles van.

Doel

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Domeinbossen De Haan – Wenduine ter hoogte van tramhalte Sunparks.

Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Bosneuzen - Het duinbos ontdekken

Inhoud

'Gelieve alles aan te raken, gelieve te kijken, te horen, te ruiken, te proeven.' Flar en Flora tonen minuscule dingen in het grootse duinbos van De Haan of het stadsbos van Oostende. Het bos is de plaats bij uitstek om de verbeelding de vrije loop te laten.

Doel

Het bos benaderen via onze vijf zintuigen. Het bos ervaren als een ecosysteem dat functioneert. Observatie van het ecosysteem.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

De Haan - Wenduine: Domeinbossen ter hoogte van tramhalte Sunparcks

Belle Epoque - Een zee van tijd

Inhoud

Al van bij je aankomst aan het unieke tramstation van De Haan, weet je meteen dat deze badplaats een bijzonder charmant karakter heeft. We snuiven de sfeer op van het kusttoerisme op het eind van de 19e eeuw. We snuiven de sfeer op van het kusttoerisme op het eind van de 19e eeuw. Flaneren langs oude villa's, genieten van muziek en dans, kiekjes maken of prentbrieven van weleer schrijven. Ik wil naar zee!

Doel

Belangstelling tonen voor het verleden, heden en de toekomst van De Heden. Genieten van beweging, muze en verleden.

Doelgroep

Tweede en derde graad basisonderwijs.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Tramstation De Haan

Data

Doorlopend tijdens het jaar op afspraak.

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Dienst Leefmilieu De Haan

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Workshops BRUGGE

Een dauwtrip voor vroege vogels!

Inhoud

'The early bird, catches the worm'. Een Engels spreekwoord maakt veel duidelijk. Vroege vogels hebben vaak geluk. Ook jij kunt met je leerlingen van dit geluk proeven tijdens een heuse vroege ochtendwandeling. Nooit hoor je zoveel verschillende vogels zingen, nooit zie je de zon zo prachtig stralen aan een licht-mistige ochtendhemel. Met de wandeling in het duinreservaat de Fontein-tjes te Zeebrugge kun je het zelf meemaken. Een ervaren natuurgids neemt de kinderen mee op een gezante en vooral leerrijke tocht. Ze krijgen uitleg over de vogels die vroeg in de ochtend te horen zijn. Na het prachtige vogelconcert kunnen de kinderen misschien zelf al één of meerdere vogelgeluiden op naam brengen.

Code
BR04

Doelgroep
Tweede en derde graad

Data
Woensdag 7 mei en woensdag 14 mei om 6.00 uur in de ochtend.

Duur
Twee uur. We starten stipt om 6 uur!

Plaats
Parking einde zeedijk te Zeebrugge.

Opmerking

Alle kinderen hebben laarzen aan. Je weet maar nooit waarlangs onze tocht ons brengt. Kinderen kunnen hun (extra) ontbijt gerust meenemen. Met zorg voor het milieu stoppen we onze boterhammen in een brooddoosje! De school kan zorgen voor een deugddoende warme chocolademelk (thermosflessen).

Strandlabo en schelpenspel

(enkel aanvullend op het gebruik van de Zeekoffer)

Inhoud

Op deze activiteit zoeken en verzamelen de kinderen allerlei organismen en aanspoelsels aan de waterlijn en op het strand tijdens de strandactiviteit met de zeekoffer. Een kruier heeft vooraf een aantal levende diertjes, zoals krabbetjes en garnalen, verzameld in een aquarium in de zeetent. Alle vondsten kunnen er met microscopen en reuzenloepen onderzocht en op naam gebracht worden. We spelen achteraf een 'schelpen herkennen' spel. De kinderen leren spelenderwijs een pak veelvoorkomende schelpen kennen en volgens hun kenmerken sorteren. Op de strandactiviteit met de Zeekoffer begeleidt de leerkracht zelf zijn klas. Het aanvullende labo-onderzoek en schelpenspel gebeuren onder begeleiding van een natuurgids.

Code
BR05

Doelgroep
tweede en derde graad

Data
Elke voor- en namiddag.

Duur

Strandlabo en Schelpenspel : elk ongeveer een half uur. Het tijdstip van deze activiteiten wordt ter plaatse afgesproken bij aflevering van de Zeekoffer (aanvang om 9.30 uur en om 13.45 uur).

Plaats

Tent op het strand van Zeebrugge (voor Badengebouw).

Een lekker zeebriesje...

(enkel aanvullend op het gebruik van de Zeekoffer)

Inhoud

Aan zee blaast de wind bijna altijd. Op het strand van Zeebrugge ontdekken kinderen proefondervindelijk heel wat facetten van deze natuurkracht. Ze meten de windsnelheid, bepalen de windrichting, leren met een kompas werken...

Code
BR06

Doelgroep
tweede en derde graad

Data
Elke voor- en namiddag.

Duur
Ongeveer 1 uur. Aanvang om 9.30 u., 10.45 u., 13.30 u., 14.45 u.

Plaats
Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw).

Van laag tot hoog in de kustzone

Inhoud

De zee ligt laag, de duinen hoog. De polder achter de duinen ligt dan weer enkele meters lager. Een logische zaak, denk je. Maar de hoogteverschillen zijn vrij groot. Tijdens deze activiteit meten de kinderen het hoogteprofiel op van de laagwaterlijn tot aan de duintoppen of eventueel tot aan de polder achter de duinen. Hoeveel bedraagt het verschil tussen hoog en laag water? Hoe hoog zijn de hoogste toppen van de duinen? Liggen de polders echt lager dan de zee? Hoe belangrijk zijn de duinen wel voor de bescherming van het land tegen de zee? Deze activiteit verloopt onder begeleiding van een natuuranimateur. Het is aanbevolen om deze activiteit te doen als onderdeel van een volle daguitstap.

Code
BR07

Doelgroep
derde graad.

Data
5 mei, 6 mei, 7 mei in de voormiddag.
9 mei in de namiddag

Duur
Ongeveer anderhalf uur. Aanvang om 9.30 en 13.30 uur.

Plaats
Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw).

Opmerking
De kinderen hebben best laarzen en aangepast kledij mee.

Spaar water voor later

Inhoud

Wateronderzoek

Water is niet steeds zomaar water. We kennen bruin water, helder blauw water, troebel water,... Soms zien we in sommige beken of kanalen zelfs groen of schuimend water. Verschillende waterlopen hebben verschillende kenmerken. Op zowat iedere plaats heeft water een andere kwaliteit. De rol van de mens in de waterkwaliteit is niet onbelangrijk.

Waterfilter maken.

Tijdens de Week van de Zee kunnen de kinderen van je klas zelf experimenteren met verschillende proefjes en opdrachten en zullen we de kwaliteit van het zeewater testen. Hoe kun je water zuiveren? En wat kunnen we zuiver water noemen? Wat gebeurt er als je een beetje afwasmiddel toevoegt aan zeewater? De kinderen komen het allemaal te weten tijdens deze boeiende activiteit van de dienst Leefmilieu van de stad Brugge. We maken samen een echte waterfilter!

Code

BR08: wateronderzoek - BR09: waterfilter maken

Doelgroep

derde graad.

Data

Wateronderzoek: 6 mei, 9 mei, 13 mei, 15 mei om 9.30u stipt

Duur: 1 uur

Waterfilter maken: 6 mei, 9 mei, 13 mei, 15 mei om 11 uur.

Duur: 1 uur.

Plaats

We spreken af aan de Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw)

Opmerking

De kinderen hebben best laarzen en aangepast kledij mee.

Op stap in Beisbroek

Het eekhoornpad

Kleuters

Inhoud

Het *eekhoornpad* wordt gespeeld onder leiding van een kleuterleidster (of leider) met behulp van een materialenset die in het natuurcentrum geleend kan worden.

De kleuterleidster vermomt zich met staart en oren in een eekhoorn en laat de kinderen spelenderwijs opdrachten uitvoeren: een eekhoornversje, wat hoor ik daar?, een tastspel met bosvondsten, een boompuzzelspel, tikkertje met een marter, een blad-zoek-spel,...

Doel

Spelenderwijs ontdekken van het bos. Zintuiglijke ervaringen.

Duur

1u tot 1u30.

Afspraak

Aan het kasteel Beisbroek (Natuurcentrum).

Groep

1 tot max. 2 klasjes tegelijkertijd. Begeleiding door leerkracht.

Reservatie

Het materiaal is op voorhand te reserveren op de stedelijke Groendienst. Het wordt op het ogenblik van de activiteit opgehaald in het natuurcentrum en er na afloop terugbezorgd. Bij reservatie wordt een infopakket toegestuurd waarmee de kleuterleidster zich kan voorbereiden op de activiteit. In het natuurcentrum kan ook op voorhand kennis worden gemaakt met de gehele materialenset.

Kostprijs

Gratis.

David en zijn vrienden Eerste graad basisonderwijs

Inhoud

'Met David en zijn vrienden op verkenning in het bos' is een didactische werkset die bestaat uit een mand met bosmuispopjes, een rugzakje met materiaal voor de leerkracht en een 25-tal rugzakjes voor de kinderen.

Doel

Aan de hand van allerlei spelletjes ontdekken de kinderen de verschillende aspecten van het bos.

Duur

1u tot 1u30.

Afspraak

Aan het kasteel Beisbroek (Natuurcentrum).

Groep

25 leerlingen. Begeleiding door de leerkracht.

Reservatie

Het materiaal is op voorhand te reserveren op de stedelijke Groendienst. Het wordt op het ogenblik van de activiteit opgehaald in het natuurcentrum en er na afloop terugbezorgd. Bij reservatie wordt een infopakket toegestuurd waarmee de leerkracht zich kan voorbereiden op de activiteit. In het natuurcentrum kan ook op voorhand kennis worden gemaakt met de gehele materialenset.

Kostprijs
Gratis.

Opmerking

Elk kind brengt zelf een kleine (liefst witte) schoendoos mee, om er tijdens de tocht bosmateriaal in te verzamelen.

In het spoor van de Indianen

3e leerjaar

Inhoud

Tijdens de wandeling bekijken we de natuur alsof we indianen waren: op een belevende manier leren we het bos beter kennen. Na een sfeervolle inleiding worden gedurende de tocht een reeks opdrachten uitgevoerd. Een tas met materialen staat ter beschikking.

Doel

Spelenderwijs kennis over het bos opdoen en respect verwerven voor de natuur.

Duur

2 uur

Afspraak

Aan het kasteel Beisbroek (Natuurcentrum).

Groep

Max 25 kinderen. Begeleiding door de leerkracht.

Reservatie

Het materiaal is op voorhand te reserveren op de stedelijke Groendienst. Het wordt op het ogenblik van de activiteit opgehaald in het natuurcentrum en er nadien terugbezorgd. Bij reservatie wordt een infopakket toegestuurd waarmee de leerkracht zich kan voorbereiden op de activiteit. In het natuurcentrum kan ook op voorhand kennis worden gemaakt met de gehele materialenset.

Kostprijs

Gratis.

Allemaal beestjes

4e leerjaar

Inhoud

De bostas 'Allemaal beestjes' laat de kinderen uitgebreid speuren naar dieren in het bos. Dit gaat van de kleine kriebelbeestjes die leven op het gebladerte, in dood hout of in de bosbodem, tot vogels en zoogdieren, die hun aanwezigheid soms makkelijkst verraden met sporen. De bostas bevat materiaal om kriebelbeestjes te vangen en nauwkeurig te observeren.

Doel

Gericht waarnemen van dieren en sporen, op systematische wijze noteren en het leggen van verbanden zoals voedselketen.

Duur

2 uur

Afspraak

Aan het kasteel Beisbroek (Natuurcentrum).

Groep

Max 25 kinderen. Begeleiding door de leerkracht.

Reservatie

Het materiaal is op voorhand te reserveren op de stedelijke Groendienst. Het wordt op het ogenblik van de activiteit opgehaald in het natuurcentrum en er nadien terugbezorgd. Bij reservatie wordt een infopakket toegestuurd waarmee de leerkracht zich kan voorbereiden op de activiteit. In het natuurcentrum kan ook op voorhand kennis worden gemaakt met de gehele materialenset.

Kostprijs

Gratis.

Op speurtocht in Beisbroek

5e leerjaar

Inhoud

Met behulp van een opdrachtentas wordt deze bosexcursie een rijke ontdekkingstocht. Rond een aantal themapunten worden de leerlingen aangezet tot zoeken, waarnemen, verklaren, relaties leggen. Onderweg maken de leerlingen een neerslag van de waarnemingen op een invulblad. Aansluitend op de excursie kunnen vondsten nader onder de loep genomen worden in het veldlabo.

Doel

Gericht waarnemen van planten en dieren in het bos en op systematische wijze noteren.

Duur

2 uur

Afspraak

Aan het kasteel Beisbroek (Natuurcentrum).

Groep

Max 25 kinderen. Begeleiding door de leerkracht of natuurgids.

Reservatie

Het materiaal is op voorhand te reserveren op de stedelijke Groendienst. Het wordt op het ogenblik van de activiteit opgehaald in het natuurcentrum en er nadien terugbezorgd. Bij reservatie wordt een infopakket toegestuurd waarmee de leerkracht zich kan voorbereiden op de activiteit. In het natuurcentrum kan ook op voorhand kennis worden gemaakt met de gehele materialenset.

Kostprijs

Gratis.

Niet-Brugse scholen betalen 1 euro per leerling bij begeleiding.

Zwammen

6e leerjaar

Inhoud

Samen met een natuurgids gaan de leerlingen op ontdekking in de mysterieuze wereld van de zwammen. De gevonden soorten worden besproken, op naam gebracht en op een invulblad genoteerd. Aansluitend op de excursie kunnen bepaalde vondsten of bijzondere kenmerken nader onder de loep genomen worden in het veldlabo.

Doel

Gericht waarnemen van paddestoelen en het noteren van de kenmerken, het opzoeken van de soortnaam, het leggen van verbanden met de omringende natuur.

Duur

2 uur

Afspraak

Domein Beisbroek : aan het kasteel (Natuurcentrum); domein Rijckevelde: einde Lorreinendreef.

Groep

Max. 25 kinderen per natuurgids.

Reservatie

Afspraken voor een zwammentocht worden gemaakt op de stedelijke groendienst.

Kostprijs

Gratis voor Brugse scholen. Niet-Brugse scholen betalen 1 euro per leerling.

Op de vesten

3e graad basisonderwijs

Inhoud

Een der meest authentieke delen van de Brugse vesten, nl. de Smedenvest en de Boeverievest wordt met een natuurgids verkend. Er is aandacht voor het rijke gamma aan bomen en evenzeer voor de historische achtergrond.

Doel

Kennismaken met tal van inheemse en uitheemse boomsoorten.

Duur

1u30.

Plaats

Smedenvest, Boeverievest. Afspraakpunt: Smedenpoort, kant stad.

Groep

Max. 25 kinderen per natuurgids.

Reservatie

Afspraken voor een bomentocht worden gemaakt op de stedelijke groendienst.

Kostprijs

Gratis voor Brugse scholen.

Niet-Brugse scholen betalen 1 euro per leerling.

Opmerking

Werken met de parkkaarten zie p. 22.

Slootjesonderzoek

1e,2e,3e graad basisonderwijs

Inhoud

Met (zelfgemaakt) schepnet (met stok van min. 1 meter lang), potten en bokalen onderzoeken de kinderen het leven in een sloot of poel. Op zoekkaarten zoeken ze uit wat hun vangst oplevert. We voorzien een klein veldlabo om de vondsten reuzengroot voor ogen te krijgen. Bij deze uitstap gaat ook de nodige aandacht naar het gebied of landschap waar de sloot of poel gelegen is.

Doel

Zelf zoveel mogelijk herkennen aan de hand van zoekplaten, inzicht verkrijgen in de relaties tussen plant, dier en milieu.

Duur

2u.

Plaats

Er zijn verschillende excursieplaatsen mogelijk. Enkele voorbeelden waar afgesproken kan worden: Speie (Sint Pieters), Lisseweegs Vaartje (nabij Blauw Kruis), Dulleweg (bij Parkbegravingplaats Blauwe Toren), Montpellier (Malehoek, Sint Kruis).

Groep

Max. 25 kinderen per natuurgids.

Reservatie

Afspraken voor deze excursie worden gemaakt op de stedelijke groendienst.

Opmerking

De aanbevolen periode voor deze slootjesexcursie is mei – juni en september.

Kostprijs

Niet- Brugse scholen betalen 1 euro per leerling.

Naar duin, strand en zee

Kruien, strandjutten en schelpenspel

2e en 3e graad basisonderwijs

Inhoud

De kinderen schuimen het strand af naar allerlei aanspoelsel. Indien het mogelijk is om te kruien wordt de vangst onderzocht. Pierenstekken, vogels observeren met verrekijkers of telescopen horen in regel bij deze uitstap. Spelenderwijs leren ze schelpen kennen.

Doel

Zelf zoveel mogelijk herkennen aan de hand van zoekplaten, inzicht verkrijgen in de relaties tussen plant, dier en milieu aan de kust.

Duur

2 uur

Plaats

Strand Zeebrugge.

Afspraak: parking einde Zeedijk Zeebrugge.

Groep

Max. 25 kinderen per natuurgids.

Reservatie

Afspraken voor deze excursie worden gemaakt op de stedelijke groendienst.

Kostprijs

Gratis voor Brugse scholen.

Niet-Brugse scholen betalen 1 euro per leerling.

Reliëf van strand en duin -Wind en temperatuur

3e graad basisonderwijs

Inhoud

Wie weet hoe groot het hoogteverschil is tussen hoog- en laag water? En hoe hoog zijn de duinen? Dit zelf, in kleine groepjes, opmeten met waterpaskijkers en peillatten is een boeiende belevenis, die verrassende resultaten oplevert. De leerlingen krijgen ook inzicht in verschijnselen als springtij en doodtij.

Rond "wind" doen de leerlingen doen de leerlingen verschillende observaties met kompas, windvaantjes, windsnelheidsmeter en tevens herkennen ze hoe aan de hand van zandverstuiving jonge duintjes ontstaan.

Doel

Gericht waarnemen en systematisch noteren. Inzicht verkrijgen in weer en klimaat en in reliëfvorming aan de kust.

Duur

2 uur

Plaats

Strand Zeebrugge.

Afspraak: parking einde Zeedijk Zeebrugge.

Groep

Max. 25 kinderen per natuurgids.

Reservatie

Afspraken voor deze excursie op de stedelijke groendienst.

Kostprijs

Niet-Brugse scholen betalen 1 euro per leerling.

Vogelobservatie in de polders

3e graad basisonderwijs

Inhoud

GANZEN, FUTEN, MEERKOETEN, ALLERHANDE STELTLOPERS EN EENDACHTIGEN in hun natuurlijk biotoop gadeslaan is een unieke ervaring. Met verrekijkers en telescopen kunnen de leerlingen de vogels observeren en zelf proberen te herkennen.

Doel

Gericht waarnemen van vogels. Relaties leggen met de omgeving.

Duur

2 uur

Plaats

Uitstekende gebieden daarvoor zijn het stadsdomein Blauwe Toren (Sint-Pieters), met zijn grote vijver en moerassige plas, het natuurgebied Ter Doest en het weidengebied de Overzet (beiden te Lissewege).

Groep

Max. 25 kinderen per natuurgids.

Reservatie

Bij reservatie (op de stedelijke groendienst) wordt een plannetje met de afspraakpunten toegestuurd.

Kostprijs

Niet-Brugse scholen betalen 1 euro per leerling.

Wegbermen, bloemen en insecten

2e, 3e graad basisonderwijs

Inhoud

Op plaatsen waar veel wilde, bloeiende planten groeien worden deze van dichtbij bekeken. Gewapend met loepen, zoekkaarten en invulblaadjes komen de kinderen van alles te weten over bloemvormen, soorten planten, bloemdiertjes, vruchten en zaden...

Doel

Kennismaking met de wilde plantenwereld en het belang voor de insecten, inzien dat wegbermen en ruigteplekjes ook mooie plekjes natuur zijn.

Duur

2 uur

Plaats

Spoorwegbedding, Assebroekse Meersen of op voorstel van de leerkracht.

Groep

Max. 25 kinderen per natuurgids.

Reservatie

Afspraken voor een bloemenwandeling worden gemaakt op de stedelijke groendienst.

Kostprijs

Gratis voor Brugse scholen.

Niet- Brugse scholen betalen 1 euro per leerling.

Opmerking

De aanbevolen periode voor deze excursie is mei – juni en september.

Domein Tudor

Inhoud

Het stedelijk domein Tudor vormt met zijn kruidentuin en bijententoonstelling een aantrekkelijk uitstapdoel. De planten zijn er thematisch opgedeeld: keukenkruiden, geneeskruiden, verfplanten, industriële gewassen, aromatische kruiden,... Een bezoek aan de bijenhal, met o.m. een kleine tentoonstelling, observatie van bijenkasten en een tuin vol nectarplanten, leert heel wat over het leven van de honingbij en de relatie insect – bloem.

Doelgroep

1e, 2e, 3e graad basisonderwijs.

Doel

Kennismaking met een breed gamma aan kruiden, gebruiksgewassen en met de imkerij.

Duur

1 à 2 uur

Afspraak

Ingang Kruidentuin.

Groep

Max. 1 klas per rondleiding.

Reservatie

Afspraken voor deze rondleiding worden gemaakt op de stedelijke groendienst.

Kostprijs

Gratis voor Brugse scholen.

Niet-Brugse scholen betalen 1 euro per leerling.

Opmerking

De kruidentuin kan enkel worden bezocht in de periode van 1 mei – 31 oktober. De tuin is dan ook zonder begeleiding toegankelijk van 14.00 tot 17.00 u. Groepen kunnen in het cafetaria Mary Tudor picknicken mits ze een drankje bestellen.

Reserveren tel. 050 38 05 28.

Workshops KNOKKE-HEIST

Kust in de verf

Inhoud

Het scholenproject 'Kust in de Verf' biedt een unieke combinatie van een educatieve en recreatieve activiteit aan zee te Knokke-Heist. In de voormiddag heb je de keuze tussen een geleide wandeling in het natuurcentrum het Zwin of een gegidste strandverkenning.

's Namiddags is er een ruime keuze aan creatieve workshops, zoals werken met gips, knutselen met rubber & isomo, graffiti, schilderen op zijde, mozaïek maken, kappen in ytonsteen,...

Doelgroep

leerlingen van de lagere graad, vanaf het 2de kleuter

Kostprijs

- 16 euro per kind voor het volledige dagprogramma
- toeslag van 2,5 euro per deelnemer voor bepaalde workshops

Aantal deelnemers

geen minimum aantal

Data

na afspraak

Duur

een volle dag

Plaats

Jeugd & Kunstencentrum De Marge
E. Verheystestraat 16 – 8300 Knokke-Heist

Opmerking

warme kledij en regenkledij voorzien.

Reservatie

Vrij Atelier vzw – Meerlaan 32 – 8300 Knokke-Heist
tel 050 63 08 10 of 050 63 04 50
e-mail: vrijatelier@knokke-heist.be

Zoektocht in een Museum

Inhoud

'Sincfala' is de oudere naam voor het Zwin, waarvan de monding enkele kilometers breed was (van Knokke tot Heist). In het museum maak je kennis met de boeiende ontstaansgeschiedenis van de unieke Zwinstreek en de evolutie tot toeristische badstad. In een gereconstrueerd klasje, op een pleintje en in een gezellig visserscafé wordt je ondergedompeld in het dagelijks leven van de vissers van toen en leer je uiteraard ook over hun leven op zee. Op een uniek schilderij, een drieluik met spreuken en gezegden in de visserij, is het zowel educatief als plezierig om naar de tientallen spreuken te zoeken die er op staan uitgebeeld zoals op het spreekwoordenschilderij van Pieter Breughel. In de museumtuin wordt momenteel de oude garnaalschuit Jessica gerestaureerd. Het Museum heeft gratis zoektochten (met doe-opdrachten) uitgewerkt voor de leerlingen van het basisonderwijs

Doelgroep

eerste, tweede en derde graad van het basisonderwijs

Kostprijs

- toegangsprijs: 1,25 euro/ kind.
- de zoektochten zijn gratis.

Aantal deelnemers

max. 30 kinderen per groep

Data

dagelijks open, zoektocht na afspraak

Openingstijden

in de voormiddag van 10 tot 12 uur
in de namiddag van 14 tot 17.30 uur
afwijkingen zijn mogelijk op aanvraag

Duur

ongeveer anderhalf uur.

Plaats

Museum Sincfala – Pannenstraat 140 – 8301 Knokke-Heist

Opmerking

alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig

Reservatie

Museum Sincfala - Rita Peckelbeen
Pannenstraat 140 – 8301 Knokke-Heist
tel 050 63 08 72
e-mail rita.peckelbeen@knokke-heist.be

Creatief: nestkastjes bouwen in het Zwin

Inhoud

Een nest en een nest is niet hetzelfde. Er bestaan heel veel verschillende soorten nesten en plaatsen waar vogels hun nesten bouwen. Daarom bestaan er voor verschillende soorten vogels verschillende soorten nestkastjes. In deze workshop ga je met je groep zelf aan de slag met hamer en spijkers en timmer je erop los. Deze workshop wordt georganiseerd in Natuurcentrum het Zwin. Voor of na de workshop kun je nog genieten van een stevige wandeling in het vogelpark en het reservaat. Aanrader voor een daguitstap.

Doelgroep

- voor schoolgroepen: tweede en derde graad van het basisonderwijs
- wordt ook voor andere groepen georganiseerd op aanvraag

Kostprijs workshop

de kostprijs wordt opgesplitst in:

- vast gedeelte voor vergoeding gids: 22 euro
- toegangsprijs 6-11: 2,90 euro
- 12-60: 2,4 euro
- 60+: 3,80 euro
- benodigdheden workshop: 2 euro

Aantal deelnemers

minimum 15 personen en maximum 20

Data

wordt in september en oktober georganiseerd op aanvraag

Openingstijden

van Pasen tot september: open van 9.00 uur tot 19.00 uur
van oktober tot Pasen: open van 9.00 uur tot 17.00 uur
van november tot eind maart: gesloten op woensdag

Plaats

afspraak aan de ingang van het Zwin
Graaf Leon Lippensdreef 8 – 8300 Knokke-Heist.

Reservatie

telefonisch bij het onthaal van het Zwin op het nummer
050 60 70 86

Creatief: vogels maken met de kunstacademie in het Zwin

Inhoud

Na een ontspannende wandeling langs het vogelpark en in het reservaat, kun je deelnemen aan een creatieve workshop. 3 enthousiaste leerkrachten van de kunstacademie staan klaar met leuk materiaal en massa's creatieve kriebels. Achteraf ga je ongetwijfeld tevreden naar huis met je eigen vogel of schilderij. Je kan kiezen uit schilderen of tekenen met oliepastels of houtskool, krassen of boetseren. Maak je keuze en bereid je voor op deze creatieve uitdaging.

keuze 1 met begeleider Ank Danneels

- Zwinvogels tekenen met oliepastels houtskool of krijtjes op grijs of bruin karton of
- boetseren van vogels (ook reliëf)
- krassen van vogels in oliepastels of plakkaatverf.

keuze 2 met begeleider Tynni Oorlynck

- schilderen van vogels in verschillende tonen van dezelfde kleur

keuze 3 met begeleider Inge D'Hulster

- landschapsschilderen

Doelgroep

keuze 1: lagere graad (6 tot 11 jaar)

keuze 2: lagere graad en middelbare graad (12-15 jaar)

keuze 3: lagere graad en middelbare graad (12-15 jaar)

Kostprijs workshop

de kostprijs wordt opgesplitst in:

- vast gedeelte voor vergoeding begeleider/leerkracht: 62 EURO
- toegangsprijs 6-11: 2,90 euro
 - 12-60: 2,4 euro
 - 60+: 3,80 euro
- benodigdheden workshop: +/-4 euro. De werkelijke kostprijs wordt ter plaatse meegedeeld en aangerekend; die kan iets lager of iets hoger zijn. Spreek dit af bij reservatie met Wendy.

Aantal deelnemers

max. 1 klasgroep

Data

keuze 1:

maandag –of vrijdagvoormiddag tussen 9 en 12 uur

OF maandag –of vrijdagmiddag tussen 13 en 15 uur

keuze 2:

dinsdag –of donderdagvoormiddag tussen 9 en 12 uur

keuze 3:

donderdag –of vrijdagvoormiddag tussen 9 en 12 uur

Openingstijden Zwin

van Pasen tot september: open van 9.00 uur tot 19.00 uur

van oktober tot Pasen: open van 9.00 uur tot 17.00 uur

van november tot eind maart: gesloten op woensdag

Plaats

afspraak aan de ingang van het Zwin

Graaf Leon Lippensdreef 8 – 8300 Knokke-Heist.

Reservatie

telefonisch bij Wendy Vandermaes

de kunstacademie 0486 79 64 94

of via e-mail wendy.vandermaes@belgacom.net

Heksen zeeklas in het Zwin

Inhoud

Een werkgroepje van de Zwingidsen schreef zelf spannende heksenverhalen, zocht allerlei recepten en teksten bij elkaar en maakte zo een nieuwe workshop: de heksenzeeklas. Het is de bedoeling om de kinderen op een speelse manier in te wijden in de boeiende wereld van de kruiden. In een bijgebouwtje van de koninklijke villa richtten ze een heus heksenklasje in. Ze haalden stoffige schatten van kelders en zolders, zochten spinnenwebben en dode kakkerlakken, vleermuizen en vogelgeraamtes bijeen.

De workshop duurt 2,5 uur. Eerst vertelt de opperheks een spannend heksenverhaal over koningskinderen en heksenbezems. Daarna ga je op kruidenwandeling in het park om ingrediënten te zoeken voor een heuse brandnetelsoep en lekkere heksenprotten (brandnetelkoekjes). Die worden dan opgesmuld terwijl je luistert naar een afsluitend heksenverhaal.

Doelgroep

- deze workshop is geschreven voor schoolgroepen van 1° en 2° graad
- vanaf het voorjaar 2003 kan je ook terecht voor aangepaste kruidenworkshop voor oudere leerlingen tot en met het secundair onderwijs. Wil je meer informatie hierover, dan bel je best op voorhand met Kris Struyf (Zwin) op het nummer 050 60 70 86 of via e-mail kris.struyf@knokke-heist.be of Siska Willems (milieudienst) op het nummer 050 63 01 98 of via e-mail siska.willems@knokke-heist.be

Kostprijs

de kostprijs wordt opgesplitst in:

- vast gedeelte voor vergoeding gids: 22 euro
- toegangsprijs 6-11: 2,90 euro
 - 12-60: 2,4 euro
 - 60+: 3,80 euro
- benodigdheden workshop: 1,6 euro per persoon

Aantal deelnemers

maximum 20 personen

Data

op afspraak

Openingstijden Zwin

van Pasen tot september: open van 9.00 uur tot 19.00 uur

van oktober tot Pasen: open van 9.00 uur tot 17.00 uur

van november tot eind maart: gesloten op woensdag

Duur

een halve dag

Plaats

'de heksenklas' in Natuurcentrum het Zwin

Graaf Leon Lippensdreef 8 – 8300 Knokke-Heist

Opmerking

leuk ideeetje voor een verjaardagspartijtje in de natuur?

Reservatie

telefonisch bij het onthaal van het Zwin

op het nummer 050 60 70 86

Veldwerk INFORMATIE

Koffers en brochures

De zeekoffer, Flar en Flora en Boreas zijn in alle kustgemeenten gratis te ontfemen.

Er wordt per koffer een waarborg gevraagd. Deze waarborg wordt integraal terugbetaald bij inlevering van een volledig in orde gestelde koffer. Info zie adressenlijst blz. 133.

Zeekoffer

Koffer + Brochure - Dit is de zeekoffer voor de *tweede en derde graad* basisonderwijs, het werkinstrument voor veldwerkactiviteiten rond zee, strand en duin. Deze doe-koffer bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Borsteltjes, zeeffjes, loepjes, zee-kijkers,... het zit er allemaal in. Faldido, de zeerover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij de golfbrekers. De koffer biedt zeker mogelijkheden om ruim een week aan de slag te gaan. In iedere kustgemeente staan er voldoende ter beschikking. Een kijkje nemen kan nu al!

Flar- en Florapad

Koffer + Brochure - Voor de *eerste graad* basisonderwijs werd een pakket samengesteld met een combinatie van een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel rond zee, strand en duin.

Boreas

Koffer + Brochure - Voor het *kleuteronderwijs* is er Boreas. Genoemd naar de Griekse god van de noordenwind. Het is een creatief en speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen waarnemen, observeren, beleven ... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven. Dit pakket weet ook zeker de allerkleinste kleuters te boeien.

Duinpoeziepad

Brochure - Een willekeurige tocht door de duinen en aan het strand waarbij kinderen worden uitgedaagd tot lezen, ervaren, denken, schrijven, voelen, ... Kinderen worden geconfronteerd met een brede waaier van 'zeepoezie', waarbij ze de zee, het strand en de duinen in woorden omgetoverd ervaren. *Expressief werken*, associatie-oefeningen, geleide opdrachten en tal van boeiende en creatieve impulsen... *Tweede en derde graad*

Woeste Willem - Jonge kinderen en natuurbeleving

Brochure - Op stap met Woeste Willem neemt kinderen mee op een boeiende en spannende verkenning van de natuur in de duinen en op het strand. Geheimen, raadsels en zoveel meer worden er opgelost met gebruik van alle zintuigen. *Kleuter en eerste graad*

In de zee woont de maan - Poëzie en zeekunst

Brochure - Al spelend leren over poëzie. Boreas de koning van de noorderwind laat de kinderen alle zintuigen aanspreken. *Kleuter*

Speelduinen - De duinen speels en verantwoord ontdekken

Brochure - Je kunt het zo niet bedenken maar tal van spelvormen worden je aangeleerd om via spelen de duinen en hun cultuur en natuur op een andere manier te ontdekken. Voor de lagere-schoolkinderen een echt feestje aan zee.

Buiten westen - Kaart- en kompasinitiatie aan zee

Brochure - Op een speelse manier ontdekken hoe men zich kan oriënteren op het veld, al of niet met kaart.

Windpainting - Schilderen met de wind

Brochure - Wind en zand kleuren het strand, voor al wie actief met kunst aan de slag wil en zijn fantasie de vrije loop laat gaan. Alle leeftijden kunnen hier hun ervaringen ontdekken.

James & Co - Zeelandschap in de verf

Brochure - Een schilderschoed, een verfkwas en een palet ... Met deze attributen zwerven we door Ensors inspiratiebron. Maar het blijft niet bij kijken, de schildersezels staan al klaar.

Tijdrijders - Ontstaan van onze kust actief beleven

Brochure - Een bewogen verhaal over onze kust inspireert ons om te flitsen naar het verleden. Prompt komen we terecht in het middeleeuws vissersdorp Walraversijde. Een inlevingssessie die het leven van deze kustbewoners wat meer doet begrijpen.

Natuur op je bord - Op expeditie in de duinen

Brochure - We speuren naar de geheime wereld van de planten in de duinen. Honderd jaar oude verhalen inspireren om te koken.

Themaboek Wat zegt je de zee?

Om het *thema klanken* extra te ondersteunen schreven *Geert De Kockere* en de illustrator *Johan Devrome* een themaboek. Het is een verhaal over Juttekind die samen met Duin, Strand en Zee op ontdekking gaat en dat de kinderen kansen biedt om actief aan veldwerk te doen. Om iedereen volop kansen te geven werden in het verhaal doe-opdrachten verweven, die samen gebundeld zijn in een apart deel. Verder is er een extra deeltje met praktische tips voor leerkrachten, zeeanimatoren en natuurouders.

De voorpagina van dit aanbod is een leuke illustratie uit het boek. Het verhaal is zo gemaakt dat een kleuterleidster het als een vertel- en kijkboek kan gebruiken en dat leerlingen van de derde graad er zelfstandig mee aan de slag kunnen. Het telt 48 bladzijden opgefleurd met schitterende illustraties.

Zeeliedjes - CD Wat zegt je de zee?

De Week van de Zee is een feest. Bij deze uitbundigheid horen liedjes en gezang. Leuke, inhoudelijk sterke, kinderliedjes rond het thema 'Zee'. Alles op cd, en professioneel en op maat van het onderwijs aangemaakt. Ook geluiden van, in en aan zee, en een klankenpad over de biotopen duin, strand en zee, waarmee je tijdens het veldwerken, muzisch aan de slag kan. De bijhorende brochure biedt naast de liedjesteksten ook de bijhorende partituren en een pak tips om dit in klas creatief aan te pakken.

Inschrijvingsformulieren op blz. 128 en 129

Veldwerk DE PANNE

Het Zeezeil

Inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doen en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen. Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar biedt op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. De leerkracht die 'vloed' heeft gevolgd kan hiermee werken.

Doelgroep

Eerste, tweede en derde graad

Aantal deelnemers

Klasgroep of meerdere klassen samen (max 60 kinderen)

Uitleendata

Elke schooldag. Kan gebruikt worden in combinatie met Zee-koffer of Flar en Flora en Boreas

Duur

Ongeveer 25 minuten

Plaats

De Panne: reserveren, afhalen en terugbrengen containerpark, loskaai 12, Tel. 058 42 97 29

Zelf op pad met BOREAS

Inhoud

Je ként je klas zoals geen ander en weet met welke activiteiten uit de Boreas-koffer je het beste resultaat zult boeken. In de 'Week van de Zee', gaat het om leerkrachten die zélf met hun klas naar strand en duin trekken om daar terplekke zélf met hun leerlingen aan veldwerk te doen met het accent op ervaringsgericht leren.

Doelgroep

jongere kleuters, oudste kleuters

Aantal deelnemers

Klasgroep

Data

Elke schooldag

'Boreas' kun je afhalen vanaf één dag vóór de activiteit en dit tussen 09.00 en 12.00 en 13.00 en 17.00 – terugbrengen: dag zelf vóór 16u30.

Containerpark, Loskaai 12, De Panne. 058 42 97 29

Duur

De duur van de activiteit kun je zelf bepalen.

Plaats

naar eigen keuze

Opmerking

Laarzen en winddichte kledij.

Zelf op stap met FLAR- EN FLORAPAD

Inhoud

Je ként je klas zoals geen ander en weet met welke opdrachten uit het Flar- en Florapad je het beste resultaat zult boeken. De kinderen zijn in de Week van de Zee prins en prinsessen, net zoals Flar en Flora. Het Flar- en Florapad is één en al verhaal, gevolgd door onbegrensde speelactiviteiten. Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van strand, zee en duin.

Doelgroep

tweede graad

Aantal deelnemers

Klasgroep

Data

Elke schooldag

'Flar en Flora' kun je afhalen één dag vóór de activiteit plaats vindt en dit tussen 09.00 en 12.00 en 13.00 en 17.00 – terugbrengen : dag zelf voor 16u30.

Containerpark, Loskaai 12, De Panne. 058 42 97 29

Duur

De duur van de activiteit kun je zelf bepalen.

Plaats

naar eigen keuze

Opmerking

Laarzen en winddichte kledij.

Meer info over het ophalen en terugbrengen van het Flar- en Florapad vooraan in deze folder.

Zelf op stap met ZEEKOFFER

Inhoud

Je ként je klas zoals geen ander en weet met welke opdrachten uit de zeekoffer je het beste resultaat zult boeken. In de 'Week van de Zee', gaat het om leerkrachten die zélf met hun klas naar strand en duin trekken om daar terplekke zélf met hun leerlingen aan veldwerk te doen met het accent op ervaringsgericht leren.

Doelgroep

Derde graad

Aantal deelnemers

Klasgroep

Data

Elke schooldag

'Zeekoffer Faldido' kun je ophalen de dag vóór de activiteit plaats vindt en dit tussen 16u30 en 17 u – terugbrengen: dag zelf voor 16u30. - scholen De Panne: Containerpark, Loskaai, De Panne.

Duur

De duur van de activiteit kun je zelf bepalen.

Plaats

naar eigen keuze

Duinpieper

Opgelet:

- deze activiteit rechtstreeks bij dienst Toerisme reserveren
- niet via de milieudienst Koksijde.
- niet met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier.

Inhoud

Rugzakje met opdrachten en veldwerkmaterialen

Doelgroep

eerste, tweede en derde graad

Aantal deelnemers

zelf te bepalen

Data

zelf te bepalen

Duur

zelf te bepalen

Plaats

Start zelf te bepalen

Te ontlenen

bij volgende kantoren van de toeristische dienst Koksijde

- Oud-gemeentehuis, Leopold II-laan 2, Oostduinkerke-dorp
tel. 058 53 21 21 – fax 058 53 21 22
openingstijden: 01/07 – 31/08: 8u – 12u - 13u30 – 16u
01/09 – 30/06: 8u – 12u - 13u15 – 17u
- Oud-Casino, Zeelaan, Koksijde-aan-zee
tel. en fax : 058 51 29 10
openingstijden: 01/04 – 30/09: 10u00 – 12u - 14u – 18u
01/10 – 30/03: 9u30 – 12u - 13u15 – 17u
- Oostduinkerke-bad, Albert I-laan 78a, Oostduinkerke-aan-zee
tel. 058 51 13 89
openingstijden: 01/04 – 30/09: 10u – 12u - 14u – 18u
schoolvakanties: 10u – 12u - 14u – 18u
- Sint-Idesbald, Koninklijke Baan 330, Sint-Idesbald
tel. 058 51 39 99
openingstijden: 01/04 – 30/09: 10u – 12u - 14u – 18u
schoolvakanties: 10u – 12u - 14u – 18u

Opmerking

winddichte kledij.

Zelf op stap met BOREAS

De Boreasset dient gereserveerd te worden bij milieudienst Koksijde met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier (blz. 129)

Inhoud

We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren of zachtjes over je haren aait. Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

jongere kleuters, oudste kleuters

Aantal deelnemers

klasgroep

Data

Elke schooldag tijdens de Week van de Zee

Duur

De duur van de activiteit kun je zelf bepalen.

Plaats

Afhalen en terugbrengen Milieudienst Koksijde, Zeelaan 44, 8670 Koksijde, mits € 25,00 waarborg.

Opmerking

Laarzen en winddichte kledij.

Vorbereiding en naverwerking

Werkbrochure Boreas te koop bij de provinciedienst NME.

Zelf op stap met FLAR- EN FLORAPAD

Het Flar- en florapad dient gereserveerd te worden bij milieudienst Koksijde met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier

Inhoud

Je k nt je klas zoals geen ander en weet met welke opdrachten uit het Flar- en Florapad je het beste resultaat zult boeken. Het Flar- en Florapad is één en al verhaal, gevolgd door onbegrensde speelactiviteiten.

Doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelf uitgebreide lesbrochure.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Eerste graad

Aantal deelnemers

Klasgroep

Data

Elke schooldag tijdens de Week van de Zee

Duur

De duur van de activiteit kun je zelf bepalen.

Plaats

Afhalen en terugbrengen Milieudienst Koksijde, Zeelaan 44, 8670 Koksijde, mits € 25,00 waarborg.

Opmerking

Laarzen en winddichte kledij.

Vorbereiding en naverwerking

Werkbrochure Boreas te koop bij de provinciedienst NME.

Zelf op stap met ZEEKOFFER

de Zeekoffer dient gereserveerd te worden bij milieudienst Koksijde met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier

Inhoud

Je ként je klas zoals geen ander en weet met welke opdrachten uit de zeekoffer je het beste resultaat zult boeken.

Doelgroep

Tweede graad en derde graad

Doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal dat ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

In de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Aantal deelnemers

klasgroep

Data

Elke schooldag tijdens de Week van de Zee

Duur

De duur van de activiteit kun je zelf bepalen.

Plaats

Afhalen en terugbrengen Milieudienst Koksijde, Zeelaan 44, 8670 Koksijde, mits € 25,00 waarborg.

Opmerking

Laarzen en winddichte kledij

Voorbereiding en naverwerking

Werkbrochure Boreas te koop bij de provinciedienst NME.

Veldwerkcoffers Nieuwpoort

Inhoud

Om het veldwerk in de kustbiotopen en het bos te ondersteunen stellen het provinciebestuur en Horizon Educatief leskoffers ter beschikking van het basisonderwijs. Voor elk veldwerkpakket is tevens een bijbehorende brochure ter beschikking. Op het uitleenpunt zijn volgende coffers beschikbaar: kabouterpad, bore-asset, landschapscaddy, zeekoffer, flar- en floraset, duinpoëzie en een set parkkaarten.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

In de klas

Veldwerk – simulatiespel

Doelgroep

+ 4 jaar

Duur

Ongeveer 2 uur

Info

Kinderboerderij De Lenspolder

Materiaal gratis beschikbaar

Begeleider mogelijk na afspraak

0,70 euro per kind en minimum 12 euro per groep

Aantal deelnemers

Klas of groep

Inhoud

De Zangeres zonder naam? Daar heb je wellicht nog wel van gehoord. Maar de Waterloop zonder naam? Nochtans is dit één van de weinige waterlopen in Vlaanderen die ontspringt in de duinen. Dit vraagt nader onderzoek. We zoeken naar waterdieren en meten de waterkwaliteit. Bespreken van het hoogteverschil van de staalnameplaats tov de zeespiegel. De waterloop volgen we van bron naar monding.

Doelgroep

6e leerjaar.

Aantal deelnemers

1 kleine klasgroep

Duur

13u30 tot 15u30

Periode

maandag 5 mei 2003 en vrijdag 9 mei 2003

Prijs

0,70 euro per kind met een minimum van 12,5 euro per groep

Plaats

Kinderboerderij De Lenspolder te Nieuwpoort

Opmerkingen

Laarzen meebrengen.

Info

kinderboerderij tel en fax: 058 23 69 86

Veldwerk MIDDELKERKE

Veldwerkkoffers Middelkerke

Inhoud

Om het veldwerk in de kustbiotopen en het bos te ondersteunen stellen het provinciebestuur en Horizon Educatief leskoffers ter beschikking van het basisonderwijs. Voor elk veldwerkpakket is tevens een bijbehorende brochure ter beschikking. Op het uiteenpunt zijn volgende koffers beschikbaar: kabouterpad, bore-asset, landschapscaddy, zeekoffer, flar- en floraset, duinpoëzie en een set parkkaarten.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

In de klas

Veldwerk – simulatiespel

Doelgroep

+ 4 jaar

Duur

Ongeveer 2 uur

Kostprijs

GRATIS

Aantal deelnemers

Klas of groep

Natuurreservaat Puidebroeken

Inhoud

De Puidebroeken is een belangrijk weidevogelgebied met prachtige moerasvegetatie. In de ongeschonden landelijke omgeving tref je tal van vertegenwoordigers van zoutlievende flora. In natu- te periodes komen grote stukken van het gebied onder water te staan.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

In de klas

Veldwerk – begeleide wandelingen

Doelgroep

Iedereen

Duur

Ongeveer 2 uur

Aantal deelnemers

Onbeperkt

Plaats

Spermaliestraat Middelkerke

Data

Op te vragen bij Patrick Deknudt, Zwarteweg 34, 8433 Mannekesvere, 058 23 63 54 15

Natuurreservaat De Warandeduinen

Inhoud

Bloemrijke duinweiden, een amfibieënpool, blauwe zeedistel, ... hou ons tegen of we worden lyrisch! Tussen Middelkerke en Westende wordt onze barstensvolle kustlijn onderbroken door een groen gat, boordevol kansen voor natuurexploratie. Het bestaande wandelpad langs het reservaat biedt een goed overzicht.

Doel

Op het terrein ervaringen opdoen

In de klas

Natuurstudie – veldwerk – begeleide wandelingen

Doelgroep

Iedereen

Duur

Ongeveer 2 uur

Aantal deelnemers

Onbeperkt

Plaats

Tramhalte Krokodil – Middelkerke

Data

Op te vragen bij Hugo Desmet, Lambertus Coolstraat 25, 8434 Slijpe, 059 31 06 54, nrmiddenkust@be.tf

Veldwerk OOSTENDE

week
van de
zee

De zeekoffer van Faldido Veldwerk op het strand

Inhoud

Centraal staat de experimenteerkoffer van de ietwat naïeve zee-rover Faldido. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.

Doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal dat ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Zee en strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst. Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

Nota

Activiteit vindt het best plaats bij laag water (zie getijtafels)

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Boreas - Wind in de zeilen

week
van de
zee

Inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.

Doel

De wind gericht waarnemen, vergelijken en benoemen.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure. Zeeyoti: memospel

Doelgroep

Oudste kleuters basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

Zee en strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst. Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Flar- en Florapad De natuur beleven

week
van de
zee

Inhoud

De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren.

Doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevoonden criteria.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure. Zeeyoti: memospel – Zeecassette: Flar- en Floraliëd

Doelgroep

Eerste graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / animator

Plaats

Zee en strand ter hoogte van Duin en Zee of op een andere locatie in afspraak met de educatieve dienst. Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Inschrijvingsformulieren op blz. 128 en 129

Simon de strandjutter Veldwerk op het strand

Inhoud

De zee rolt het strand op en fluistert de wonderlijkste verhalen. Via veldwerk worden de geheimen aan de zee ontfutseld. Kijken en luisteren ontsppen een brokje ontstaansgeschiedenis. Speuren, tasten en benoemen, de kinderen gaan als échte professoren aan de slag. In groepjes gaat men via een binoculair de vondsten in detail bekijken, beschrijven en tekenen. Ook het determineren van schelpen aan de hand van een computerprogramma komt aan bod. Het gevonden materiaal kan verder aangewend worden om het volgens de fantasie van de kinderen opnieuw 'tot leven' te laten komen.

Doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen en deze waarnemingen op een systematische wijze ordenen en noteren.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure. Strandzoekkaart ter beschikking.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → derde graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Strand ter hoogte van Duin en Zee. Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

week
van de
zee

Golfbreker Onderzoek

Inhoud

De strandhoofden of golfbrekers dienen om de kracht van de golven te breken. Tussen en onder de stenen leven allerlei dieren die daar bescherming zoeken. Tijd voor groot speurwerk. Tevens meten we het profiel van de golfbreker en maken we een synthese van het veldwerk.

Doel

Gericht waarnemen van de golfbreker en deze waarnemingen op een systematische wijze noteren.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats

Golfbrekers op de Oosteroever vanuit Duin en Zee. Vergeet alvast je rubberen laarzen niet!

Kostprijs

50 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Veldwerk BREDENE

week
van de
zee

Veldwerkkoffers Bredene

Inhoud

Om het veldwerk in de kustbiotopen en het bos te ondersteunen stellen het provinciebestuur en Horizon Educatief leskoffers ter beschikking van het basisonderwijs. Voor elk veldwerkpakket is tevens een bijbehorende brochure ter beschikking. Op het uitleenpunt zijn volgende koffers beschikbaar: kabouterpad, bore-asset, landschapscaddy, zeekoffer, flar- en floraset, duinpoëzie en een set parkkaarten.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

In de klas

Veldwerk – simulatiespel

Doelgroep

+ 4 jaar

Duur

Ongeveer 2 uur

Info

Gratis af te halen in Duin en Zee, fortstraat 128, Oostende
059 32 21 83

Aantal deelnemers

Klas of groep

Horizon Educatief v.z.w.

Horizon Educatief vzw is een huis voor wereldoriëntatie bewogen door zee, visserij, strand én duinen dat het onderwijs en het jeugdwerk op de eerste plaats zet.

Onze educatieve dienst bevindt zich in het centrum 'Duin en Zee' op de Oosteroever te Oostende, tussen strand en zee, midden de duinen. We zijn makkelijk bereikbaar met trein en tram. Open elke werkdag van 9u. tot 12u. en van 14u. tot 17u.

Een vrolijk gezelschap wil kinderen en jongeren veelzijdig op de wereld oriënteren. De werking beoogt op een creatieve en ervaringsgerichte wijze het leven aan onze Noordzeekust te ontdekken. Tevens nodigt Horizon Educatief uit tot cultuurbeleving en roept ze op tot verdraagzaamheid binnen onze multiculturele samenleving.

Wij serveren educaties, zeeklassen, vormingsprogramma's en studiedagen op maat van uw klas, team en studenten die op zoek zijn naar dat ietsje meer. Ons **open aanbod** is een open hand voor elke leerkracht en jeugdwerker.

De zee in de wereld. Even in de huid van een wereldgenoot krui-
pen! De inleefateliers die de Noord Zuid relaties weerspiegelen staan voor je klaar!

Horizon Educatief werkte binnen de cluster Noë een aanbod rond ontwikkelingseducatie uit.

Zeehuis. Aanmonsteren in het Zeehuis is zeeman worden! Je maakt een vindingrijke verkenningstocht door het maritieme leven.

Mu-zee-um. De muze aan de zee ontdekken! In het Museum voor Schone kunsten kan je je uitleven in het mu-zee-um. Knetter laat kinderen kunstig creëren op zaterdagmiddag en in themavakanties. Kunst is te gek! En dat kan je speels ontdekken!

Horizon Educatief v.z.w.
telefoon 059 32 21 83

Veldwerk DE HAAN

week
van de
zee

Veldwerkkoffers De Haan

Inhoud

Om het veldwerk in de kustbiotopen en het bos te ondersteunen stellen het provinciebestuur en Horizon Educatief leskoffers ter beschikking van het basisonderwijs. Voor elk veldwerkpakket is tevens een bijbehorende brochure ter beschikking. Op het uit-leenpunt zijn volgende koffers beschikbaar: kabouterpad, bore-asset, landschapscaddy, zeekoffer, flar- en floraset.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwik-kelingsdoelen en eindtermen.

In de klas

Veldwerk – simulatiespel

Doelgroep

+ 4 jaar

Duur

Ongeveer 2 uur

Info

Gratis af te halen Milieudienst De Haan, Leopoldlaan 24 De Haan
059 24 21 24

Aantal deelnemers

Klas of groep

Veldwerk BLANKENBERGE

week
van de
zee

Eén en twee: een halve dag aan zee

Inhoud

De leerlingen van het eerste en tweede leerjaar worden uitgenodigd om mee te doen aan een leuke wandeling langs een speels natuurleerpad. Flar en Flora, de zeekabouters en de hoofdrolspelers nemen de kinderen van de eerste graad mee op een strand- en duinenwandeling. Deze dag zet de focus op de eerste graad!

Doelgroep

Eerste graad

Aantal deelnemers

Klasgroep

Data

Het educatief materiaal 'Flar en Flora' kan elke dag ontleend worden. Er zijn 2 pakketten per halve dag ter beschikking (d.i. twee klassen per halve dag).

Duur

De activiteit duurt ongeveer twee uur.

Plaats

April – september: de koffers staan klaar aan de Strandredingsdienst op het strand van Blankenberge (onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat). Andere periode: volgens afspraak.

Opmerking

Alle materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig. Vergeet niet een emmertje en laarsjes mee te brengen.

Het halve dagje voor de kleuters

week
van de
zee

Inhoud

Het verkennen van de natuur en het milieu aan de kust is geen zaak voor grote jongens en meisjes alleen. Ook voor de allerkleinsten zijn er mogelijkheden. De provincie heeft een pakket klaar voor de kleuters: Boreas. Het is genoemd naar de Griekse god van de noordenwind en omvat een speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen de natuur waarnemen, observeren, beleven,... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven.

Doelgroep

Jongste en oudste kleuters

Aantal deelnemers

Klasgroep

Data

Het Boreas-pakket kan elke dag ontleend worden (na afspraak met dienst Leefmilieu (050 42 99 42) en o.v.b. beschikbaarheid).

Plaats

April – september: de pakketten staan klaar aan de Strandredingsdienst op het strand van Blankenberge (onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat). Andere periode : volgens afspraak.

Opmerking

Alle materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.

Faldido op stap met de koffer

Inhoud

De oudsten van het basisonderwijs kunnen gebruik maken van de Zeekoffer. Het is dé doe-koffer voor de tweede en de derde graad. Hij bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Borsteltjes, zeefjes, loepjes, zeekijkers,... het zit er allemaal in. Faldido, de zeerover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij golfbrekers.

Doelgroep

Tweede en derde graad basisonderwijs

Aantal deelnemers

Klasgroep

Data

De zeekoffers kunnen elke dag ontleend worden na afspraak met de dienst Leefmilieu (050 42 99 42).

Duur

Eén halve dag

Plaats

April – september: de koffers staan klaar aan de Strandredingsdienst op het strand van Blankenberge (onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat). Andere periode: volgens afspraak.

Opmerking

Alle materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.

Veldwerk BRUGGE

week
van de
zee

Het halve dagje voor de kleuters met "Boreas"

Inhoud

Het verkennen van de natuur en het milieu aan de kust is geen zaak voor grote jongens en meisjes alleen. Ook de allerkleinsten mogen tijdens de Week van de Zee eens de deur uit. De provincie heeft een pakket klaar voor de kleuters: Boreas heet het. Het is genoemd naar de Griekse god van de noordenwind en omvat een speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen de natuur waarnemen, observeren, beleven,... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven.

Code

BR01

Doelgroep

jongste kleuters en oudste kleuters

Data

Elke voor- en namiddag

Duur

Anderhalf uur. VM: 9.30 tot 11.00 uur. NM: 13.30 tot 15.00 uur

Plaats

Het Boreaspakket kan afgehaald worden in de tent op het strand van Zeebrugge (voor Badengebouw).

Opmerking

De kinderen hebben het best laarzen en aangepast kledij mee.

Een halve dag aan zee met "Flar en Flora"

Inhoud

Flar en Flora, de zee-kabouters, nemen de kinderen van de eerste graad mee op een speelse ontdekkingsstocht op het strand en in de duinen.

De activiteit vangt aan met een poppenkastvoorstelling, die verzorgd wordt door een zeeanimator. Daarna begeleidt de zeeanimator samen met de leerkracht de klas op de rondgang langs het pad.

Code

BR02

Doelgroep

Eerste graad

Data

Elke voor- en namiddag.

Duur

De activiteit duurt ongeveer twee uur. VM: 9.30 tot 11.30 uur. NM: 13.30 tot 15.30 uur

Plaats

Strand Zeebrugge, nabij tent voor Badengebouw

Opmerking

De kinderen hebben het best laarzen en aangepast kledij mee.

Samen met Faldido op stap met de koffer

Inhoud

De tweede en de derde graad van het basisonderwijs kunnen natuurlijk ook gebruik maken van de Zeekoffer. Faldido, de zee-rover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij golfbrekers.

Zijn doe-koffer bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Zeefjes, loepjes, zoekijzers, determineerkaarten... het zit er allemaal in. Veel plezier! Een bezoek achteraf aan de zeetent is een aanrader

Code

BR03

Doelgroep

tweede en derde graad

Data

Elke voor- en namiddag.

Duur

Een halve dag

Plaats

De zeekoffer kan afgehaald worden in de tent op het strand van Zeebrugge (voor het Badengebouw)

Opmerking

De kinderen hebben het best laarzen en aangepast kledij mee.

Een dauwtrip voor vroege vogels!

Inhoud

'The early bird, catches the worm'. Een Engels spreekwoord maakt veel duidelijk. Vroege vogels hebben vaak geluk. Ook jij kunt met je leerlingen van dit geluk proeven tijdens een heuse vroege ochtendwandeling. Nooit hoor je zoveel verschillende vogels zingen, nooit zie je de zon zo prachtig stralen aan een licht-mistige ochtendhemel. Met de wandeling in het duinreservaat de Fontein-tjes te Zeebrugge kun je het zelf meemaken.

Een ervaren natuurgids neemt de kinderen mee op een plezierige en vooral leerrijke tocht. Ze krijgen uitleg over de vogels die vroeg in de ochtend te horen zijn. Na het prachtige vogelconcert kunnen de kinderen misschien zelf al één of meerdere vogelgeluiden op naam brengen.

Code

BR04

Doelgroep

Tweede en derde graad

Data

woensdag 7 mei en woensdag 14 mei om 6.00 uur in de ochtend.

Duur

Twee uur. We starten stipt om 6 uur!

Plaats

Parking einde zeedijk te Zeebrugge

Opmerking

Alle kinderen hebben laarzen aan. Je weet maar nooit waar onze tocht ons brengt. Kinderen kunnen hun (extra) ontbijt gerust meenemen. Met zorg voor het milieu stoppen we onze boterhammen in een brooddoosje! De school kan zorgen voor een deugddoende warme chocolademelk (thermosflessen).

week
van de
zee

Strandlabo en schelpenspel

(enkel aanvullend op het gebruik van de Zeekoffer)

Inhoud

Op deze activiteit zoeken en verzamelen de kinderen allerlei organismen en aanspoelsels aan de waterlijn en op het strand tijdens de strandactiviteit met de zeekoffer.

Een kruier heeft vooraf een aantal levende diertjes, zoals krabbetjes en garnalen, verzameld in een aquarium in de zeetent. Alle vondsten kunnen er met microscopen en reuzenloepen onderzocht en op naam gebracht worden.

We spelen achteraf een 'schelpen herkennen' spel. De kinderen leren spelenderwijs een pak veelvoorkomende schelpen kennen en volgens hun kenmerken sorteren.

Op de strandactiviteit met de Zeekoffer begeleidt de leerkracht zelf zijn klas. Het aanvullende labo-onderzoek en schelpenspel gebeuren onder begeleiding van een natuurgids.

Code

BR05

Doelgroep

tweede en derde graad

Data

Elke voor- en namiddag

Duur

Strandlabo en Schelpenspel: elk ongeveer een half uur. Het tijdstip van deze activiteiten wordt ter plaatse afgesproken bij aflevering van de Zeekoffer (aanvang om 9.30 uur en om 13.45 uur).

Plaats

Tent op het strand van Zeebrugge (voor Badengebouw).

Een lekker zeebriesje...

(enkel aanvullend op het gebruik van de Zeekoffer)

Inhoud

Aan zee blaast de wind bijna altijd. Op het strand van Zeebrugge ontdekken kinderen proefondervindelijk heel wat facetten van deze natuurkracht.

Ze meten de windsnelheid, bepalen de windrichting, leren met een kompas werken...

Code

BR06

Doelgroep

tweede en derde graad

Data

Elke voor- en namiddag

Duur

Ongeveer 1 uur. Aanvang om 9.30 u., 10.45 u., 13.30 u., 14.45 u.

Plaats

Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw)

week
van de
zee

Van laag tot hoog in de kustzone

(aanbevolen als onderdeel van een volle dagactiviteit)

Inhoud

De zee ligt laag, de duinen hoog. De polder achter de duinen ligt dan weer enkele meters lager. Een logische zaak, denk je. Maar de hoogteverschillen zijn vrij groot.

Tijdens deze activiteit meten de kinderen het hoogteprofiel op van de laagwaterlijn tot aan de duintoppen of eventueel tot aan de polder achter de duinen.

Hoeveel bedraagt het verschil tussen hoog en laag water? Hoe hoog zijn de hoogste toppen van de duinen? Liggen de polders echt lager dan de zee? Hoe belangrijk zijn de duinen wel voor de bescherming van het land tegen de zee?

Deze activiteit verloopt onder begeleiding van een natuuranimator. Het is aanbevolen om deze activiteit te doen als onderdeel van een volle daguitstap (bv. met gebruik van de Zeekoffer o.l.v. de leerkracht).

Code

BR07

Doelgroep

derde graad

Data

5 mei, 6 mei, 7 mei in de voormiddag
9 mei in de namiddag

week
van de
zee

Duur

Ongeveer anderhalf uur. Aanvang om 9.30 en 13.30 uur.

Plaats

Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw)

Opmerking

De kinderen hebben het best laarzen en aangepast kledij mee.

Spaar water voor later

week
van de
zee

Inhoud

Wateronderzoek

Water is niet steeds zomaar water. We kennen bruin water, helder blauw water, troebel water,... Soms zien we in sommige beken of kanalen zelfs groen of schuimend water. Verschillende waterlopen hebben verschillende kenmerken. Op zowat iedere plaats heeft water een andere kwaliteit. De rol van de mens in de waterkwaliteit is niet onbelangrijk.

Waterfilter maken.

Tijdens de Week van de Zee kunnen de kinderen van je klas zelf experimenteren met verschillende proefjes en opdrachten en zullen we de kwaliteit van het zeewater testen. Hoe kun je water zuiveren? En wat kunnen we zuiver water noemen? Wat gebeurt er als je een beetje afwasmiddel toevoegt aan zeewater? De kinderen komen het allemaal te weten tijdens deze boeiende activiteit van de dienst Leefmilieu van de stad Brugge. We maken samen een echte waterfilter !

Code

BR08: wateronderzoek

BR09: waterfilter maken

Doelgroep

derde graad

Data

Wateronderzoek: 6 mei, 9 mei, 13 mei, 15 mei om 9.30u stipt
Duur 1 uur

Waterfilter maken: 6 mei, 9 mei, 13 mei, 15 mei om 11 uur.
Duur: 1 uur.

Plaats

We spreken af aan de Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw).

Opmerking

De kinderen hebben het best laarzen en aangepast kledij mee.

Het kofferverhaal

KLEUTERS

Titel	Waar ga je aan het werk?	Hoe en wanneer ontlennen?
<i>Boreas - alle kleuters</i>	op het strand of in het Zwin	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*) tijdens Week van de Zee: ook in het Zwin (**)
<i>Woeste Willem - alle kleuters</i> (zie ook extra fiche op volgende bladzijden)	op het strand of in het Zwin	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*) tijdens Week van de Zee: ook in het Zwin (**)
<i>Zand, Zee, Zon - jongste kleuters</i> (zie ook extra fiche op volgende bladzijden)	op het strand of in het Zwin	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*) tijdens Week van de Zee: ook in het Zwin (**)
<i>Wiet - oudste kleuters</i> (zie ook extra fiche op volgende bladzijden)	in het Zwin	het hele jaar rond: enkel in het Zwin (**)
<i>Kabouterpad - alle kleuters</i>	in het bos	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*) tijdens Week van de Zee: ook in het Zwin (**)

LAGERE SCHOOL

Titel	Waar ga je aan het werk?	Hoe en wanneer ontlennen?
<i>Flar en Flora – 1° graad</i>	op het strand of in het Zwin	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*) tijdens Week van de Zee: ook in het Zwin (**)
<i>Zee-koffer – 2° en 3° graad</i>	op het strand of in het Zwin	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*) tijdens Week van de Zee: ook in het Zwin (**)
<i>Boskoffer – 1°, 2° en 3° graad</i>	in het bos	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*)
<i>Landschapskoffer- 1°, 2° en 3° graad</i>	overall buiten	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*)

GEZINNEN

Titel	Waar ga je aan het werk?	Hoe en wanneer ontlennen?
<i>Duinpieper</i>	gezinsrugzakje voor het strand of de duinen	het hele jaar rond: Museum Sincfala (*) of het Zwin (***)

Hoe ontlennen?

Je reserveert het best 3 weken vooraf bij de uitleendienst:

(*) *het jaar rond*: Museum Sincfala

Rita Peckelbeen, Pannenstraat 140, 8301 Knokke-Heist

tel 050 63 08 72 - rita.peckelbeen@knokke-heist.be

(**) *tijdens Week van de Zee* (25 april tot en met 11 mei 2003)

uitleenpunt het Zwin, reserveren bij Siska Willems

Verweeplein 1, 8300 Knokke-Heist

tel 050 63 01 98 - siska.willems@knokke-heist.be

(***) *het jaar rond*: uitleenpunt het Zwin

onthaal, Graaf Leon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist

tel 050 60 70 86 - infozwin@zwin.be

Werkwijze

Het gebruik van de koffers is gratis. Je betaalt wel een waarborg van 25 euro voor een koffer en 10 euro voor een gezinsrugzakje en krijgt die terug als je het materiaal terug aflevert. Stukken die kapot gemaakt worden, moeten vergoed worden (kostprijs staat vermeld op de inventaris die in elke materiaalkoffer zit).

Wil je begeleiding bij gebruik van het veldwerkmateriaal

In Knokke-Heist kunnen we voor de begeleiding van de activiteiten een beroep doen op een grote groep NME-medewerkers. Die

bestaat zowel uit vrijwilligers, zoals natuurouders en zee-animatoren, als uit gediplomeerde natuurgidsen en Zwingidsen. Al deze mensen zetten zich met veel enthousiasme in voor een aan de groep aangepaste begeleiding en garanderen een geslaagde activiteit.

Voor meer inlichtingen over de begeleiding kun je terecht bij

Siska Willems – milieudienst

Verweeplein 1, 8300 Knokke-Heist

tel 050 63 01 98 - siska.willems@knokke-heist.be

het Zwin – onthaal

Graaf Leon Lippensdreef, 8300 Knokke-Heist

tel 050 60 70 86 - infozwin@zwin.be

Opgepast! (zie ook fiches op volgende bladzijden)

begeleiding voor de activiteiten zand, zee en zon

Woeste Willem en Wiet

reserveren bij Horizon Educatief

Fortstraat 128 – 8400 Oostende

tel 059 32 21 83 - fax 059 32 21 83

horizon.educatief.vzw@skynet.be

Zand, zee en zon - Speel je met ons mee?

Inhoud

Een bolderkar wacht op ons in de duinen. We graven ons een weg door het warme zand en stranden zo in de koelte van het zilte zeewater. Rond de drie elementen beleven de peuters en jongste kleuters één groot feest doorspekt met bewegingsoefeningen, liedjes en relaxatiemomentjes.

Niet toevallig plaatsen we onze schatten te midden van de 3 Z-woordjes: zand, zee en zon. Want zeg nu zelf: wie staat er dicht bij de bodem dan deze 'grondkinderen'?

Doel

We laten de peuter of de jonge kleuter ontdekken hoe actie tot reactie leidt... We maken ze nieuwsgierig naar wat je allemaal kunt doen met zand, zee en zon. Ten slotte confronteren we ze ook met hun eigen mogelijkheden van het eigen lichaam. 'Kijk maar eens wat ik allemaal kan!' wordt hun terechte lijfspreuk!

Doelgroep

peuters en jongste kleuters basisonderwijs

Kostprijs

50,00 euro

Aantal deelnemers

klasgroep / animator

Data

het hele jaar rond, na afspraak

Duur

+/- 2 uur

Plaats

bij de reservatie spreek je een plaats op het strand af

Reservatie

Horizon Educatief VZW

Fortstraat 128, 8400 Oostende

tel 059 32 21 83 - horizon.educatief.vzw@skynet.be

week
van de
zee

Plaats

bij de reservatie spreek je een plaats op het strand af

Reservatie

Horizon Educatief VZW

Fortstraat 128, 8400 Oostende

tel 059 32 21 83 - horizon.educatief.vzw@skynet.be

Vliegen met Wiet in het Zwin

Doel

Avontuur en spel staan centraal

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad Basisonderwijs

Kostprijs

50,00 euro

Aantal deelnemers

klasgroep / animator

Data

het hele jaar rond, op afspraak

Duur

+/- 2 uur

Plaats

deze activiteit wordt enkel georganiseerd in Natuurcentrum het Zwin

Graaf Leon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist

tel 050 60 70 86 - infozwin@zwin.be

Reservatie

Horizon Educatief VZW

Fortstraat 128, 8400 Oostende

tel 059 32 21 83 - horizon.educatief.vzw@skynet.be

week
van de
zee

Woeste Willem - Belevingsspel

Inhoud

Tussen duin en zee woont Woeste Willem. Willem is zeerover. Of eigenlijk: Willem was zeerover, want hij is met pensioen. Woeste Willem is een echte barbaar. Hij zwaait met z'n armen en lacht: hoepel op, landrotten. Maar Willem is ook dol op vliegeren, schatkisten, zeemeerminnen en dolle pret op het strand.

Doel

Avontuur en spel staan centraal

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar voor naverwerking in klas.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad Basisonderwijs

Kostprijs

50,00 euro

Aantal deelnemers

klasgroep / animator

Data

het hele jaar rond, na afspraak

Duur

+/- 2 uur

Met de biobelletax rondsnoeffelen in het Zwin

lager onderwijs

Inhoud

Het idee is eenvoudig: combineer 3 bekenden op een originele manier: een belletax, allerlei vondsten uit het park en natuurgebied, zoals uitwerpselen, braakballen, krabbenpootjes, schelpen, vruchten van diverse planten,... en een zwingids. De belletax is een vierzitter waarvan de twee achterste zitplaatsen vervangen zijn door een grote koffer, bestaande uit verschillende laden en kastjes. Die worden gevuld met een grote verscheidenheid van biomaterialen waaronder vondsten die de kinderen in het natuurreservaat ook kunnen aantreffen in vloedmerken.

Kostprijs

de kostprijs wordt opgesplitst in:

- vast gedeelte voor vergoeding gids: 22 euro
- toegangsprijs 6-11: 2,90 euro
12-60: 2,40 euro
60+: 3,80 euro

Aantal deelnemers

maximum 1 klasgroep

Data

het hele jaar rond, na afspraak

Openingsuren Zwin

van Pasen tot september: open van 9.00 uur tot 19.00 uur
van oktober tot Pasen: open van 9.00 uur tot 17.00 uur
van november tot eind maart: gesloten op woensdag

Duur

+/- 2 uur

Plaats

Natuurcentrum het Zwin
Graaf Leon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist
tel 050 60 70 86 - infozwin@zwin.be

Reservatie

telefonisch bij het onthaal van het Zwin
op het nummer 050 60 70 86

Hoe moet je kijken naar vogels? Ornithologen in spe

lager onderwijs

Inhoud

Verrekijkers, telescopen,... je kent ze wel, maar hoe kijk je daar nu door? Hoe moet je in de lucht turen om gemakkelijk een vogel te vinden? Hoe herken je bepaalde soorten? Een echte natuurgids trekt met je groep het reservaat in om al doende een antwoord te geven op al jullie vragen. Tijdens deze wandeling krijgen alle deelnemers een verrekijker mee om ingeleid te worden in de wondere wereld van het vogelkijken. Natuurlijk leer je eerst hoe je op een eenvoudige manier de vogels voor de lens kan krijgen.

Kostprijs

de kostprijs wordt opgesplitst in:

- vast gedeelte voor vergoeding gids: 22 euro
- huur verrekijker: 2 euro per persoon
- toegangsprijs 6-11: 2,90 euro
12-60: 2,40 euro
60+: 3,80 euro

Aantal deelnemers

maximum 1 klasgroep of een groep van 20 personen

Data

het hele jaar rond, na afspraak

Openingsuren Zwin

van Pasen tot september: open van 9.00 uur tot 19.00 uur
van oktober tot Pasen: open van 9.00 uur tot 17.00 uur
van november tot eind maart: gesloten op woensdag

Duur

+/- 2 uur

Plaats

Natuurcentrum het Zwin
Graaf Leon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist
tel 050 60 70 86 - infozwin@zwin.be

Reservatie

telefonisch bij het onthaal van het Zwin
op het nummer 050 607086

de golven zijn het ritme
de schelpen het refrein
meeuwen op één poot
willen komma's zijn

Je zal pas gehoord worden
als de golven zwijgen
en de zee luistert.

5 Cursussen en vorming

Cursussen en vorming DE PANNE

Natuur in zicht

Inhoud

Voor wie de natuur samen met anderen wil leren beleven, is er de cursus natuur-in-zicht. Tijdens een tiental activiteiten maak je kennis met planten, dieren, ecologie en landschappen. Natuurkennis en -beleving vullen elkaar aan tijdens binnenactiviteiten en excursies in de nabije omgeving.

Doelgroep

Deze cursus richt zich tot iedereen die de eerste stappen zet in de natuur. Van deelnemers wordt geen enkele voorkennis vereist.

Aantal deelnemers

Max. 25 personen

Data

Deze cursus heeft plaats op do 24/04/2003 en do 08/05/2003 in de voor- en namiddag, do 15/05/2003, do 22/05/2003, do 12/06/2003, do 19/06/2003, do 26/06/2003 in de namiddag.

Duur

Van 9u tot 12u en van 14u tot 17u

Info

Voor vrijblijvende inlichtingen:

- CVN – secretariaat, Ganzenplein 5A, 8000 Brugge, 050 33 35 10
- Milieudienst, Zeelaan 21, 8660 De Panne, 058 42 97 68

Zeilwagenrijden

Inhoud

Foto van zeilwagen staat op cd

Landelijke zeilwagenfederatie leert je omgaan met de capriolen van het strand, de zee en de wind. De vereniging biedt initiatielessen zeilwagenrijden aan.

Doelgroep

Voor volwassenen en kinderen vanaf 14 jaar

Info

Benny Dezeure

Zeilwagencentrum, Dynastielaan 18, 8660 De Panne
tel. 058 41 57 47 - e-mail: info@lazef.be

Data

Data zijn af te spreken op het info-adres

Prijs

8 euro/uur/huurwagen (2 pers)

Duur

1 1/2 uur

Opgelet: gelieve regenkledij mee te brengen en eventueel een handdoek.

Plaats van afspraak

Zeilwagencentrum, Dynastielaan 18, 8660 De Panne

Surfen

Foto van surfers staat op cd

Windsurfen en speedsailclub Panne Marine. Tijdens de maanden maart tot en met sept.-okt. wordt er gesurft. Speedsailing kan niet tijdens de zomermaanden vanwege de grote drukte op het strand. Een surfplank huren kan voor 10 euro/uur en voor een monitor moet je nog eens 10 euro/uur bijtellen.

Doelgroep

Volwassenen en kinderen vanaf 14 jaar

Aantal deelnemers

Na afspraak

Data

Na afspraak bij:

Panne Marine, Zeedijk 89, 8660 De Panne
tel. 0475 95 33 50 of 058 41 46 65

Duur

1 uur

Plaats van afspraak

Panne Marine, Zeedijk 89, 8660 De Panne

Cursussen en vorming OOSTENDE

Basiscursus schoolanimator *Een ervaringsgerichte zee*

Inhoud

Deze vormingsreeks is vooral gericht naar mensen die, vanuit de aanpak en visie van wereldoriëntatie, willen meestappen in de begeleiding van kinderen en jongeren aan de kust. Ieder vormingsmoment is tweeledig. Enerzijds ervaringsgerichte sessies met de zee als thema ervaren, verwerken en kunnen verwezenlijken, anderzijds vertrouwd raken met de pedagogische onderbouw ervan.

Bovendien worden hierbij de raakvlakken en doelstellingen van het onderwijs aangereikt.

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Vier zoenen - Zelf veldwerk in de natuur

Inhoud

Elk seizoen heeft zijn geheimen. Vier zoenen biedt je een leer-middelenkast vol praktische veldwerktips om getijdig de natuur met de klas in de loop van het schooljaar te ontdekken. Zie je het voor ogen? De natuur waarnemen met alle zintuigen. Met een koffer vol veldwerktips zelf aan de slag gaan met je klas. Leerkrachten basisonderwijs zijn van harte welkom!

Data

Elke eerste woensdag van een nieuw seizoen.

Plaats

Kinderboerderij 'De Lange Schuur' – Stuiverstraat 599

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

**ik was de zee
en jij was het strand
bij jou
kwam ik graag aan land**

Cursussen en vorming BLANKENBERGE

Omgaan met de gevaren van de zee

Inhoud

Tijdens de zomermaanden wagen sommigen zich in het diepe van de zee. Niet zonder gevaar. De verandering van de stroming of de geniepige onderstroom verrassen sommige overmoedige zwimmers. Gelukkig is de Strandreddingsdienst nooit veraf. De Blankenbergse strandredders hebben reeds jaren ervaring. Zij geven de kinderen dan ook graag een woordje uitleg over de veiligheid in en om de zee. Wat betekent de groene wimpel? Waarop let je als de rode wimpel wappert? Hoe kunnen kinderen zelf ervaren hoe een reddingsactie in z'n werk gaat?

Doelgroep

Lager onderwijs

Aantal deelnemers

1 klasgroep per sessie, eventueel kunnen 2 klassen van eenzelfde school samen een sessie bijwonen (max. 50 leerlingen)

Data

April – half mei (enkel op afspraak – beperkte mogelijkheid)

Duur

Ongeveer anderhalf uur

Plaats

Strandreddingsdienst, strand Blankenberge. Je kunt ons bereiken onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat.

De geschiedenis van de Oostelijke Kustvlakte

Inhoud

Deze cursus wordt gegeven door professor F. Mostaert en door lic. W. Wintein.

Info

Rosa Dekempe 050 41 78 77

Data

Zaterdag 08/02, zaterdag 22/02 en zaterdag 15/03

Duur

Telkens van 14 tot 17 uur

Plaats

Deze cursus heeft plaats in het bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B

Kostprijs

€ 200 per persoon

Opmerkingen

Organisatie: vzw Natuurpunt Afd. Blankenberge

Hoe kan ik planten op naam brengen?

Inhoud

Planten op naam brengen. Gebruik van een flora. Doe-namiddag.

Info

Dirk Content 050 41 62 39

Data

zaterdag 26/04

Duur

Start om 13.30 uur

Plaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B

Opmerking

Organisatie: vzw Natuurpunt, Afdeling Blankenberge

Cursus Eb en Vloed

Inhoud

Cursus Eb en Vloed

Info

Rosa Dekempe 050 41 78 77

Data

Donderdag 3/07, vrijdag 4/07 en zaterdag 5/07

Duur

Van 9 uur tot 17 uur

Plaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B

Opmerking

Een organisatie van de vzw Natuurpunt, Afdeling Blankenberge en CVN

Nachtvlinderavond

Inhoud

Eerst een voordracht, dan vangen en bekijken van nachtvlinders

Info

Rosa Dekempe 050 41 78 77

Data

zaterdag 16/08

Duur

Start om 20.00 uur

Plaats

Bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6B

Opmerking

Organisatie: vzw Natuurpunt, Afdeling Blankenberge

Cursussen en vorming KNOKKE-HEIST

Zin in 't Zwin?

Inhoud

Dit is een buitencursus als 'introductie in publieksbegeleiding in het Zwin', een organisatie van het Zwin en Cultuurcentrum Knokke-Heist, m.m.v. het Centrum voor Natuur- en Milieu educatie West-Vlaanderen).

Je maakt kennis met het Zwin en omgeving, de planten, vogels, getijden, sporen, werken met kijker en telescoop,...

Kostprijs

50 euro

Data

op donderdagen 6, 13, 20 en 27 maart 2003 en op 3 april 2003, telkens in het Zwin van 10 uur tot 16.30 uur.

Plaats

Natuurcentrum het Zwin
Graaf Leon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist
tel 050 60 70 86 - infozwin@zwin.be

Info en inschrijving

Cultuurcentrum Knokke-Heist
Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist
tel 050 63 04 30 - cultuur@knokke-heist.be

Info-avonden voor de 'vrienden van het Zwin'

Inhoud

Er zullen regelmatig info-avonden georganiseerd worden voor al wie geïnteresseerd is in de werking van het Zwin. Je kunt dit zien als een soort vervolg op de cursussen Zwin-in-zicht en Zin in 't Zwin. Iedere avond zal een ander thema toegelicht worden: denken we maar aan nesten en nestkastjes, broedgedrag, lichaamsbouw, voortplanting, ... van onze gevederde gasten in het Zwin.

Het juiste programma kan opgevraagd worden in het Zwin of via infozwin@zwin.be.

Data

elke 3de donderdag van de maand; we starten in de maand januari.

Uur

van 20 uur tot 22 uur

Plaats

Cultuurcentrum Knokke-Heist
Meerlaan 32, 8300 Knokke-Heist
tel 050 63 04 30 - cultuur@knokke-heist.be

Reservatie

Siska Willems
Milieudienst, Verweelein 1, 8300 Knokke-Heist
tel 050 63 01 98 - siska.willems@knokke-heist.be

Cursus Natuurouder in Knokke-Heist

Doel

Klasjes uit de basisschool trekken er graag op uit om de natuurelementen te gaan ervaren. Vaak hebben de leerkrachten handen tekort om de kinderen te begeleiden buiten de schoolmuren. In de meeste klasjes zit wel een kleine met een mama of papa, oma of opa, nonkel of tante die van de natuur houdt en deze liefde wil helpen overbrengen naar de vriendjes in de klas.

Zo iemand kan bij ons de cursus natuurouder volgen. Dit is een heel praktische cursus voor mensen met een ruime algemene interesse. Er wordt geen voorkennis gevraagd en het is volledig gratis. Deze cursus is het resultaat van een samenwerking tussen provincie West-Vlaanderen, CVN en de gemeente Knokke-Heist.

Data

donderdag 13 februari; 20 februari en 27 februari
dinsdag 11 maart, 18 maart en 25 maart

Uur

telkens van 13.45 uur tot 15.45 uur

Plaats

Natuurcentrum het Zwin
Graaf Leon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist
tel 050 60 70 86 - infozwin@zwin.be

Inlichtingen en reservatie

Siska Willems
Milieudienst, Verweelein 1, 8300 Knokke-Heist
tel 050 63 01 98 - siska.willems@knokke-heist.be

Natuur-wat? Natuurouders!

Iedere school besteedt aandacht aan natuur- en milieu-educatie (NME).

Het natuur- en milieuonderwijs in de basisschool betekent niet langer 'kennis van de natuur' overbrengen, maar wel kinderen leren om hun natuurlijke omgeving te 'ervaren' en te 'onderzoeken' en hen zorg en waardering voor de natuur bijbrengen.

Dit kan niet zonder direct contact met de natuur en hun omgeving. Meer en meer trekken scholen 'er op uit'. Ze voeren natuur- en milieuprojecten uit. Binnen de directe schoolomgeving zijn daar mogelijkheden genoeg voor.

Met een groep op stap gaan valt in de praktijk niet altijd mee (veiligheid, organisatie). De leerkracht heeft niet altijd de nodige tijd en ruimte om alle kinderen in contact te brengen met de natuur, om hen te laten ruiken, voelen, proeven, luisteren... om hen m.a.w. de natuur actief te laten ontdekken en ervaren.

Natuurouders bieden een oplossing. Zij staan de leerkrachten bij in de organisatie en de uitvoering van het veldwerk. Dit kan zowel in de klas als in de omgeving van de school.

Wie kan natuur(groot)ouder worden?

Iedereen met een beetje vrije tijd kan natuurouder worden (ook grootouders). Al wie het leuk en zinvol vindt om met kinderen op onderzoek in de omgeving te trekken, moet beslist natuurouder worden. Een natuurouder is in regel gebonden aan één school.

Ondertussen gingen reeds een tiental cursussen door, zijn er meer dan 100 natuurouders in West-Vlaanderen en nu ook in Oost-Vlaanderen en Antwerpen.

Pluspunt voor de school

Natuurouders betekenen voor de school een meerwaarde. De participatie en de betrokkenheid van de ouders bij de school vergroot. Zij worden ingeschakeld in de schoolpraktijk. Bij het begin van het schooljaar of van een trimester bespreken de leerkrachten waar en wanneer ze op 'hun' natuurouders een beroep wensen te doen.

Leerkrachten én directies spelen dus een belangrijke rol om (groot)ouders warm te maken en een cursus te laten volgen.

Hoe wordt je natuurouder?

Door het volgen van een cursus natuurouder! Tijdens zeven vormingsmomenten krijgen de natuurouders oefeningen om samen met de kinderen meer over de natuur en het milieu te ontdekken. Het algemene deel van deze cursus besteedt ruim aandacht aan het omgaan met kinderen. Daarnaast worden bepaalde thema's aangepakt aan de hand van eenvoudige werkvormen. Misschien werkt de school reeds rond afvalpreventie of is er een educatieve tuin op school.

Vaste onderdelen van de cursus zijn: kennismaking, wat is NME, hoe leren kinderen, werken met leskoffers, omgaan met veldwerkactiviteiten buiten de klas, overleg met de leerkracht, afspraken...

Interesse?

Organiseer samen met ons een cursus natuurouder!

De provinciedienst natuur- en milieueducatie organiseert, op vraag van scholen en gemeenten, cursussen voor mensen die als natuurouder willen aan de slag gaan.

Op vraag worden er met voldoende kandidaten (minstens 12) cursussen georganiseerd.

De cursussen zijn gratis! Neem contact op met de provinciedienst natuur- en milieueducatie (zie adressen).

Vormingen leerkrachten Week van de Zee 2003

Woensdag 12 februari

Vloed onbeperkt aantal deelnemers

Duin en Zee, Fortstraat 128, Oostende
Een eerste kennismaking met veldwerk aan zee
Voor kleuter- en lager onderwijs en allen welkom

Boreas	KO
Flar en Flora	KO/1GRLO
Zeekoffer van Faldido	2GRLO
Zeekoffer van Faldido	3GRLO
Duinpoëziepad	2GRLO/3GRLO

Woensdag 26 februari

Zeespiegel, onbeperkt aantal deelnemers

Duin en Zee, Fortstraat 128, Oostende
Veldwerk aan zee, verdiepend werken op vloed van 12 februari
Voor kleuter- en lager onderwijs en allen welkom

Woeste Willem	KO/1GRLO
Buiten Westen	3GRLO
Windpainting	LO
In de zee woont de maan	KO
Speelduinen	2GRLO/LO en leerkrachten lichamelijke opvoeding

Woensdag 19 februari

2 werkwinkels/verschillende locaties in Oostende, max. 25 deelnemers elk

James en Co	Ensorhuis, Vlaanderenstraat 111BO
Zeeleeuw	VLIZ - Vismijn, 45-52 Pakhuizen BO

Woensdag 12 maart

4 werkwinkels Duin en Zee, Fortstraat 128, Oostende, max. 25 deelnemers elk

Natuur op je bord	KO/1GRLO
't Zeehuis	LO
Zand, zee en zon	KO
Klanken	KO/LO

Woensdag 19 maart

1 werkwinkel, natuurreervaat 't Zwin, Knokke-Heist, max. 25 deelnemers

Kustvogels	LO
------------	----

Woensdag 26 maart

2 werkwinkels, NEC De Nachtegaal, Olmendreef 2, De Panne, max. 25 deelnemers elk

Duinpracticum	LO
Klanken	KO/LO

Info

KO = kleuteronderwijs | 1GRLO = eerste graad | LO = lager onderwijs
2GRLO = tweede graad | BO = basisonderwijs | 3GRLO = derde graad

Alle vormingen hebben plaats in een samenwerking van de provinciedienst NME en horizon educatief v.z.w.
Werken verder mee: VLIZ - 't Zwin - Ensorhuis - De zeevonk | Alle vormingen hebben plaats door tussen 14.00-16.30 uur

14.00 uur	ontvangst en koffie/thee
14.15 uur	inleiding en info Week van de Zee - 2003
14.30-16.15 uur	doe-actieve vorming
16.15 uur	afsluiting en slot

Daar het om doe-actieve vormingen gaat, is aangepaste kledij een noodzaak.

De vormingen worden gratis aangeboden aan de leerkrachten van het gewoon en buitengewoon basisonderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs. Vooraf inschrijven is verplicht en dit kan tot ten laatste woensdag 3 februari 2003. Dit kan door het **inschrijvingsformulier op blz. 130** te faxen op het nummer 050 40 34 03 of op te sturen naar Provinciehuis Boeverbos, Dienst NME, Week van de Zee, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries. Verdere informatie telefoon 050 40 32 82.

Cursus Poelen inventariseren

Dit jaar organiseert de Provincie West-Vlaanderen samen met het Instituut voor Natuurbehoud en Hyla opnieuw een korte cursus "poelen inventariseren".

Gezien het succes van de cursus van vorig jaar doen wij opnieuw het aanbod naar (nieuwe) vrijwilligers.

Iedereen heeft wel eens een kikker, pad of salamander gezien. Voor deze diertjes worden er de laatste jaren heel wat inspanningen gedaan. Zo worden er op verschillende plaatsen paddenoverzetacties georganiseerd en/of poelen uitgegraven.

Jammer is echter dat er over deze diertjes niet veel gegevens beschikbaar zijn. Waar komen ze nog voor? Welke poelen bezoeken ze vaak? Het zijn vragen waar verschillende overheden en vrijwilligers zich over buigen. Via onderzoek en poeleninventarisatie start een meer systematische inzameling van gegevens. Met de verkregen resultaten kunnen gepaste maatregelen genomen worden om deze dieren verder een mooie toekomst te bezorgen.

Misschien wil jij ook op een meer actieve manier meewerken aan dergelijk onderzoek. Je hoeft helemaal geen wetenschapper of bioloog te zijn. Draag jij deze amfibieën een warm hart toe, hou je van de natuur en de gezonde buitenlucht? Dan kun je beslist je steentje bijdragen.

Via deze cursus van 3 sessies, maak je kennis met de verschillende soorten van amfibieën. Een eerste sessie vindt plaats op zaterdag 15 maart 2003 van 14.00 tot 17.00 uur. Robert Jooris van Hyla (de amfibieënwerkgroep van Natuurpunt) geeft een inleiding over de verschillende amfibieënsoorten in (West-)Vlaanderen. Op zaterdag 22 maart 2003 van 9.00 tot 12.00 uur leer je de knepen kennen van het vangen en het inventariseren van amfibieën. Olivier Dochy en Robert Jooris geven samen deze tweede sessie. Een laatste deel vindt plaats op dinsdag 25 maart 2003 van 19.30 tot 21.30 uur. Dan geeft Olivier Dochy wat meer uitleg over de inventarisatiegegevens en de resultaten van de inventarisaties van de voorbije jaren. Er worden ook afspraken gemaakt voor het inventarisatieseizoen 2003 (wie doet wat en wanneer). De cursus vindt plaats in het Streekhuis Kasteel Tillegem.

Lijkt deze cursus iets voor jou? Laat dan zeker iets weten, we bezorgen je de folder en het inschrijvingsformulier. De cursus is gratis, maar er wordt een poelbezoekje verwacht als tegenprestatie.

Info

Streekhuis Kasteel Tillegem

Tom Vermeersch

Tillegemstraat 81, 8200 Sint- Michiels

telefoon 050 40 35 42

Het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie vzw'

De natuur beschermen moet je leren

Voorjaarsaanbod

NATUUR-IN-ZICHT in De Panne i.s.m. Natuurgidsen Westkust en de gemeente De Panne.

'natuureducatief centrum 'De Nachtegaal', Olmendreef 2, 8860 De Panne

Tien activiteiten: op donderdag vanaf 24 april tot 26 juni (48 euro)

KORTE CURSUSSEN

Cursus Geologie van de Westkust door prof. Baeteman in De Panne i.s.m. Natuurpunt Westkust

Op zaterdag 26 april, 10 mei en 17 mei worden de nieuwste ontwikkelingen i.v.m. met de ontstaansgeschiedenis van de kustvlakte en de bedreigingen ervan uit de doeken gedaan. De lessen gaan door van 14u00 tot 17u00 in het BC 'De Nachtegaal', Olmendreef 2, 8660 De Panne.

Cursus Geologie van de Zwinstreek en de kustpolders door prof. Mostaert en lic. W. Wintein.

Blankenberge i.s.m. natuurpunt Blankenberge

'BC Groenwaecke', Kuiperscheeweg, Uitkerke Geologische aspecten en landschappelijke evolutie worden toegelicht tijdens twee lessen gevolgd door één excursie.

Op zaterdagnamiddag 8 februari, 22 februari en 15 maart.

Buitencursus methodiek 'Zwin' in Knokke-Heist. Organisatie het Zwin.

'natuurreservaat Het Zwin', Leon Lippensdreef, 8300 Knokke-Heist. Kennismaking met het Zwin en zijn omgeving. Werken met verrekijker en telescoop, getijdenwerking, sporen zoeken op donderdag van 10u tot 17u. Start op 6 maart tot 3 april.

Cursus: kennismaken met de vogelkijkkunst in Knokke-Heist i.s.m. het Zwin.

'natuurreservaat het Zwin', Leon Lippensdreef, 8300 Knokke-Heist. Voor toekomstige natuurgidsen hoe ze anderen kunnen leren genieten van vogels, voor beginnende vogelkijkers om hen op weg te helpen om van vogelkijken een plezierige hobby te maken.

Drie woensdagnamiddagen 12 - 19 - 26 februari van 14u tot 17u.

Korte cursus vogelzang voor beginners in Knokke-Heist i.s.m. het Zwin.

'natuurreservaat het Zwin', Leon Lippensdreef, 8300 Knokke-Heist. Een dagactiviteit en een vroegmorgen-wandeling om de meest voorkomende vogelsoorten te leren herkennen op zang. Woensdagvoormiddag 7 mei en zaterdagmorgen 10 mei.

Vakantiecursussen

De kust anders bekeken: een groen cursusaanbod, leerrijk en ontspannend tegelijk.

Tussen eb en vloed in Blankenberge i.s.m. Natuurpunt Blankenberge, Knokke-Heist, de Strandwerkgroep en Horizon Educatief vzw.

'bezoekerscentrum 'Groenwaecke', Kuiperscheeweg 8, 8370 Uitkerke. Drie dagen (3, 4, 5 juli) juttten we op het strand, de golfbrekers en de vloedlijn. We duiken in de achterhaven en speuren naar mosdiertjes in de jachthaven en ontdekken de enorme rijkdom van ons kustbiotoop.

Beleef het duin in Knokke-Heist i.s.m. natuurpunt Knokke-Heist, de Strandwerkgroep.

Geen enkel duingebied is hetzelfde. Zo zijn er smalle en brede, hoge en lage, rijk begroeide en kale, winderige verstuivingen en beschutte duinvalleien. Drie dagen lang (data nog niet bekend bij het ter perse gaan) doorkruisen we een aantal duingebieden aan de Oostkust en ontdekken de eenheid in verscheidenheid. Basiskennis planten vereist! Vrijdag 25, zaterdag 26 en zondag 27 juli.

Voor folders en info over het aanbod kan men terecht bij de educatief verantwoordelijke: Kristien Van Hoorebeke op het provinciaal secretariaat, Ganzenstraat 5A, 8000 Brugge tel. en fax 050 33 35 10, e-mail: cvn.westvlaanderen@belgacom.net of bij afwezigheid op het landelijk secretariaat, Ommeganckstraat 20 te 2018 Antwerpen, 03 226 02 91, fax 03 233 59 97. Het landelijk secretariaat is open maandag tot vrijdag van 9-12u en 13-18u.

6 Bezoekerscentra en musea

Bezoekerscentra DE PANNE

De Nachtegaal

Op de grens van het Calmeynbos en de Oosthoekduinen prijkt het Bezoekerscentrum De Nachtegaal van de afdeling Natuur (AMINAL) van het Vlaams Gewest.

De naam van het centrum verwijst uiteraard naar de bekende zangvogel, die in het voorjaar en zomer voorkomt in begroeide duingebieden. De Nachtegaal vertoeft graag in de onmiddellijke omgeving van het centrum en heeft er verscheidene zangposten. De Nachtegaal beschikt over heel wat troeven. De voornaamste is ongetwijfeld de ligging van het centrum te midden van waardevolle duincomplexen. Het natuurreservaat De Westhoek en de Houtsaëgerduinen liggen op loopafstand. Vanuit het centrum zullen in de toekomst dan ook heel wat natuurwandelingen vertrekken.

Naast een museumgedeelte beschikt het centrum eveneens over een mediatheek, een veldlabo, klaslokaal, audiovisuele ruimte en cafetaria met buitenterras.

Een centrale doelstelling van het centrum is het grote publiek – zowel de schoolgaande jeugd, de toeristen als de derde leeftijd – de natuur (opnieuw) te leren ontdekken en waarderen. Het museumgedeelte zal hierbij een sleutelrol spelen.

De fauna en flora van de duinen en het strand zijn zeer specifiek. Ze krijgen speciale aandacht. Ook het natuurbeheer van de duinen wordt uitgebreid toegelicht. Het duingebied tussen Duinkerke in Frankrijk en de IJzermonding te Nieuwpoort staat in het centrum centraal.

De audiovisuele ruimte biedt tal van mogelijkheden om kennis te maken met sfeervolle natuurfilms en diareeksen. In de mediatheek wordt een documentatiecentrum uitgebouwd waar de bezoeker kan grasduinen in tal van natuurboeken en –tijdschriften en waar tevens groene websites zullen kunnen geraadpleegd worden.

Het centrum bevat ook een meer gericht educatief gedeelte. Een veldklas en –labo laten toe om aan natuurstudie te doen of kennis op te doen over de verschillende aspecten van zee- en duinecosystemen. Natuureducatoren zullen educatieve pakketten ter beschikking stellen van schoolklassen of –groepen.

Ook allerlei socio-culturele verenigingen en andere groepen kunnen op hen beroep doen.

Een venster op de regio

Dit centrum kan een belangrijke bijdrage leveren in het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor natuur en milieu. Door de samenwerking met diverse andere besturen en sectoren zal ook heel wat algemene informatie over de kuststreek, de Westhoek en Frans-Vlaanderen ter beschikking gesteld worden van geïnteresseerden. Zo zal het Bezoekerscentrum De Nachtegaal ook een grote uitstraling krijgen voor het ganse gebied.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Afdeling Natuur

Vlaams Bezoekerscentrum De Nachtegaal

Lieven Lanszweert – deskundige

Olmendreef 2 – 8660 De Panne

Tel. 058 42 21 51

Fax 058 42 21 52

e-mail: natuur.nachtegaal@lin.vlaanderen.be

Bezoekerscentra en musea KOKSIJDE

Een Doorn in een Panne?

Opgelet:

deze activiteit rechtstreeks reserveren bij het Bezoekerscentrum Jan Hauweele 058 53 38 33

- niet via de milieudienst Koksijde
- niet met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier

Inhoud

Primaire duinen, witte duinen, wandelende duinen, grijze duinen, vaste duinen...

Ontdek onder leiding van een deskundige gids het natuurgebied 'De Doornpanne' te Oostduinkerke-Koksijde.

Het 'schoolvoorbeeld' van sterk beboste vaste duinen!

Doelgroep

jongere kleuters, oudste kleuters

eerste graad

tweede graad

derde graad

eerste jaar secundair onderwijs

Aantal deelnemers

Klasgroep

Data

Overeen te komen met het Bezoekerscentrum
tel. 058 53 38 33 - fax 058 53 38 39

Duur

anderhalf uur

Plaats

We spreken af aan het Bezoekerscentrum De Doornpanne, Doornpannelaan 2 te Oostduinkerke-Koksijde

Vorbereiding en naverwerking

Kan de klas voorbereiden omtrent de verschillende duinbiotopen via 'populair-wetenschappelijke werken' - te verkrijgen in openbare bibliotheken.

Visserij in kleur en beeld

Opgelet:

deze activiteit rechtstreeks bij het Nationaal Visserijmuseum reserveren 058 51 24 68

- niet via de milieudienst Koksijde
- niet met het hierbijgevoegde inschrijvingsformulier

Inhoud

Vanuit je comfortabele stoel kun je het harde en noeste leven van de vissers meemaken op video. Het verhaal over het reilen en zeilen van de visserij.

Maar eerst kun je van een rondleiding in het Visserijmuseum genieten.

Doelgroep

derde graad

Aantal deelnemers

tot 35 leerlingen

Data

data overeen te komen met het Visserijmuseum
tel. 058 51 24 68

Duur

De activiteit duurt ongeveer anderhalf uur.

Plaats

Nationaal Visserijmuseum P. Schmitzstraat 4 te Oostduinkerke

Opmerking

Inkom: groepen / 3de leeftijd / studenten: 50 fr.

Openingstijden: juli - augustus: dagelijks open van 10 - 12 u en van 14 - 18 u.

buiten seizoen:

maandag gesloten

open van 10 - 12 u en van 14 - 18 u.

Vorbereiding en naverwerking

Blanco en ingevuld takenblad ter voorbereiding of naverwerking in de klas kan eveneens besteld worden bij het Visserijmuseum

Bezoekerscentra en musea MIDDELKERKE

Middelwind cvba - Windmolen

Inhoud

Enkele enthousiaste kustbewoners hebben samen met de WVEM de cvba Middelwind opgericht. Deze groep van mensen wil de bevolking sensibiliseren voor windenergie.

Bezoek de windturbine in Middelkerke.

Middelwind organiseert voordrachten over windenergie gekoppeld aan een bezoek aan de windturbine in Middelkerke. Deze worden gehouden voor verenigingen, scholen of andere groepen geïnteresseerden. Op tijd aanvragen is echter de boodschap. Hiervoor kun je terecht bij Joost Cuvelier of Luc Meire bij Middelwind. Wij hopen alvast u eens te kunnen begroeten in Middelkerke

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen

Plaats

Boterdijk - Westende, 050 67 11 03

Middelwind@wvem.be

Contactpersoon Joost Cuvelier

Data

Op te vragen bij de Joost Cuvelier of Luc Meire

Tel.: 050 44 77 11 - Fax: 050 33 07 05

<http://surf.to/middelwind>

Spermaliehoeve Middelkerke

Inhoud

De Spermaliehoeve is een gemengd landbouwbedrijf. De werking van de hoeve wil kinderen en jongeren dicht bij de natuur en het landbouwleven brengen. De activiteiten tijdens het verblijf op de boerderij staan voornamelijk in functie van zelfvoorziening: dieren voederen en verzorgen, brood bakken, planten wieden, koken en het polder- en kustlandschap exploreren.

Doel

Open aanbod in een veelheid van facetten, getoetst aan ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

Yslandvaarderswoning

Inhoud

Het hoevepad vertrekt aan het huis Ysland, op de hoek van de Hoveniersstraat en de Lombardsijdelaan (de weg tussen Westende Dorp en Lombardsijde Dorp). Dit witte huis met puntgevel, dat oorspronkelijk gebouwd werd in 1905, kun je bewonderen als aandenken aan de IJslandvaart in deze streek.

Het wandelpad laat je met de ijslandvaarders die hier vroeger woonden en met de natuur in de omgeving van Westende en Lombardsijde.

Dronkenput

Inhoud

Op het einde van de 19e eeuw werd een grote betonnen waterbak gebouwd om de wateren van de Sluisput te zuiveren en om te zetten in drinkbaar water. De ongelijke gewichtsverdeling, de onstabiele grond en de druk van het grondwater zorgden ervoor dat de put scheefzakte.

Binnen in de dronkenput ervaar je evenwichtsverlies omdat je je wil richten naar de vele schuine pijlers tussen een vlakke waterspiegel. Lukt jaarlijks duizenden bezoekers.

Plaats

Kapelstraat 55, Middelkerke

Data

Op te vragen bij dienst toerisme 059 30 03 68 of 059 30 20 85
toerisme@middelkerke.be of info.westende@middelkerke.be

Kinderboerderij De Lenspolder

Doelstelling

Kinderen opnieuw in aanraking laten komen met het boerderijleven in al haar facetten. Hen zelf producten laten ontdekken en verwerken die alleen nog gekend zijn van bij de kruidenier om de hoek. Dit alles in een verzorgd natuurskader en onder deskundige begeleiding. Een opdracht die kinderboerderij "de lenspolder" doorheen de vier seizoenen kindvriendelijk tracht waar te maken!

Tot wie richten we ons?

De werking op de boerderij spitst zich toe naar klasgroepen, jeugdgroepen en anderen organisaties. Ook gehandicapten kunnen hier een activiteit meemaken. U kunt natuurlijk ook altijd vrij de boerderij bezoeken tijdens de openingsuren.

Wat kan je hier zoal zien? Wat valt er te beleven?

De boerderij heeft een accommodatie met veel mogelijkheden:

- Een erf waarop pluimvee zoals kippen, ganzen, duiven en anderen gevederde vrienden rondscharrelen.
- Een vijver met verschillende eendensoorten en schildpadden die de oevers bevolken.
- Konijnenhokken met hun bewoners
- Een weide met geiten, schapen, varkens, kleine paardjes en andere hoefdieren.
- Twee biolokalen, een bakoven en een staakmolen.
- Een cafeteria met uitzicht op een klein speelplein.

Kinderboerderij de lenspolder

Elf Juliwijk - 8620 Nieuwpoort

tel.: 058 23 69 86 - fax: 058 23 69 86

Bezoekerscentra en musea OOSTENDE

't Zeehuis

Op verkenning in het maritieme leven

Inhoud

Aanmonsteren in 't Zeehuis is zeeman worden! Een vindingrijke verkenningstocht door het maritieme leven. Kennismaken met het vissersleven en de recentste vaartuigen, als lichtmatroos of schipper. Een ervaringsgericht speuren op de boot, in de zee, op het strand. Blik op de duinen, op de horizon. De vuurtoren seint je alvast welkom!

Doel

Interesse ontwikkelen voor de actuele visserij. Zich inleven in personages en dingen uit de visserijwereld en de boeiende biotopen van zee, strand en duinen. Brongebruik stimuleren.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Doelgroep

Oudste kleuters → derde graad basisonderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren per animator

Plaats

Duin en Zee - Educatief centrum 't Zeehuis

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Scenografisch huis Sien

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Surfen naar:
www.weekvandezee.nl

Fort Napoleon - Beleefde stenen?

Inhoud

Het begint allemaal twee eeuwen geleden, in de tijd van Napoleon. Hij besliste, met zijn voeten in het zand en zijn hoofd in de wolken, géén strandkasteel, maar een écht fort te bouwen, boven op het duin! In dat fort huizen zijn gedachten, zijn verlangens naar een héél groot rijk. Een fortgids begeleidt de ontdekkingsreis door het fort en stimuleert de kinderen en jongeren om het fort uit te pluizen. Het Fort Napoleon op de Oosteroever is het belangrijkste krijgswaarkundige monument dat in Vlaanderen herinnert aan de Napoleontische tijd.

Doel

Een dialoog met het monument tot stand brengen. Het monument op een zelfstandige wijze zien en beleven. Betrokkenheid voor het waarkundige erfgoed aanwakken.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Doelgroep

Basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs.

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen/ jongeren / animator

Plaats

Vanuit Duin en Zee

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Erfgoed Vlaanderen

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Mercator - De zee in de wereld

Inhoud

Droom jij er ook van om matroos te worden en de zeven wereldzeeën te bevaren? Dan kun je met ons mee! Tenminste als je niet te snel zeeziek wordt. Maar niet iedereen kan zomaar matroos worden. Eerst moet je de boot heel goed leren kennen. We nemen een kijkje aan boord van de Mercator. De jonge leerling-officieren krijgen leuke opdrachten en maken zo kennis met de eigen wereld van de zee. De beste stuurlii staan niet altijd aan wal!

Doel

Belangstelling tonen voor het verleden van het schoolschip. Het leefpatroon aan boord van een schip meebeleven.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Doelgroep
Basisonderwijs

Duur
± 2 uur

Data
Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers
Maximum 25 kinderen / animator

Plaats
Mercator ter hoogte van het stadhuis te Oostende

Kostprijs
50 euro

Uitwerking
Horizon Educatief v.z.w.

Info
Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Atlantikwall Een open venster op de wereld

Inhoud

In het duinengebied van het voormalig Domein Prins Karel bevindt zich een unieke historische site van de moderne vestingbouw: 60 constructies uit de twee wereldoorlogen, verbonden door twee kilometer open of onderaardse gangen. Sommige constructies werden in hun oorspronkelijke staat hersteld en met authentieke voorwerpen heringericht.
Een open venster op de wereld met een roep naar vrede.

Doel

De leerlingen krijgen inzicht in het totale verdedigingssysteem van de Europese kusten - de Atlantikwall zoals Hitler die voorzien had en kunnen die aanduiden op een (blinde) kaart.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur
± 2 uur

Data
Open van 1 april tot en met 11 november

Aantal deelnemers
Maximum 25 personen

Plaats
Domein Raversijde – Duinenstraat 147 - Oostende

Kostprijs
50 euro

Uitwerking
Werkgroep Domein Raversijde

Info
Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

De Plate - De geheimen van de zee

Inhoud

De Plate herbergt een unieke verzameling maquettes van vissersschepen. Kinderen zijn vlug in de ban van dit rijk stukje verleden. Aan de steiger wordt gestart met een tragisch dramaspel rond het vergaan van de O.113. Dit alternatief museumbezoek leert kinderen het harde bestaan van onze Noordzeevissers juist in te schatten. Tevens maken kinderen kennis met de problematiek van de visserij hier en elders in de wereld.

Doel

Aan de hand van bronnen, maquettes, levendige verhalen, aspecten van het leven van mensen aan onze kust vergelijken met het eigen leven. Gericht waarnemen en luisteren.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Doelgroep

Tweede graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur
± 2 uur

Data
Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers
Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Plaats
Heemkundig museum De Plate

Kostprijs
50 euro

Uitwerking
Heemkundige kring De Plate

Info
Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Walraversijde - De tijdrijders

Inhoud

Een bewogen verhaal van slikken en schorren, dijken en polders inspireert ons om te flitsen naar het verleden. Een inlevingssessie die ons het leven van de eerste kustbewoners wat meer doet begrijpen. Met bouwdozen reconstrueren de jongeren het landschap in tijd en ruimte. Dit spel garandeert een onbegrensde speelcreativiteit, waarbij kinderen en jongeren zich vrij kunnen uitleven. Langs deze weg pogen we het gevoel van de natuur weer te krijgen door een sprong in de tijd. Actief verleden?

Doel

Inzicht verwerven in de ontstaansgeschiedenis van onze kust.

In de klas

Vorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

Plaats

Domein Raversijde – Nieuwpoortsesteenweg 656 Oostende

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur

± 2 uur

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Maximum 25 kinderen / jongeren / animator

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Domein Raversijde

Info

Horizon Educatief v.z.w. – Q59 32 21 83

Museum voor Moderne Kunst Oostende

Het PMMK biedt een ruim overzicht van de kunst in België van de vroege twintigste eeuw tot heden. Enkele hoogtepunten uit de verzameling zijn Constant Permeke, Gust de Smet, Frits van den Berghe, Leon Spilliaert, Roger Raveel, Paul Van Hoeydonck, Vic Gentils, Edgard Tytgat, Marcel Broodthaers, Jan Fabre, Wim Delvoye, Panamarenko, Emile Salkin ...

EDUCATIEF AANBOD**Jeugdatelier**

Ben je tussen de 6 en 12 jaar en gek op knutselen, boetseren en schilderen? Dan kan je heel wat beleven in het jeugdatelier van het PMMK! Eerst doorkruisen we kriskras het museum op zoek naar de fantastische ideeën van kunstenaars. Daarna maken we ons eigen kunstwerk en experimenteren met materialen en technieken.

Praktisch

met de klas

prijs: € 1,25 per kind, 1 begeleider per groep gratis

duur: 2 uur

maximum 20 kinderen

graag ten minste 3 weken op voorhand reserveren

Ook ateliers op maat van 'bijzondere' doelgroepen, zoals mentaal en fysiek gehandicapten, zijn mogelijk.

individueel

op woensdagnamiddag en tijdens de schoolvakanties

van dinsdag tot vrijdag, telkens van 10 tot 12 uur en van 14 tot 16 uur

prijs: € 2,5 per halve dag; € 24,80 voor een jaarkaart
reserveren hoeft niet

Rondleidingen voor schoolgroepen

** vaste verzameling: een overzicht van de moderne & hedendaagse kunst*

Een ontdekkingstocht in de fantastische wereld van de moderne kunst. Samen met de gids verkennen de kinderen en de

jongeren de verzameling van het museum en luisteren ze naar de bijzondere verhalen bij de kunstwerken. Wat wil de kunstenaar vertellen? Waarom gebruikt hij/zij deze materialen? Waarom zijn deze kunstwerken waardevol?

Bij de aanvraag kan de leerkracht vermelden met welke thema's, kunstwerken of stijlperiodes de klas graag zou kennismaken.

** tijdelijke tentoonstellingen*

** tandem: vaste verzameling en tijdelijke tentoonstelling*

Praktisch:

prijs per gids: € 50

toegangsprijs:

tot 12 jaar gratis

van 12 tot 18 jaar: € 2,5 (tentoonstelling Marines in confrontatie: € 7,5)

duur: 90 minuten

maximum 20 leerlingen per gids

graag ten minste 3 weken op voorhand reserveren

Speurtocht

** de kunst ontmaskerd*

Deze speurtocht in de vaste verzameling is er voor jongeren vanaf 14 jaar. Op een speelse manier kunnen ze kennis maken met een aantal hoogtepunten uit de moderne en hedendaagse kunst. De speurtocht kan gebruikt worden bij een individueel bezoek of in groep/met de klas. Het pakketje is gratis verkrijgbaar op eenvoudig verzoek bij de educatieve dienst.

Educatieve publicaties

Er zijn educatieve publicaties voor verschillende leeftijdsgroepen. Met vragen, opdrachten en verhalen bij de kunstwerken. Zowel voor de tijdelijke tentoonstellingen als voor de vaste verzameling. Ze kunnen gebruikt worden bij een vrij bezoek (al dan niet met de klas) of als leidraad voor leerkrachten bij het voorbereiden van een eigen rondleiding.

De educatieve publicaties zijn verkrijgbaar in de bookshop of op aanvraag bij de educatieve dienst.

Rondleidingen voor volwassenen

De gids bespreekt een aantal werken uit de verzameling en de tijdelijke tentoonstellingen, zowel vormelijk als inhoudelijk, en plaatst ze in een ruimer kunsthistorisch kader. Bij de aanvraag kun je vermelden met welke thema's, kunstwerken of stijlperiodes je graag zou kennismaken.

Praktisch:

* prijs per gids : € 50 (exclusief museumtickets)

* toegangsprijs: € 4 per persoon (voor groepen van minimum 15 personen)

(tijdens de tentoonstelling Marines in confrontatie: € 7, 5)

* duur: 90 minuten

* maximum 20 personen per gids

* graag ten minste 3 weken op voorhand reserveren

Marines in confrontatie – 2003 Beaufort (05.04 – 28.09.2003)

Van 5 april tot 28 september 2003 kan je aan de kust het hedendaagse kunstevenement 2003 Beaufort: kunst aan zee beleven. Enerzijds presenteert het PMMK-Museum voor Moderne Kunst te Oostende de schitterende tentoonstelling *Marines in confrontatie*: zeegezichten van hedendaagse kunstenaars zullen in confrontatie gebracht worden met marines van illustere voorgangers zoals Turner, Courbet, Monet, Permeke, Ensor, Magritte... Anderzijds worden de kustgemeenten tijdens de Triënnale voor hedendaagse kunst aan zee overspoeld met tientallen kunstwerken. Gerenommeerde hedendaagse kunstenaars uit binnen- en buitenland verrichten diverse artistieke ingrepen in openlucht, op dijken, pleinen, straten ... Bakens, projecten, billboards en tentoonstellingen voeren je mee naar bekende en minder bekende plekjes aan zee! Ontdek de kust op een uitzonderlijke manier en maak alvast een afspraak met 2003 Beaufort: kunst aan zee.

Openingstijden

Dagelijks open van 10 tot 18 uur, behalve op maandag.

Contact

Hoofdconservator W. Van den Bussche
Educatieve dienst, Inne Gheeraert
PMMK - Museum voor Moderne Kunst Oostende
Romestraat 11 - B-8400 Oostende
T +32 (0)59 50 81 18 - F +32 (0)59 80 56 26
E-mail: pmmk.educatieve-dienst@west-vlaanderen.be
www.pmmk.be

Aankoop tickets en reserveringen voor de tentoonstelling *Marines in confrontatie*:

T +32 (0)70 22 50 04 - F +32 (0)70 22 50 08
www.2003beaufort.be

Bezoekerscentra en musea BLANKENBERGE

Steek je licht op, in een vuurtoren

Inhoud

Het Zeegenootschap is een groep van enthousiaste vrijwilligers gehuisvest in de Vuurtoren van Blankenberge. Deze Vuurtoren (die bezocht kan worden) herbergt een Didactisch Nautisch Informatiecentrum met Bibliotheek, het Museum over Zee, haven, visserij, zeilen, navigatie, schiemanswerk, bootbouw, maritieme geschiedenis en een grote verzameling zeekaarten. Verder worden er ook theoretische Navigatielessen gegeven (in de winterperiode). Al deze activiteiten worden in goede banen geleid door Henri De Meere (vader en stichter van Het Zeegenootschap en beheerder van het Museum).

Data

Woensdag, zaterdag en zondag van 15 tot 18 uur en op afspraak.

Info

Adelin LAMBERT (0475 29 88 65)

E-mail: adelin.lambert@pandora.be

Henri De Meere (059 32 34 74)

Rik Billiouw (058 23 82 65)

Georges De Poorter (050 42 39 28)

Website: <http://users.pandora.be/zeegenootschap>

Plaats

Vuurtoren, Zeedijk 1 te 8370 Blankenberge

Tel: 050 41 20 00

Opmerking

Organisatie: Het Zeegenootschap

Bezoekerscentrum Groenwaecke

Inhoud

Het bezoekerscentrum in het natuureservaat "Uitkerkse Polder" is vrij toegankelijk. Er is een tentoonstelling met multimedia te bezichtigen. Informatie en documentatie over het gebied is eveneens verkrijgbaar. Er is mogelijkheid tot het verbruiken van warme en koude dranken. Het is hét ideale vertrekpunt voor wandelen en fietstochten door het gebied. Binnen korte wandelafstand bevinden zich 4 vogelkijkhutten.

Doelgroep

Allen

Data

Open op zon- en feestdagen van 14u.00 tot 18u.00.

Tijdens aangekondigde natuurwandelingen van Natuurpunt Blankenberge is het bezoekerscentrum de hele dag open van 09u.00 tot 18u.00 zodat de wandelaars er hun lunch kunnen verbruiken.

Tijdens de "ganzenmaanden", 15 november tot 15 februari, is het centrum de hele dag open van 10u.00 tot 17u.00.

Groepen, scholen e.d. kunnen ook op andere dagen reserveren via Rosa Dekempe: 050 41 78 77.

Plaats

Kuiperscheeweg 6b te 8370 Blankenberge - tel. 050 42 90 40

Het centrum bevindt zich in het oostelijk deel van het weidevongelgebied en is gemakkelijk te bereiken door de bewegwijzering te volgen vanaf de kerk van Uitkerke (1 km). Dichtsbijzijnde bushalte aan de kerk van Uitkerke.

Groenwaecke is ook bereikbaar met de belbus vanaf iedere centrumbushalte. Geïnteresseerden moeten twee uur op voorhand bellen naar 078 15 11 15 - <http://www.uitkerkse-polder.be/>

Serpentarium

Inhoud

Een fascinerende wereld van reptielen.

Maak een reis door oerwoud en woestijn en ontdek de wonderen van de natuur.

Onder de bewoners van het serpentarium bevinden zich zeldzame boa's en pythons, leguanen en agamen. Ook vogelspinnen, schorpioenen en pijlgifkikkers hebben er hun territorium. Regelmatig zijn er thematentoonstellingen.

Data

Openingstijden: zie website.

Plaats

Zeedijk 146 te 8370 Blankenberge - tel. 050 42 31 62

www.serpentarium.be

Sea Life Centre

Inhoud

Ontdek een spectaculaire onderwaterwereld.

Speciale attracties zijn: het zeehonden rescue-centrum, de collectie zeepaardjes, het otterland en de onderwatertunnel waar de haaien en andere bewoners van de Noordzee over je zwemmen!

Doelgroep

Allen

Data

Alle dagen vanaf 10 uur, behalve op kerstdag.

Plaats

Koning Albert I-laan 116 te 8370 Blankenberge

tel. 050 42 42 00

www.sealife.be

Bezoekerscentra en musea BRUGGE

DE NATUUR IN!

Aanbod natuureducatie basisonderwijs

Natuurcentrum Beisbroek

Thema-excursies

Kruiden- en bijtentoonstelling

Ontlening educatief materiaal

Natuureducatieve afdeling – Stad Brugge

- inlichtingen
- afspraken begeleide excursies
- ontlening excursiemateriaal
- toezending documentatie

Bel het nummer 050 32 90 11

Groendienst Brugge - Afdeling Natuureducatie

Buiten de Smedenpoort 2, 8000 Brugge

DE NATUUR IN!

De *afdeling natuureducatie van de stad Brugge* biedt aan scholen een grote verscheidenheid van ondersteuning om met kinderen de natuur te verkennen. Centraal daarin staat het ervaringsgericht leren: de leerlingen laten waarnemen, zoeken, meten, vergelijken, verwoorden. Zo verwerven ze niet alleen kennis over hun leefomgeving, maar verrijken ze ook hun vaardigheden en hun kennis in zichzelf en in hun relatie met hun leefomgeving.

Voor een aantal gebieden en thema's kunnen leerkrachten een beroep doen op een natuurgids. Daarnaast kunnen leerkrachten bij de afdeling natuureducatie van de stedelijke groendienst terecht voor het ontlenen van diverse werksets om zelf hun klas te begeleiden bij natuurexploraties. Bij elk van deze uitleensets hoort een praktische handleiding, die bij reservatie aan de leerkracht toegestuurd wordt.

Het natuurcentrum Beisbroek

Een Interactief Natuurmuseum

In het Natuurcentrum kunnen de leerlingen op een actieve en speelse wijze hun kennis en inzicht over de natuur scherp en testen: vragen- en combinatiespellen, computerkwis, ruiken, voelen, horen. Ze kunnen er ontdekkend aan de slag aan ruim 40 interactieve standen.

Het hoofdonderwerp in het Natuurcentrum is het bos. Aansluitend volgt het biotoop heide, dat in de Brugse regio ooit rijkelijk voorkwam, maar nu teruggedrongen is tot enkele schaarse, erg waardevolle stukjes natuur. Een derde item gaat over natuur en landschap rond Brugge, met bijzondere aandacht voor de zogenaamde 'Kleine Landschapselementen'.

Een bezoek aan het Natuurcentrum verloopt onder toezicht en achtergrondbegeleiding van de leerkracht. Een folder met een overzicht en korte toelichting over de verschillende thema's kan je daarbij helpen.

Veldlabo

Allerlei vondsten die je tijdens een uitstap met je klas in het bos doet, kunnen in het labo nader worden onderzocht. Diverse stereomicroscopen en loepen staan er ter beschikking. Voorzie daarvoor de nodige tijd in uw bezoekschema. Doorgaans is in het labo ook een opstelling rond een actueel seizoensthema uitgewerkt met natuurmateriaal, didactische platen, microscopen, ... Deze opstelling kan aansluitend op een excursie nuttig gebruikt worden.

Leeshoek en Documentatiecentrum

De leeshoek bevat een groot aantal natuur- en milieuboeken, gaande van kleuterboeken tot gespecialiseerde werken.

Er is een tijdschriftenstand met een 15-tal natuur- en milieutijdschriften. Tevens is er allerhande kaartmateriaal te consulteren: topografische kaarten, gewestplan, biologische waarderingskaart, luchtfoto's.

Leerkrachten vinden er ook een rijk bestand aan boeken, brochures, lesthema's rond natuur- en milieueducatie.

Openingstijden

- maandag t/m vrijdag: van 14 tot 17 uur
(van april t/m november)
- op zon- en feestdagen: van 14 tot 18 uur
(van maart tot november)
- op zaterdag gesloten

Na afspraak kun je met je klas het Natuurcentrum ook in de voormiddag bezoeken. We raden dit bezoekmoment aan vermits het klasbezoek dan zonder hinder voor en vanwege vrije bezoekers kan plaats hebben.

Ligging: Zeeweg 96 Sint-Andries

Parkings: Doornstraat en Diksmuidse Heirweg

Tel.: 050 39 09 75 (enkel voor inlichtingen), voor afspraken Groendienst tel. 050 32 90 11

Toegang natuurcentrum: gratis

Groepen kunnen in het cafetaria 't Koetsenhuis picknicken mits bestelling van een drankje.

Reserveren op voorhand op tel. 050 67 87 50

Bezoekerscentra en musea KNOKKE-HEIST

Natuurcentrum het Zwin

Beschrijving

Het Zwin is het belangrijkste slikken- en schorregebied in België. Bij spring- en/of stormvloed wordt een groot gedeelte van het reservaat door de zee overspoeld. Aan die rechtstreekse zee-waterinvloed dankt het trouwens zijn grote natuurwaarde.

Ook historisch is het Zwin een belangrijk gebied. In de Middeleeuwen konden zeeschepen Brugge bereiken via het Zwin. Verzanding en inpolderingen gaven het zijn huidig uitzicht.

Voor heel wat vogelsoorten is het Zwin een broedplaats bij uitstek. Aan trek- en wintervogels biedt het Zwin een welkome kans om uit te rusten en te overwinteren.

Door de invloed van het zoute zeewater is ook de flora hier heel bijzonder. Denken we maar aan de zeldzame lamsoor of "zwinneblomme" die elke zomer het natuurgebied met een paars kleedje tooit.

In het vogelpark kun je een groot aantal inheemse vogels van dichtbij leren kennen, waaronder de opvallende ooievaars. Jaarlijks broeden er een 20-tal koppeltjes in de boomtoppen en op het dak van de koninklijke villa, het voormalig zomerhuis van koning Leopold III en koningin Astrid.

Wat is er te beleven

Je kunt individueel in het vogelpark van het Zwin een wandeling maken of op stap gaan in de eindeloze vlakte van het natuurreervaat. Ben je met een groep en wil je professionele begeleiding, dan kun je vooraf een gids reserveren. Daarnaast bieden we ook een waaier van workshops en veldwerkactiviteiten aan. Kijk hiervoor in deze brochure.

Doelgroep

voor ieder die tussen 0 en 99 jaar jong is.

Toegangsprijzen voor een vrij bezoek

kinderen 6 tot 11: 2,9 euro

volwassenen 12 tot 60: 4,5 euro

volwassenen 60+: 3,8 euro

respect. 2,4 euro, 3,6 euro en 3 euro

Groepsprizen (min. 20 personen)

combatarieven Zwin en Vlindertuin op aanvraag

Data

van Pasen tot september: open van 9.00 uur tot 19.00 uur

van oktober tot Pasen: open van 9.00 uur tot 17.00 uur

van november tot eind maart: gesloten op woensdag

Plaats

Natuurcentrum het Zwin

Graaf Leon Lippensdreef 8

8300 Knokke-Heist

tel 050 60 70 86

infozwin@zwin.be

Bezoek onze website

www.zwin.be

De Vlindertuin

Beschrijving

Honderden kleurige exotische vlinders fladderen hier van bloem tot bloem tussen tropische planten. Je waant je even midden in het oerwoud, en misschien komt er zelfs een vlinder op je schouders rusten. Met een beetje geluk zie je hier een vlinder uit zijn pop kruipen en voor het eerst zijn vleugels uitslaan.

Geleide wandelingen op aanvraag.

Er is de mogelijkheid om een zelf meegebracht lunchpakket te gebruiken.

Doelgroep

voor ieder die tussen 0 en 99 jaar jong is.

Toegangsprijzen voor een vrij bezoek

kinderen 6 tot 11: 2,60 euro

volwassenen 12 tot 60: 4,00 euro

volwassenen 60+: 3,20 euro

respect. 2,10 euro, 3,20 euro, 2,70 euro

Groepsprizen (min. 20 personen)

combatarieven Zwin en Vlindertuin op aanvraag

Data

De Vlindertuin is dagelijks open vanaf de Paasvakantie tot en met het eerste weekend van oktober, telkens van 10.00u tot 17.30u.

Plaats

Bronlaan 14 - 8300 Knokke-Heist

Tel. 050 61 04 72 - Fax. 050 62 41 51

E-mail: infovlandertuin@zwin.be

Opmerking

De Vlindertuin is toegankelijk voor minder-validen.

Reservatie

Bronlaan 14 - 8300 Knokke-Heist

Tel. 050 61 04 72 - Fax. 050 62 41 51

E-mail: infovlandertuin@zwin.be

Museum Sincfala

Beschrijving

Het Museum Sincfala biedt een unieke kans aan wie een frisse kijk op de Zwinstreek wil, vanuit een nieuwe invalshoek. De naam "Sincfala" is de oudere naam voor het "Zwin" waarvan de monding enkele kilometers breed was (van Knokke tot Heist).

Het Museum Sincfala is ondergebracht in een oud schoolgebouw (1899) waar nog een tijd les werd gegeven aan lavers en vissers. Vandaar dat in het museum een oude visserijklas werd gereconstrueerd.

Naast een overzicht van enkele belangrijke aspecten van de Zwinstreek, leer je veel over het vroegere vissersleven, zowel aan wal als op zee.

Doelgroep

voor ieder die tussen 0 en 99 jaar jong is.

Toegangsprijs

Volwassenen: € 2,50

Inwoners Knokke-Heist: € 1,25

60+: € 1,25

Kinderen 6-12 jaar: € 1,25

Groepen vanaf 10 personen: € 1,25

Kinderen -6 jaar: gratis

Data

Het Museum Sincfala is dagelijks open van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 17.30 uur (behalve op 25 en 26 december en 1 en 2 januari).

Plaats

Heemkundig Museum Sincfala

Pannenstraat 140 - 8300 Knokke-Heist

tel./fax 050 63 08 72

Opmerking

Rondleidingen

Speciale gidsbeurten na afspraak (kan worden gecombineerd met bezoek aan typisch café).

Afzonderlijke arrangementen voor schoolreizen en zeeklassen kunnen worden afgesproken.

Museumshop

In de museumwinkel vind je typische souvenirs, postkaarten en affiches i.v.m. de zee, het vissersleven en de Zwinstreek.

Heb jij iets voor het Museum?

Reservatie

Heemkundig Museum Sincfala

Pannenstraat 140 - 8300 Knokke-Heist

tel./fax 050 63 08 72

e-mail: sincfala@knokke-heist.be

Bezoek onze website

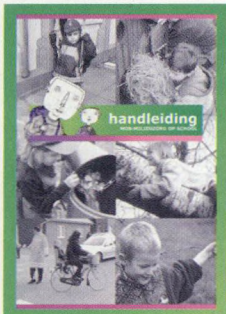
www.knokke-heist.be

**Zie, in het zand
Kan ik een vis tekenen
Zo sprekend echt
Dat hij in mijn ogen
Kan zwemmen
Naar de overkant.**

Kijk, **ZÓ** groeit er MOS in onze school !!

'MOS (Milieuzorg Op School) is een milieuzorgproject van kleuter- tot hogeschool.
Groene School maakt er vanaf september 2002 deel van uit.'

BASISONDERWIJS

Milieubeleidsverklaring van kinderen...

*Wij zetten ons in voor het milieu in en om onze school.
Met toffe acties pakken wij milieuproblemen aan.
Door te leren over milieu en natuur gaan we spaarzamer
om met **water** en **energie**.
Wij zorgen voor minder **afval** en helpen de **natuur**.
Ook in het **verkeer** zetten wij ons beste beentje voor.
In onze school helpt iedereen mee aan MOS: de leerlingen,
de ouders, de leerkrachten, het overige personeel en de direc-
tie.*

Het MOS-project biedt een milieuzorgsysteem op maat van het onderwijs.
Voor elk MOS-thema wordt een overzicht van milieuvriendelijke schoolac-
ties, bestaande leermiddelen en boven-gemeentelijke MOS-schakels uitge-
werkt in een themabundel. Een MOS-school kan die gratis verkrijgen.
Zin om ook te gaan MOSSEN? Inschrijven kan via de milieubeleidsverklaring
(zie www.milieuzorgopschool.be onder 'Hoe word ik een MOS-school?')

MOS-trefdag - 30 april 2003

Programma:

keuze uit volgende werkwinkels:

Water, verkeer, afvalpreventie en MOS voor beginners.

Acties op schoolniveau worden aangevuld met praktijkgerichte sessies rond leermidde-
len.

Afspraak: CC De Spil Roeselare om 14u00.

Uitnodiging en volledig programma volgen.

SECUNDAIR EN HOGER ONDERWIJS

Secundaire scholen en hogescho-
len kunnen streven naar een logo
'Groene School'.

Er zijn 3 logo's te verdienen, telkens
na een schooljaar intensief werken
rond milieu.

De leerlingen worden aangemoedigd om zelf mee te denken, te
plannen, ideeën uit te werken en te
evalueren.

Voor TSO en BSO zijn speciale pak-
ketten uitgewerkt.

Alle info bij Provincie West-Vlaanderen - Dienst Natuur- en Milieueducatie:

Bart Decrop: tel. 050 40 32 66 - bart.decrop@west-vlaanderen.be - basisonderwijs

Kristin Kino: tel. 050 40 33 80 - kristin.kino@west-vlaanderen.be - basisonderwijs

Lieve Maes: tel. 050 40 32 83 - lieve.maes@west-vlaanderen.be - sec. en hoger onderwijs

Fax: 050 40 34 03 - Website: www.milieuzorgopschool.be

MOS West-Vlaanderen:
PROVINCIEHUIS BOEVERBOS - KONING LEOPOLD III-LAAN 41 - 8200 SINT-ANDRIES

MOS is een initiatief van de Vlaamse Gemeenschap, de vijf Vlaamse Provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Ministerie van de
Vlaamse Gemeenschap

Projecten DE PANNE

Pannerama

Inhoud

Pannerama is een opendeurdag van de natuurgebieden in en rond De Panne. Dit project heeft als doel de inwoners van De Panne beter bekend te maken met hun eigen omgeving. Op die dag worden allerlei wandelingen (bessen-, kruiden-, duinenwandeling) georganiseerd zowel voor jong en oud, validen en minder validen, voor wandelaars met honden en voor ruiters. Vogelkijken kan op het strand alsook kennis opdoen over de bewoners van de noordzee. De Nachtegaal is het centraal punt en van daaruit word je gratis vervoerd met koetsen, treintje of met de ezeltjes.

Doelgroep

Mensen uit de onmiddellijke omgeving

Aantal deelnemers

Onbeperkt

Data

Derde week-end van september

Duur

1 dag

Plaats van afspraak

Zie folder die in deze periode wordt uitgegeven door het gemeentebestuur De Panne.

Projecten MIDDELKERKE

Jutteklanken

Themadag Middelkerke - 13 mei 2003

Inhoud

Ben je in de stemming van de zee en haar klanken?

De Haan tovert een zeewereld vol klanken, betovering, spanning en verwondering. De jonge snaken van de eerste graad treffen Juttekind op het strand en in de duinen.

Een muzikale ontmoeting vol speelse opdrachten, pittige notenbalken, ruisen, grasgefluister, ritmes, vissengeklets, gejoel en stil ervaren.

Via het veldwerken binnen de biotopen verkennen we nieuwe horizons, andere klanken en verruimt de leeromgeving van planten en dieren. Een nieuwe wereld gaat open.

Als de zee je ontzettend veel zegt, dan ben je er graag bij!

Doel

De specifieke geluiden van zee, strand en duinen herkennen en beleven. Improviseren en experimenteren, klankbronnen uittesten en in het beleavingsverhaal van Juttekind toepassen.

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

Duur

Dagprogramma:

Van 10.00 uur tot 12.00 uur in de voormiddag én van 13.30 uur tot 15.30 uur in de namiddag

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Plaats

Dinsdag 13 mei 2003

Calidris – Middelkerke-Westende

Kostprijs

75 euro

Uitwerking

Gemeente Middelkerke

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Wat zegt je de zee?

Geert De Kockere
Johan Devrome

Projecten OOSTENDE

Oostende voor Anker

Inhoud

In Oostende voor Anker zit de vaart er in, hoe contradictorisch de formulering ook klinkt. Aan boord van talrijke schepen reserveerden we voor je een stek op het dek. Je beleeft er samen met een paar honderd andere scheepsjongens een beroerd zeeverhaal. Maar dit is nog lang niet alles.

Je klas wordt door stoere zeebonken op sleeptouw genomen, laverend over de talrijke kotters, barkentijnen, fregatten of platbodems. Tal van personages, ludieke opdrachten en bijzonder veel sfeer maken het net echt. Ook de Vikingen dagen. Deze zeevaarders van het eerste uur zetten lang vóór Columbus voet aan wal op de eilanden en het continent aan de andere kant van de Atlantische Oceaan. Ze zullen, zoals ze 1200 jaar geleden ook deden, het strand van Oostende bestormen met enkele snekken of drakars. De sfeer zit er meteen in. Een spannend kapersverhaal, muzikaal in de St.-Petrus- en Pauluskerk maakt de avontuurlijke dag compleet. Met dit maritiem hoogfeest sluiten we de Week van de Zee af.

Doel

Belangstelling tonen voor het maritiem verleden.
Het leefpatroon aan boord van een schip meebeleven.

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

Doelgroep

Tweede → derde graad basisonderwijs

Duur

Dagprogramma van 09.30 tot 15.30 uur
Een praktisch logboek met vaarroutes en mogelijkheden meert, na inschrijven, aan op school.

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak.

Aantal deelnemers

Klasgroep / animator

Plaats

Stationsplein van Oostende

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Oostende voor Anker

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Oeveren - De visserij is ferm!

Inhoud

Ben je een vroege vogel, dan pik je het lossen en laden van de vis mee en de veiling. Van op de oever observeren we het rare zeeleven. Het lossen en laden als een spel van eb en vloed, het sorteren en verwerken van de vis. Zo krijgen we een klare kijk op de werkuren en de taken van de visser.

Het zeeleven kan je volop proeven op de talrijke visserssloepen en in de bedrijvigheid van de vismijn, de visverwerkende bedrijven en de toeleveringsbedrijven. De leerkrachten en studenten van het Provinciaal Maritiem Instituut leren je bovendien alle knepen van het vak.

De beste stuurman staan voor één keer aan wal.

Doel

De beroepsactiviteiten van vissers zelf ervaren.
Het ritme van de specifieke wereld van de visserij ontdekken.

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs

Duur

Hele dag

Aantal deelnemers

Klasgroep / animator

Plaats

Vismijn Oostende – ter hoogte van de Eurohall

Datum

Op vrijdag 16 mei 2003 van 7.00 uur tot 15.30 uur

Kostprijs

50 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Provinciaal Maritiem Instituut

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Zeegolven - De kracht van de zee ervaren

Inhoud

Waag je met de golfsurfplank of brandingskayak op zee. Je ontdekt er de stuwkracht van de golven. Strooming en wind proberen je van je koers af te brengen, maar je geeft je niet gewonnen. Vóór we ons wagen aan dit waterspektakel verdiepen we ons in de lijnen van de marineschilder.

Dit muzisch en actief beleven wordt begeleid door deskundige leerkrachten.

Doel

Inzicht verwerven in verschillende natuurkrachten zoals golven, wind en strooming.

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar.

Doelgroep

Derde graad basisonderwijs → eerste graad secundair onderwijs

Duur

Dagprogramma

Aantal deelnemers

Klasgroep / animator

Plaats

VVW Outside – ter hoogte van de Paardenrenbaan

Data

Van 10.00 uur tot 12.00 uur in de voormiddag én
van 13.30 uur tot 15.30 uur in de namiddag

Kostprijs

50 euro + 5 euro per kind wordt in de namiddag ter plaatse betaald

Uitwerking

Horizon Educatief vzw – Vlaamse MilieuMaatschappij –
VVW Inside Outside vzw

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Projecten DE HAAN

week
van de
zee

Belle époque Bonjour madame, monsieur, ...

Jutteklinken

Themadag De Haan 13 mei 2003

Inhoud

Ben je in de stemming van de zee en haar klanken?

De Haan tovert een zeewereld vol klanken, betovering, spanning en verwondering. De jonge snaken van de eerste graad treffen Juttekind op het strand en in de duinen.

Een muzikale ontmoeting vol speelse opdrachten, pittige notenbalken, ruisen, grasgefluister, ritmes, vissengeklets, gejoel en stil ervaren.

Via het veldwerken binnen de biotopen verkennen we nieuwe horizonten, andere klanken en verruimt de leeromgeving van planten en dieren. Een nieuwe wereld gaat open.

Als de zee je ontzettend veel zegt, dan ben je er graag bij!

Doel

De specifieke geluiden van zee, strand en duinen herkennen en beleven. Improviseren en experimenteren, klankbronnen uittesten en in het beleavingsverhaal van Juttekind toepassen.

In de klas

Boeiende en praktische suggesties beschikbaar

Doelgroep

Oudste kleuters → eerste graad basisonderwijs

Duur

Dagprogramma:

Van 10.00 uur tot 12.00 uur in de voormiddag én

van 13.30 uur tot 15.30 uur in de namiddag

Data

Doorlopend tijdens het jaar na afspraak

Plaats

Maandag 12 mei 2003

Wielingencentrum – Graaf Jansdijk 18 – De Haan-Wenduine

Kostprijs

75 euro

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Inhoud

Val je voor moois van vroeger en nu dan prijzen we je graag onze themadagen aan. De belle époque deed De Haan zwierig groeien en rijkelijk bloeien. We zoeken naar de sprekende sporen en waardige getuigen van de grandeur van die dagen. Beleef met je klas een reis in de tijd en een natuurontdekkingstocht binnen een sfeervol kader.

Doel

De evolutie van onze kuststreek in tijd en ruimte beleven.

In de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessies en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Doelgroep

Tweede → derde graad Basisonderwijs

Duur

Een volledige dag van 09.30 tot 12.00 uur in de voormiddag én

van 13.30 tot 15.30 uur in de namiddag.

Aantal deelnemers

Klasgroep / animator

Data

5 en 6 mei 2003

Plaats

Tramhalte De Haan

Kostprijs

75 euro

Uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Milieudienst & Toeristische Dienst De Haan

Info

Horizon Educatief v.z.w. – 059 32 21 83

Projecten BLANKENBERGE

Paddenoverzetactie

Inhoud

Al enkele jaren organiseert het Stadsbestuur Blankenberge in nauwe samenwerking met de vzw Natuurpunt een paddenoverzetactie in Blankenberge. Deze vindt plaats op een gedeelte van de Kuiperscheeweg. Jaarlijks worden op dit stuk weg heel wat dode padden aangetroffen.

De Stedelijke Technische Dienst brengt in de wegberm een onoverschrijdbare hindernis aan. Als de padden langs deze versperring een uitweg zoeken, tuimelen ze onverhoeds in ingegraven emmers. De gevangen dieren worden dan door vrijwilligers naar de overzijde gebracht.

Tijdens de maanden februari en maart is er elke dag mogelijkheid om padden over te zetten in klasverband (afhankelijk van de weersomstandigheden). Tijdens de weekends in maart kunnen alle belangstellenden padden overzetten.

Info

Dirk Content 050 41 62 39

E-mail: adelin.lambert@pandora.be

Doelgroep

Klasgroepen, Jeugd, Volwassenen.

Data

Periode februari – maart: afhankelijk van weersomstandigheden.

Zondagen 02/03, 09/03, 16/03, 23/03, 30/03

Plaats

Afspraak om 9 uur aan het bezoekerscentrum Groenwaecke, Kuiperscheeweg 6b te 8370 Blankenberge

Opmerking

Organisatie vzw Natuurpunt Afdeling Blankenberge i.s.m. Stad Blankenberge

Projecten KNOKKE-HEIST

Dag van de Natuur

Inhoud

Ook Knokke-Heist doet mee aan de Dag van de Natuur. Je kunt kiezen uit 3 activiteiten.

- Aanplanten van geboortebomen in samenwerking met de Gezinsbond
- Beheerswerken in Park 58 met Natuurpunt v.z.w.
- Beheerswerken in Natuurcentrum het Zwin

Inlichtingen

Vraag de folder en meer informatie

v bij de milieudienst van je gemeentebestuur: 050 63 01 98

v bij natuurcentrum het Zwin: 050 60 70 86

v bij de natuurvereniging: 050 51 91 01

v bij het provinciebestuur: 050 40 32 23

Ringwerk in het Zwin

Inhoud

Het Zwin presenteert in samenwerking met het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) een kennismaking met het ringen van zangvogels. Een 'live' publiekspresentatie van dit gebeuren is uniek voor België. In ons land worden jaarlijks meer dan 500.000 vogels geringd. Het werk, dat grotendeels door vrijwilligers wordt uitgevoerd, wordt door het Belgisch ringwerk van het KBIN gecoördineerd. Ook in het Zwin hebben vele duizenden vogels in de voorbije tientallen jaren een ring om de poot gekregen. Uit alle gegevens van terugmeldingen van geringde vogels hebben wetenschappers trekroutes en -strategieën kunnen afleiden. Een boeiend verhaal!

Het najaar is een heel belangrijke trekperiode waarin miljoenen zangvogels over ons land reizen op weg naar het zuiden. Sommige soorten overwinteren in de kuststreken rond de Middellandse Zee, andere trekken verder tot diep in Afrika. Veel zangvogels die vanuit Noord-Europa langs de kustlijn zuidwaarts trekken, komen in het Zwin even uitrusten. Een percentage daarvan wordt gevangen, gewogen en geringd, waarna ze onmiddellijk worden losgelaten zodat ze hun reis kunnen voortzetten. Gewoonlijk speelt dit werk zich ergens verborgen in het struikgewas af. Nu willen we hiermee naar de bezoekers toe een actie op touw zetten. Van half augustus tot het einde van september kunnen de bezoekers elke zaterdag en zondag tussen 10u en 12u zien hoe vogels geringd worden. Vanzelfsprekend beantwoorden de ringers alle vragen met plezier! Het ringstation staat opgesteld bij het grasperk naast de koninklijke villa, in het midden van het vogelpark. De activiteit is gratis voor alle Zwin-bezoekers.

Data

Op zaterdag en zondag vanaf half augustus tot het einde van september, telkens van 10u tot 12u

Openingsuren

van Pasen tot september: open van 9.00 uur tot 19.00 uur

van oktober tot Pasen: open van 9.00 uur tot 17.00 uur

van november tot eind maart: gesloten op woensdag

Plaats

Natuurcentrum het Zwin – Graaf Leon Lippensdreef 8 – 8300 Knokke-Heist

Inlichtingen

telefonisch bij het onthaal van het Zwin op het nummer 050 60 70 86

Vogelkijkdagen in het Zwin

Inhoud

Tijdens die dagen wordt over de hele wereld extra aandacht besteed aan het observeren van vogels. Vele natuurverenigingen organiseren extra wandelingen in natuurgebieden en bemannen her en der waarnemingsposten. In het Zwin werken we aan deze organisatie mee met workshops rond het leren kijken naar vogels m.b.v. verrekijkers en telescopen (tussen 11u - 16u op de dijk van het reservaat). De activiteit is gratis voor alle Zwin-bezoekers.

Data

4 en 5 oktober 2003

Openingstijden

van Pasen tot september: open van 9.00 uur tot 19.00 uur

van oktober tot Pasen: open van 9.00 uur tot 17.00 uur

van november tot eind maart: gesloten op woensdag

Plaats

Natuurcentrum het Zwin – Graaf Leon Lippensdreef 8 – 8300 Knokke-Heist

Inlichtingen

telefonisch bij het onthaal van het Zwin op het nummer 050 60 70 86

Weekend van de compostmeester

Inhoud

- Het thema voor dit weekend is 'composteren is kinderspel'. De bedoeling is ondermeer het vele werk op scholen in de kijker te stellen. Daarnaast is er ruimte voor demonstraties die zich specifiek op kinderen richten of... demonstraties door extra jonge compostmeesters.
- Het weekend vindt plaats op 7 en 8 juni 2003.

Inlichtingen

Vraag de folder en meer informatie

• bij de milieudienst : 050 630198

• bij VLACO (de Vlaamse compostorganisatie): 015 45 13 70

Week van de Zee

Inhoud

- Reeds voor 6de maal organiseren alle kustgemeenten begin mei i.s.m. de provincie West-Vlaanderen allerlei speciale natuureducatieve activiteiten over duinen, strand en zee voor de basisscholen. Het gemeentebestuur van Knokke-Heist en het Zwin hebben hiervoor de handen in mekaar geslaan. Het Zwin is voor zo'n project de uitgelezen plek om als 'ankerplaats' voor die 'Week van de Zee' te gebruiken.
- Door een prettige samenwerking tussen verschillende Zwingidsen en NME-medewerkers kunnen we nu jaarlijks een uitgebreid en vernieuwend aanbod van een 20-tal verschillende activiteiten aan de scholen voorleggen.
- De activiteiten die in deze brochure werden opgenomen hebben ook plaats tijdens de Week van de Zee. Een greep daaruit: leren kijken met verrekijkers, een heksenkruidenwandeling, landschapsbeleving met schilderen, boetsen,...
- Editie 2003 loopt van 25 april tot en met 11 mei.

Inlichtingen

- bij de milieudienst: 050 63 01 98
- bij het Zwin: 050 60 70 86
- bij de provincie West-Vlaanderen: 050 40 32 82

Projecten KUST EN POLDER

Secundair onderwijs

Kust en Polder landschapseducatie in de Zwinstreek

Natuur- en milieueducatie is een kerntaak van de Provincie. Reeds jaren ondersteunt de Provincie ook het secundair onderwijs bij deze opdracht. 'Kust en Polder - landschapseducatie in de Zwinstreek' is een van de educatieve projecten voor het secundair onderwijs.

Een landschap omvat alles wat je met je zintuigen kunt waarnemen. Het is een dynamisch verschijnsel dat onder invloed van de natuur en menselijk ingrijpen snelle of minder snelle wijzigingen ondergaat.

Door het landschap vanuit verschillende invalshoeken te benaderen kunnen leerlingen zich een mening vormen over het verantwoord omgaan met landschappen. Het landschap moet immers plaats bieden aan natuurlijke en esthetische waarden en menselijke activiteiten zoals wonen, werken, spelen, ontspannen, produceren ...

Het project 'Kust en Polder' bestaat uit een werkboek, een cd-rom en de vorming van leerkrachten.

Met het educatieve werkboek kunnen de landschappen in het noordoostelijke deel van de provincie West-Vlaanderen (de Zwinstreek) ontdekt worden. Gebruik makend van diverse ervaringsgerichte activiteiten (oriënteren, observeren, vergelijken, (onder)zoeken, tekenen, kaartlezen, enz.) kunnen landschappen beleefd, gelezen, geïnterpreteerd, getypeerd en gewaardeerd worden.

In deze bundel worden de landschappen in de kuststreek, en het ontstaan ervan, in al hun aspecten (aardrijkskundig, biologisch, economisch, historisch, recreatief, toeristisch) belicht. De opdrachten zijn gegroepeerd in vier modules: Polderlandschappen (Dudzele, Oostkerke, Lapscheure en het Hazegras), Zwinmonding (Knokke, Retranchement, Cadzand), Kust en haven (Zeebrugge en Heist) en Damme (historische stad en haar omgeving).

Om leerkrachten de mogelijkheid te bieden alles visueel te illustreren werd een cd-rom gemaakt. Daarop staan het werkboek en de kleurenafdrukken van dia's en kaarten met ondersteunende uitleg. Alle materiaal kan door de leerkracht bewerkt worden zodat het op maat kan gemaakt worden voor de lessen. Verder staat er een presentatie op over het landschap in de Zwinstreek, een aantal verduidelijkende foto's en een selectie van kunstwerken die door de leerlingen van kunstafdelingen van een aantal scholen gemaakt werden over dit landschap.

Werkboek en cd-rom werden bij de leerkrachten geïntroduceerd via vormingsmomenten op het terrein.

Het project richt zich vooral naar de tweede graad secundair onderwijs met uitbreidingen naar de eerste en derde graad. Maar al wie interesse heeft voor landschap in het algemeen en de Zwinstreek in het bijzonder kan van deze materialen iets opsteken.

Dienst natuur- en milieueducatie

Tel.: 05040 32 51 - Fax.: 050) 0 34 03

Project ZEEDAG

Zeedag

Dinsdag 25 maart 2003

Ieder jaar worden de zeeanimatoren en vrijwilligers uitgenodigd op een zeedag die door provinciedienst NME samen met Horizon Educatief wordt georganiseerd. Een dag van dank en informatie en vooral van actieve vorming, om straks de vele groepen kinderen, op een aangepaste manier te kunnen ontvangen in één van de tien kustgemeenten.

Deze keer wordt naast een flinke zangstond 'de golven zijn het ritme' - tal van nieuwe methodieken en informatie meegegeven.

Uit een driedelig menu kan men kiezen uit volgend aanbod:
 Duin - speelduinen - juttelanken - en duinpoëzie
 Zee - kruien - vissen en zeeverhalen
 Strand - practicum - boreas - oriëntatie
 Daarnaast staan E.H.B.O. en gevaren van de zee centraal.

Meer informatie

Dienst NME – Provincie West-Vlaanderen
 Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
 telefoon 050 40 32 82
 geert.verbeure@west-vlaanderen.be
 www.weekvandezee.be

Hoe kan je de bewaakte zones herkennen?

1. Officiële borden

Bewaakte zone.

Hier mag je baden en zwemmen van 10u30 tot 18u30. Let wel! Rode vlag in een bewaakte zone betekent niet zwemmen. Luister altijd naar de aanwijzingen of waarschuwingen van de redders.

Baden verboden.

Om veiligheidsredenen mag er niet gezwommen of gebaad worden. Bovendien is de zone niet bewaakt. Zwem dus nooit in deze zone.

2. Boeien in zee

De boeien in zee bakenen de bewaakte zones af.

3. Oriëntatiepalen.

De oriëntatiepalen (met de boot, de vis, de banana, het huis, de trein en de bal) vind je in elke bewaakte zone.

Hou rekening met de signaalvlaggen.

© Media Consulting

Project DAG VAN DE NATUUR

Zaterdag 15 en zondag 16 november 2003

Zoals vorige jaren organiseert de Provincie West-Vlaanderen opnieuw samen met de Gezinsbond en Natuurpunt de 'Dag van de Natuur'. Het initiatief wordt over 2 dagen gespreid.

Tijdens de 'Dag van de Natuur' willen we het grote publiek dichterbij betrekken bij het natuurbeheer... want de natuur die we zien en beleven is er niet zomaar gekomen. Op vele plaatsen is het natuurbeheer een kwestie van handenarbeid. Dit omdat vele gebieden ontoegankelijk of te kwetsbaar zijn voor machines. Daarom is de organisatie van actiedagen zoals de Dag van de Natuur heel nuttig.

Iedereen die van het buitenleven houdt kan op deze dagen kiezen uit een brede waaier van activiteiten. Het knotten van bomen, het bijwerken van een haag, het aanplanten van een geboortedreef of -bos (voor elke pasgeborene van het voorbije jaar een boom) zijn slechts enkele voorbeelden.

Niet alleen het werk is belangrijk, tijdens deze dagen maak je als deelnemer ook kennis met een misschien voor jou nog onbekend stukje natuurgebied. Eigenlijk beleef je tijdens deze dagen de natuur van dichtbij.

De Dag van de Natuur is een ideaal moment om je liefde voor de natuur op een actieve en ontspannende manier te beleven.

Meer info te verkrijgen bij:

Lien Vlamynck

Milieu, Ruimtelijke Ordening en Natuur, sectie Natuur en Landschap - telefoon 050 40 32 23

lien.vlamynck@west-vlaanderen.be

Project ZEE KIEZEN

Om jongeren te laten kennis maken met de karakteristieken van de zeevisserij en de mogelijkheden van een visserijopleiding werd het informatieproject "Zee Kiezen" opgestart. Het is een initiatief van de Commissie Promotiecampagne Zeevisserijonderwijs Heist. Het project wil inspelen op het nijpend tekort aan bemanning. De bemanningsbehoefte is de laatste jaren toegenomen omwille van de uitbreiding van de gespecialiseerde bemanning. De bemanningsreserve is daarbij dramatisch geslonken. De visserijsector rekent op de jeugd om de exploitatie van de vissersvloot te verzekeren. Het belangrijkste doel van deze campagne is sensibiliseren, motiveren en aantrekken van toekomstige werknemers in de zeevisserij.

Het globaal project omvat naast de video en dvd een volledig didactisch pakket voor jongeren vanaf het 6de leerjaar van het basisonderwijs, onderwijzers en ouders.

Met behulp van video, dvd en 'ideeënmap' beoogt het project informatie te brengen over het beroep van zeevisser en op deze wijze bij te dragen tot de promotie van het beroep.

Een redactieraad, gevormd door leerkrachten van het PMI en uit het zesde leerjaar van het basisonderwijs en de inspectie hebben het project begeleid.

De film is het verhaal van een jonge matroos Koen die "kiest voor de zee". Hij houdt zijn vriendin Els aan wal, op de hoogte van het leven op zee. In informatieve, maar ook zeer verhalende visuele e-mails haalt de jonge matroos herinneringen op aan zijn opleiding in het Provinciaal Maritiem Instituut. Hij neemt de kijker mee aan boord van een hoogtechnologisch uitgerust vissersvaartuig B.462 VIDAR en geeft hem een aanstekelijke visie op de moderne visserij.

"Zee Kiezen" omvat dus diverse facetten zoals de opleidingen, de uitoefening van de job, het leven aan boord van de vissersvaartuigen, het maatschappelijk, sociaal en familiaal kader.

Om de videofilm een verdere interactieve dimensie te geven werd geopteerd voor conversie en programmering naar dvd (Digital Video Disc).

Via dvd kunnen geïnteresseerde jongeren het onderwerp verder multimediaal verkennen. Ze krijgen o.m. informatie over de visserij vroeger en nu, het maken van knopen, wegwijz op zee, veiling en transport (met filmopnamen in de vismijnen), bokkenvisserij, geluiden van de zee, visserslatijn,...

Eye-d (voorheen MCS) is de realisator van de film; de dvd is een productie van eye-d in samenwerking met de Provinciale Dienst Cultuur – Videocel.

De informatiemappen voor de onderwijzers en jongeren bevatten dezelfde items als de dvd.

De onderwijzer krijgt een 'kant en klaar' pakket waarmee hij een themadag over "De Zeevisserij" kan organiseren in de klas of een schoolreis kan voorbereiden.

Twee info-standen en de website www.zeekiezen.be, vervolledigen het project.

In het kader van het communautair initiatief PESCA Vlaams Zeevisserijgebied 1994-1999 werden subsidies toegekend vanwege de Vlaamse Gemeenschap en FIOV, het Financieringsinstrument voor de Oriëntatie van de Visserij.

**Zoeve zoeve
Zoeve zoeve
Zoeve zegt de wind
Tot het blonde kind**

**Ruise Ruise
Ruise Ruise
Ruise zegt de zee
Kom je met ons mee?**

Natuur beleven op het strand en in de duinen met het hele gezin!

Zin om het strand en de duinen op een actieve manier te beleven? Dan is de Duinpieper iets voor jou! Een handig rugzakje met leuke opdrachten en doe-materialen rond strand en duinen zorgt ervoor dat je je bezoek aan de kust niet snel vergeet. Je leert 'jabbertal-ken', zand kneden en vormen en je doet de Vlinder-fit-o-meter. Je ontdekt de pracht van de zebrarups en je neemt een vitaminekuur met duindoorn. Met behulp van een determinatiekaart leer je op een zeer eenvoudige manier de meest voorkomende schelpen en aanspoelsels van de Belgische kust kennen. Met de verrekijker kun je vogels van dichterbij bekijken en met de potloep of de opzetloep zie je de kleinste diertjes of plantjes heel wat groter.

De Duinpieper is uitermate geschikt voor de hele familie en kan het hele jaar door gebruikt worden.

De Duinpieper is niet duur. Je leent hem gratis in verschillende uitleenpunten langs de kust. Er wordt wél een waarborg gevraagd.

Uitleenpunten:

Naam	Openingstijden
VVV Blankenberge Leopold III-plein - 8370 Blankenberge - Tel.: 050 41 22 27	dagelijks: juli en augustus: 9 – 19 uur anders: 9 – 12 uur / 13.30 – 17.15 uur
Toerisme Bredene* Kapelstraat 70 - 8450 Bredene - Tel.: 059 32 09 09	
Info De Haan Gemeentehuis - 8420 De Haan - Tel.: 059 24 21 35	juli – augustus: dagelijks: 9 – 18 uur sept. – okt.: 10 – 12 uur / 14 – 17 uur nov. – dec.: tijdens werkdagen
Info Wenduine tramstation Leopold II-laan - 8420 De Haan - Tel.: 059 41 24 69	juli – augustus: 9.30 – 18 uur april - sept.: 10 – 12 uur / 14 – 17 uur okt. t.e.m. herfstvakantie: 10 – 12 uur kerstvakantie: 10 – 12 uur
Info Vosseslag Driftweg 137 - 8420 De Haan - Tel.: 059 23 44 38	Dagelijks: juli – augustus: 10 – 12 uur / 14 – 17 uur
Bezoekerscentrum De Nachtegaal Olmendreef 2 - 8660 De Panne - Tel.: 058 42 21 51	juli en augustus: dagelijks van 10 tot 18 uur
Toeristische dienst De Panne - Zeelaan 21 - 8660 De Panne - Tel.: 058 42 18 18 Schuilenlaan (ingang Westhoekreservaat) 8660 De Panne - Tel.: 058 41 41 87	maandag tot zaterdag: 9 – 12 uur / 13 – 18 uur Juli en augustus: dagelijks van 10 – 12 uur / 14 – 17 uur
Bezoekerscentrum Het Zwin Graaf Leon Lippensdreef 8 - 8300 Knokke-Heist Tel.: 050 60 70 86	dagelijks: 10 – 18 uur gesloten op woensdag van november t.e.m. maart en op 25 december
Heemkundig museum Sincfala Pannenstraat 140 - 8300 Knokke-Heist - Tel.: 050 63 08 72	dagelijks van 10-12 uur / 14-17.30 uur gesloten op 25 en 26 december en 1 en 2 januari
Bezoekerscentrum De Doornpanne Doornpanne 2 - 8670 Koksijde - Tel.: 058 53 38 33	maandag t.e.m. zaterdag: 10 – 12 uur / 14 – 16 uur
Dienst voor Toerisme, oud-casino Zeelaan - 8670 Koksijde-bad - Tel.: 058 21 29 10	1 april – 30 september: 10 – 12 uur / 14 – 18 uur 1 oktober – 30 maart: 9.30 – 12 uur / 13.30 – 17.30 uur
Dienst voor Toerisme* Dr. Joseph Casselaan 4-6-8 - 8430 Middelkerke Tel.: 059 30 03 68	
Dienst voor Toerisme Hendrikaplein 11 - 8620 Nieuwpoort - Tel.: 058 23 39 23	1 november – 31 maart: 10 – 12.30 u / 14 – 16.30 u 1 april - 30 juni: 9.30 – 12.30 u / 14 – 17 u 1 juli – 31 augustus: 9.30 – 18 u 1 september – 31 oktober: 9.30 – 12.30 u / 14 – 17 u

Naam	Openingsuren
IC-camping vzw Brugsesteenweg 49 - 8620 Nieuwpoort - Tel.: 058 23 60 37	Tijdens schoolvakanties: 8 – 21 uur Buiten schoolvakanties: 8.45 – 17.30 uur
Kinderboerderij De Lenspolder Elfjuliwijk 11 - 8620 Nieuwpoort - Tel.: 058 23 69 86	1/4 – 15/9: werkdagen: 10 – 19 uur weekend /feestdagen: 9 – 18 uur 16/9 – 31/3: werkdagen: 10–12/13–17 uur weekend/feestd.: 10-12 uur/13.30 –17 uur
Dienst voor Toerisme Leopold II-laan 2 - 8670 Oostduinkerke-dorp Tel.: 058 53 21 21	1 juli – 31 augustus: werkdagen - 8 – 12 uur/ 13.30 – 16 uur 1 september – 30 juni: werkdagen - 8 – 12 uur / 13.15 – 17.00 uur
Dienst voor Toerisme Albert I-laan 78 a - 8670 Oostduinkerke-bad Tel.: 058 51 13 89	1 april – 30 september + schoolvakanties: 10 – 12 uur / 14 – 18 uur
Horizon Educatief Fortstraat 128 - 8400 Oostende - Tel.: 059 32 21 83	maandag tot vrijdag: 9 - 12 uur/13 - 17 uur zaterdag en zondag: 14 – 16 uur
Provinciedomein Raversijde Nieuwpoortsesteenweg 636 - 8400 Oostende Tel.: 059 70 22 85	1 april – 11 november: dagelijks van 14 – 17 uur juli en augustus: dagelijks van 10.30 – 18 uur
Toerisme Oostende Monacoplein 1 - 8400 Oostende - Tel.: 059 70 11 99	Dagelijks van 10 – 17 uur Gesloten op 25/12 en 1/1
Dienst voor Toerisme Koninklijke Baan 330 - 8670 Sint-Idesbald - Tel.: 058 51 39 99	1 april – 30 september + schoolvakanties: 10 – 12 uur / 14 – 18 uur
Dienst voor Toerisme* Henri Jasparlaan 173 - 8434 Westende - Tel.: 059 30 20 85	

* waarschijnlijk ook uitleenpunt vanaf april 2003 (info: 050 40 32 51)

Van in het prille begin van het strandtoerisme in de 19e eeuw organiseerden de verschillende gemeenten autonoom hun reddingsdienst. De enorme verscheidenheid in methodiek en het gebrek aan coördinatie en samenwerking, gekoppeld aan de vaststelling dat er in de periode 1960 – 1979 146 mensen verdronken in de onbewaakte zones bleken niet bevorderlijk voor de veiligheid van het toenemend aantal baders. In oktober 1979 werd in de provincieraad van West-Vlaanderen een voorstel uitgewerkt om een intercommunale voor Hulp-en Reddingsdiensten op te richten. In het beleidsadvies werd voorgesteld om de bewaakte strandzones gradueel uit te breiden op voorwaarde dat een overkoepelend orgaan een rationeler aanwending van personeel en materieel op zich zou nemen.

De gemeenten De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Middelkerke, Oostende, Bredene en Knokke-Heist zagen onmiddellijk de voordelen in van een dergelijke samenwerking en besloten in 1982 om samen met het provinciebestuur West-Vlaanderen de Intercommunale Kustreddingsdienst West-Vlaanderen in de vorm van een coöperatieve vennootschap op te richten. De doelstelling was en is zeer duidelijk: de vereniging heeft tot doel de veiligheid van baders, zwemmers en die van andere watersportbeoefenaars aan onze kust maximaal te waarborgen en aldus mee het toerisme aan de kust te bevorderen. Zij streeft dit doel na met alle middelen, waaronder het organiseren, coördineren en begeleiden van de kustreddingsdiensten. De vereniging mag alle verrichtingen uitvoeren die rechtstreeks of onrechtstreeks met het maatschappelijk doel verband houden. De voordelen van deze samenwerking werden snel duidelijk, maar toch duurde het nog tot in 1995, respectievelijk 1996 en 2000 vooraleer Blankenberge, Brugge en De Haan beslisten om toe te treden. Vandaag is de IKWV het overkoepelend orgaan voor alle kustgemeenten wat de organisatie van de kustreddingsdienst betreft.

De kustreddingsdiensten worden op het strand vertegenwoordigd door de vele strandredders. Deze redders zijn vlug en gemakkelijk te herkennen aan hun uniforme kledij, hun misthoorn, de rode handvlag en de zwemvest. De misthoorn en de rode handvlag zijn de belangrijkste werkinstrumenten van een strandredder en worden gebruikt om de nodige richtlijnen te geven aan baders die zich op een zekere afstand in het water bevinden. Andere herkenningpunten zijn de redderscabine, de IKWV-vlag en de mirador. Als redder word je in dienst genomen door een van de betrokken gemeentebesturen en dit conform de voorwaarden omschreven door de raad van bestuur van de IKWV. Eenmaal in dienst genomen, word je ter beschikking gesteld van de IKWV. Je moet minstens 17 jaar oud zijn uiterlijk op de datum van de indiensttreding en in het bezit zijn van een reddersbrevet uitgereikt door WOBRA (West-Vlaams opleidingscentrum voor brandweer, redders en ambulanciers). Tijdens de maanden juli en augustus zijn er zo permanent bijna 350 redders van dienst. Samen staan ze elke dag in voor de bewaking van 80 strandzones van 10u30 tot 18u30. Ondertussen stelt de IKWV alles in het werk om het aantal bewaakte zones nog uit te breiden enerzijds en anderzijds de bewakingsperiode uit te breiden. Via allerhande sensibiliseringscampagnes stelt de IKWV alles in het werk om het baden in de onbewaakte zones te ontraden.

Een nieuw Steunpunt Natuur- en Milieueducatie Kust!

In de periode 2000-2002 hebben de Stad Oostende en het Provinciebestuur gezorgd voor een Steunpunt Natuur- en Milieueducatie (NME) aan de Middenkust. In augustus 2002 liep dit ten einde. De Provincie start nu, met Europese steun, het steunpunt opnieuw op voor de volledige kust. Twee voltijdse deskundigen zetten hier hun schouders onder. Contactadressen zie de adressenlijst achteraan.

Publicaties

Week van de Zee basisonderwijs - 25 april – 11 mei 2003

NIEUW: THEMABOEK: Wat zegt je de zee?	€ 3,00
Geert De Kockere en Johan Devrome Een verhaal met veldwerkopdrachten en ideeën Voor het basisonderwijs	
NIEUW: CD: Wat zegt je de zee?	€ 5,00
Nieuwe liedjes per graad en een klankenpad, met leidraad. Voor het basisonderwijs	
NIEUW: James&co	€ 2,00
Met schilderschoed, verfkvast en palet ... muze aan zee (basisonderwijs)	
NIEUW: Natuur op je bord	€2,00
Speuren naar de geheime wereld van de planten en de duinen. Smakelijk! Basisonderwijs	
Woeste Willem	€ 2,00
Jonge kinderen en natuurbeleving (kleuter eerste graad)	
Speelduinen	€ 2,00
De duinen speelt en verantwoord ontdekken (lager)	
In de zee woont de maan	€ 2,00
Poëzie en zeekunst voor jonge snaken (eerste graad)	
Windpainting	€ 2,00
Schilderen met de wind (tweede en derde graad)	
Buiten westen	€ 2,00
Kaart- en kompasinitiatie aan zee (derde graad)	
DE ZEEKOFFER VAN FALDIDO	€ 2,00
Veldwerk rond de biotopen zee, strand en duin (tweede en derde graad)	
BOREAS	€ 2,00
Creatief en speelspakket met gerichte doe-opdrachten (kleuters)	
FLAR EN FLORAPAD	€ 2,00
Een natuurleerpad rond zee, strand en duin (eerste graad)	
DUINPOEZIEPAD	€ 2,00
Gezellig kuieren met poëzie in de duinen (tweede en derde graad)	

Bestelformulieren blz. 126.

Provinciedienst natuur- en milieu-educatie
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries
e-mail: nme @west-vlaanderen.be

Bestelformulier publicaties

Invullen in HOOFDLETTERS a.u.b.

Uw gegevens

Naam

School (indien leerkracht)

Functie

Straat

Nummer

Postcode

Gemeente

Telefoon

Fax

Uw bestelling

bestelt hierbij:

en schrijft _____ EUR over op rekening 091-0098036-95 van Provincie West-Vlaanderen, 8200 Sint-Andries.

Na ontvangst van de betaling wordt je bestelling je toegestuurd.

Datum

Handtekening

OPSTUREN ENKEL NAAR

Provinciedienst NME

Week van de Zee

Koning Leopold-III-laan 41 - 8200 Sint-Andries

of faxen op nummer 050 40 34 03

TE KOPIEREN

Bestelformulier gratis materialen ENKEL VOOR SCHOLEN

Invullen in HOOFDLETTERS a.u.b.

Schoolgegevens

School

Naam en voornaam directeur

Straat

Nummer

Postcode

Gemeente

Telefoon

Fax

neemt deel aan de Week van de Zee 2003 en bestelt hierbij:

	Omschrijving pakket	Aantal exemplaren
• GRATIS	STRANDZOEKKAART - tweede en derde graad (1 per deelnemend kind van deze graden)	
• GRATIS	ZEEYOTI - kleuters en eerste graad (1 per deelnemend kind van deze graden)	
• GRATIS	NAAMETIKETTEN WEEK VAN DE ZEE - per leerling en per dagactiviteit	
• GRATIS	AFFICHETTE WEEK VAN DE ZEE - illustratie uit themaboek	

LEVERING GEBEURT VIA DE GEMEENTE!

De directie

Naam en handtekening:

VOOR 1 APRIL 2003 STUREN OF FAXEN NAAR:
PROVINCIEDIENST NME
Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
Tel.: 050 40 32 82 - Fax 050 40 34 03

TE KOPIEREN

Klaskaart halve dag

Naam van de school (vestigingsplaats) _____

Naam en voornaam leerkracht _____

Klas _____

Aantal leerlingen _____

Straat _____

Nummer _____

Postcode _____

Gemeente _____

Telefoon _____

Fax _____

E-mail _____

Ik wens in de Week van de Zee deel te nemen aan volgende activiteiten uit het aanbod:

Titel van het aanbod en code (indien vermeld)	Plaats
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____

Geef met een **x** minimum drie momenten aan waarop je met je klas vrij bent:

April

	26	27	28	29	30
V					
N					

Mei

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
V												
N												

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
V												
N												

Datum: _____

Stempel van de school _____

Handtekening leerkracht: _____

TERUG BEZORGEN TEGEN DINSDAG 18 MAART

Op de fax van de gekozen kustgemeente - Zie blz. 133

TE KOPIEREN

Klaskaart gebruik koffers

Naam van de school (vestigingsplaats)

Naam en voornaam leerkracht

Klas Aantal leerlingen

Straat Nummer

Postcode Gemeente

Telefoon Fax

E-mail

Geef met een **x** aan over welke materialen je wenst te beschikken:

- ☐ Boreasset ☐ Flar- en Floraset *duinen* ☐ Flar- en Floraset *strand*
☐ De zeekoffer ☐ Zee(s)chatten *boekenkoffer* ☐ Zand-Zee-Zon *bolderkar*
 enkel Oostende enkel Oostende en Knokke-Heist

Geef met een **x** aan op welk moment je met je klas met het materiaal wenst te werken:

April

	26	27	28	29	30
V					
N					

Mei

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
V												
N												

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
V												
N												

Ik kom het materiaal afhalen om: Ik breng het materiaal terug om:

Datum: Stempel van de school

Handtekening leerkracht:

Bestemd voor de administratie van de organisatoren

Je kunt het materiaal afhalen op / / om uur op de locatie

en terugbrengen op / / om uur op de locatie

TERUG BEZORGEN TEGEN DINSDAG 18 MAART

Op de fax van de gekozen kustgemeente waar je een koffer wenst te lenen - Zie blz. 133

TE KOPIEREN

Inschrijvingsformulier

Vormingen leerkrachten basisonderwijs Week van de Zee 2003

Naam	
Voornaam	
School	
Klas	
Adres	
Telefoon	Fax
e-mail	
Adres thuis	
Telefoon	Fax
e-mail	

Schrijft in voor, en kleur je gemaakte keuze(s).

Woensdag 12 februari 2003

☐ Boreas	KO
☐ Flar en Flora	KO/1GRLO
☐ Zeekoffer van Faldido	2GRLO
☐ Zeekoffer van Faldido	3GRLO
☐ Duinpoëziepad	2GRLO/3GRLO

Woensdag 26 februari 2003

☐ Woeste Willem	KO/1GRLO
☐ Buiten Westen	3GRLO
☐ Windpainting	LO
☐ In de zee woont de maan	KO
☐ Speelduinen	2GRLO/LO en leerkrachten
lichamelijke opvoeding

Woensdag 19 maart 2003

☐ Kustvogels	LO

Woensdag 19 februari 2003

☐ James en Co	BO
☐ Zeeleeuw	BO

Woensdag 12 maart 2003

☐ Natuur op je bord	KO/1GRLO
☐ 't Zeehuis	LO
☐ Zand, zee en zon	KO
☐ Klanken	KO/LO

Woensdag 26 maart 2003

☐ Duinpracticum	LO
☐ Klanken	KO/LO

INFO

Meer informatie over locatie en omschrijving van de activiteit in de folder.

KO = kleuteronderwijs

LO = lager onderwijs

BO = basisonderwijs

1GRLO = eerste graad

2GRLO = tweede graad

3GRLO = derde graad

Faxen naar 050 40 34 03

Of opsturen naar Provinciehuis Boeverbos - Dienst NME - Week van de Zee

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries

Nuttige adressen

Adressenwijzer wandelen en fietsen - NME aan zee 2003

Gemeentehuis De Panne	Zeelaan 21	8660 De Panne
Domein "Cabour"	Ingang Cabourduinen Moeresteenweg	8660 Adinkerke
De MOL / grens met Frankrijk	Duinhoekstraat	8660 Adinkerke
Milieudienst	Zeelaan 21	8660 De Panne
Containerpark	Loskaai 12	8660 De Panne
Dienst voor toerisme De Panne	Sportlaan 7	8660 De Panne
Natuureservaat "Houtsaeger" Marktlaan of St.Janskapel	Doornpannelaan 2	8670 Oostduinkerke
Nationaal Visserijmuseum	P. Schmitzstraat 4	8670 Oostduinkerke
Dienst voor toerisme Koksijde Oud Casino	Zeelaan 42	8670 Koksijde
Dienst voor toerisme Koksijde Oud-gemeentehuis	Leopold II-laan 2	8670 Koksijde
Dienst voor toerisme Koksijde Oostduinkerke-bad	Albert I-laan 78a	8670 Koksijde
Dienst voor toerisme Koksijde Sint-Idesbald	Koninklijke Baan 330	8670 Koksijde
IWVA	Doornpanne 1	8670 Koksijde
Kinderboerderij De Lenspolder	Elf Juliwijk 1	8620 Nieuwpoort
Duinenwandeling Simili III	Elisalaan; Kinderlaan en Louisweg	8620 Nieuwpoort-Bad
Strandwandeling	Strand af te spreken plaats	8620 Nieuwpoort-Bad
IJzermonding	Halvemaanstraat z/n	8620 Nieuwpoort-Bad
Dienst voor Toerisme Middelkerke	Jozeph Casselaan 4-6-8	8430 Middelkerke
Natuureservaat De Schuddebeurze	Johan Broidioi, Vinkenstraat 22	8432 Leffinge
Natuureservaat De Warandeduinen	Hugo Desmet, Lambertus Coolstraat 25	8434 Slijpe
Natuureservaat Puidebroeken	Patrick Deknudt, Zwarteweg 34	8433 Mannekesvere
Spermaliehoeve Middelkerke	Bruggesteenweg 41	8433 St.-Pieterskapelle
Dronkenput	Kapelstraat 55	8430 Middelkerke
Provinciedomein Raversijde	Nieuwpoortsesteenweg 636	8400 Oostende
Horizon Educatief vzw	Fortstraat 128	8400 Oostende
Maria-Hendrikaplein	2° en 23° Linierégimentsplein	8400 Oostende
Blosocentrum 'SpuiKom'	Vicognedijk 31	8400 Oostende
Natuurpunt Middenkust Dirk Vanhoecke	Guido Gezellestraat 13	8450 Bredene
Milieudienst De Haan	Leopoldlaan 24	8420 De Haan
Groenwaecke	Kuiperscheeweg 6B	8370 Blankenberge
Dienst voor Toerisme	Leopold III-plein	8370 Blankenberge
Vuurtoren	Zeedijk 1	8370 Blankenberge
Serpentarium	Zeedijk 146	8370 Blankenberge
Sea Life Centre	Koning Albert I-laan 116	8370 Blankenberge
Groendienst Brugge Afdeling Natuureducatie	Buiten de Smedenpoort 2	8000 Brugge

Natuurcentrum Beisbroek	Zeeweg 96	8200 Sint Andries
Domein Tudor	Zeeweg	8200 Sint Andries
Kinderboerderij Zeven Torentjes	Canadaring 41	8310 Assebroek
Het Zwin	Graaf Leon Lippensdreef 8	8300 Knokke- Heist
Dienst voor Toerisme	Zeedijk 660	8300 Knokke- Heist
De Vlindertuin	Bronlaan 14	8300 Knokke- Heist
Heemkundig Museum Sincfala	Pannenstraat 140	8300 Knokke- Heist
Cultuurcentrum Knokke-Heist	Meerlaan 32	8300 Knokke- Heist
Natuurpunt afdeling Knokke-Heist	Graaf d'Ursellaan 14 / ver. 3	8300 Knokke-Heist
Vrij Atelier vzw	Meerlaan 32	8300 Knokke- Heist

Belangrijke adressen kustgemeenten

BLANKENBERGE - 8370

Contactpersoon en inschrijven

Alain Mengé - J.F.Kennedyplein 1
050 42 99 42 - F 050 42 90 29

Afhalen materialen

Strandreddingsdienst (ter hoogte van de Kerkstraat)

BREDENE - 8450

Contactpersoon

Technische Dienst - Centrumplein 1
059 33 91 91

Inschrijven en afhalen materialen

Bart Vandervorst
Horizon-Educatief Openluchtcentrum Duin en Zee
Fortstraat 128 - Oostende
059 32 21 83 - F 059 32 19 50

BRUGGE - 8000

Contactpersoon en inschrijven

Groendienst - Yan Verschuieren
Buiten de Smedenpoort 2
050 31 98 03 - F 050 31 64 92

Afhalen materialen

Strandtent- Zeebrugge Badengebouw

DE HAAN - 8420

Contactpersoon

Dave Hendrickx - Leopoldlaan 24
059 24 21 24 - F 059 24 21 23

Inschrijven

Bart Vandervorst
Horizon-Educatief Openluchtcentrum Duin en Zee
Fortstraat 128 - Oostende
059 32 21 83 - F 059 32 19 50

Afhalen materialen

Milieudienst - Leopoldlaan 24

DE PANNE - 8660

Contactpersoon en inschrijven

Valerie Vandenbussche - Zeelaan 21
Caroline Defraeye
058 42 97 69 - F 058 42 16 17

Afhalen materialen

Containerpark-Loskaai 12
058 42 97 29

KNOKKE HEIST - 8300

Contactpersoon

Siska Willems - A. Verweeplein 1
050 63 01 98 - F 050 63 02 19

Inschrijven

Roland Schils - Zeedijk Knokke 660
050 63 03 80 - F 050 63 03 90

Afhalen materialen

Strandtent-Heldenplein Heist

KOKSIJDE - 8670

Contactpersoon, inschrijven en afhalen materialen

Nathalie Haentjens - Zeelaan 44
058 53 30 04 - F 058 53 30 83

MIDDELKERKE - 8430

Contactpersoon en inschrijven

Bart Vandervorst
Horizon-Educatief Openluchtcentrum Duin en Zee
Fortstraat 128 Oostende
059 32 21 83 - F 059 32 19 50

Afhalen materialen

Jeugddienst Middelkerke- Westendelaan 38
059 30 48 66

NIEUWPOORT - 8620

Contactpersoon, inschrijven en afhalen materialen

Marie-Ange Loonens - Kinderboerderij
De Lenspolder- Elf Juliwijk 1
058 23 69 86 - F 058 23 69 86

OOSTENDE - 8400

Contactpersoon, inschrijven en afhalen materialen

Bart Vandervorst - Horizon-Educatief
Openluchtcentrum Duin en Zee
Fortstraat 128
059 32 21 83 - F 059 32 19 50

surf naar
www.weekvandezee.be

Andere adressen

Provinciedienst Natuur- en Milieueducatie

Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Sint-Andries
e-mail: nme@west-vlaanderen.be

Wim Mestdagh (Coördinator NME)
tel: 050 40 32 81 - fax: 050 40 34 03
e-mail: wim.mestdagh@west-vlaanderen.be

Geert Verbeure (Coördinator Week van de Zee)
tel: 050 40 32 82 - fax: 050 40 34 03
e-mail: geert.verbeure@west-vlaanderen.be

Steunpunt NME Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels

Ann Vansteenhuyse
Korte Meerstraat 6 - 8900 Ieper
tel: 057 22 90 92 - fax: 057 21 72 89
e-mail: rlwh@skynet.be

Steunpunt NME Westhoek

Katrien Hindryckx
Woumenweg 100 - 8600 Diksmuide
tel: 051 51 93 53 - fax: 051 51 93 51
e-mail: katrien.hindryckx@west-vlaanderen.be

Steunpunt NME kust

Westkust-Interregproject Tjiftjaf
Claude Willaert
Woumenweg 100 - 8600 Diksmuide
tel: 051 51 93 53 - fax: 051 51 93 51
e-mail: claudewillaert@west-vlaanderen.be
Week van de Zee - SAIL
Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Sint-Andries
tel: 050 40 32 81 - fax: 050 40 34 03

Gebiedswerking Brugge-Oostende

Tom Vermeersch
Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Sint-Andries
tel: 050 40 35 42 - fax: 050 40 31 41
e-mail: tom.vermeersch@west-vlaanderen.be

Steunpunt NME Zuid- West Vlaanderen

Steunpunt NME Roeselare- Tielt

Johan Vandenberghe
Orangerie Broel - Dam 71 - bus 22 - 8500 Kortrijk
tel: 056 24 99 92 - fax: 056 24 99 90
e-mail: greetje.chaerle@west-vlaanderen.be

Horizon Educatief vzw

Bart Vandervorst – Hans Haghebaert
Openluchtcentrum Duin en Zee
Fortstraat 128 - 8400 Oostende
tel: 059 32 21 83 - fax: 059 32 19 50
e-mail: horizon.educatief.vzw@skynet.be

Meer info over Week van de Zee
telefoon 050 40 32 82

**Ik was de zee
en jij was het strand
bij jou
kwam ik graag aan land**

Colofon

Uitgegeven in opdracht van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen

Paul Breyne (gouverneur)

Jan Durnez, Patrick Van Gheluwe, Gabriël Kindt, Dirk De fauw,

Gunter Pertry, Marleen Titeca-Decraene (gedeputeerden)

Hilaire Ost (provinciegriffier)

Realisatie

Provinciedienst natuur en milieueducatie in samenwerking met Horizon Educatief vzw en de milieudiensten van de kustgemeenten

Tekeningen en foto's

Johan Devrome, provinciedienst NME, Horizon Educatief vzw, milieudiensten kustgemeenten

Taaladvies

Ria Verweirder, dienst Cultuur

Grafische vormgeving

Provincie West-Vlaanderen – Grafische dienst

Druk

Drukkerij Lowyck, Bredene

Verantwoordelijke uitgever

Wim Mestdagh, dienst Natuur- en Milieueducatie

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries

Depotnummer

D/2003/0248/06

Inlichtingen

Provincie West-vlaanderen

Dienst Natuur- en Milieueducatie

Telefoon: 050 40 32 811

Telefax: 050 40 34 03

E-mail: nme@west-vlaanderen.be

Op dit adres kunnen aanvullingen en suggesties voor de volgende editie bezorgd worden.

De grootste zorg werd besteed aan de nauwkeurigheid en de actualiteit van de gepubliceerde gegevens.

De uitgevers kunnen geen verantwoordelijkheid aanvaarden voor eventuele onnauwkeurigheden of tussentijdse veranderingen.

Gedrukt op gerecycleerd papier.

